

VII APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

dedicat a les poblacions de la COSTA BRAVA
30 de Maig del 1982

BANCO DE BILBAO

Sucursal a **L'ESCALA**
c/. Pintor Joan Massanet, 25
Tel. 77 04 54 - 77 04 58

Agència n.º 1
Platja de Riells
Tel. 77 08 00

Convit

Amics sardanistes:

Una vegada més tornem a gaudir de la satisfacció que representa poder convidar-vos al nostre Aplec, i volem fer-ho com sempre, de manera cordial i efusiva.

El d'aquest any ens hem permès dedicar-lo a les poblacions de la Costa Brava, que amb la seva continuada labor envers la sardana, han aconseguit que la nostra dansa sigui coneguda arreu del món.

*Costa Brava catalana:
poblacions agermanades
per la Selva i l'Empordà,
amb admiració i respecte
L'Escala us vol dedicar
el setè Aplec de la Sardana*

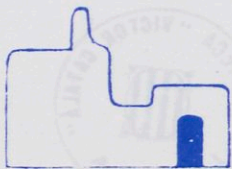
US HI ESPEREM A TOTS!!

Edita: Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» del C.E.R.
(1.100 exemplars)

Portada original de Francesc Vila i Mitjà

Imprimeix: Tipog. - Offset - Gali - Figueres

Dipòsit Legal - GE - 311

Construcciones y Promociones Mediterráneas

ES COMPLAU EN DESITJAR-LIS UN BON APLEC
I OFERIR-LIS ELS SEUS SERVEIS

CONSTRUCCIONS

TERRENYS

i ASSEGURANCES

Port d'En Perris, 4 bis

Tel. (972) 77 08 71

L'ESCALA

Costa Brava

*Costa de penyes altives
i de roquicers gegants
que aixecàren i esculpíren
a grapades uns titans.*

*Costa d'extranya bellesa
els caires vius, selvatgins,
que ets refugi de sirenes
i ets palau de deus marins...*

Joanet Ballesta
«CALAFAT»

Fotos Gildo

Revelat de pel·lícules en color i blanc i negre en 24 hores

Venda de material fotogràfic

Reportatges i Fotografies carnet

Carrer, del Mar, 11

Telèfon 77 03 79

L'ESCALA

JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

Carrer Pintor Joan Massanet, 26

Telèfon 77 05 48

L'ESCALA

La Costa Brava i la Sardana

«Al gran cuiner i bon amic Francesc Colomeda tot evocant les ballades de sardanes a la platja de L'Escala».

Quan mesos enrera i en ocasió de veure'ns a la festa de Banyoles l'amic Vilabré em suggerí que escrigués un treball entorn d'aquest tema per al llibre de l'aplec de L'Escala, vaig sentir al meu damunt el pes d'una responsabilitat aclaparadora. «Un article, diu en Vilabré? Si el tema donaria per a fer-ne tot un llibre...!», vaig pensar.

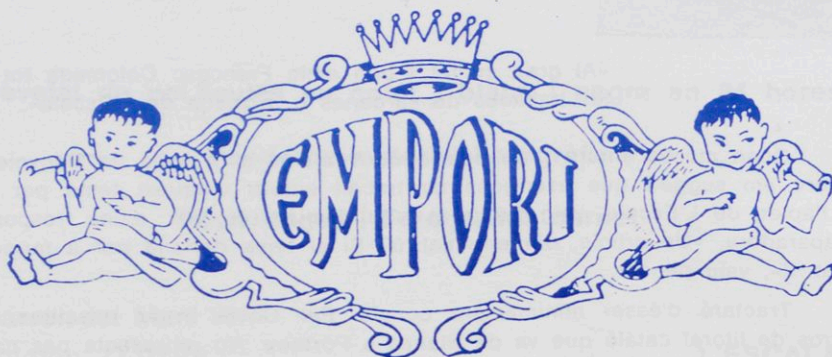
Tractaré d'ésser mínimament concís. Per Costa Brava nosaltres entenem el tros de litoral català que va de Blanes a Portbou. No representa pas cap unitat geogràfica, ni administrativa, ni tant sols paisatgística. La Costa Brava és la zona marítima de tres comarques de la nostra terra on la sardana se sent i es viu amb una gran intensitat: l'Alt Empordà, el Baix Empordà i la Selva.

La denominació, com tots nosaltres sabem, feu fortuna gràcies a la gran caixa de ressonància del fenomen turístic, car a rel del mateix esdevingué famosa i assolí dimensions universals. L'home que enginyà aquest joc de paraules tan ben trobat fou Ferran Agulló, el popular «Pol», que signava comentaris polítics molt aguts i interencionats a «La Veu de Catalunya» de principis de segle.

Cobla Marina una de les mes joves de la Costa Brava

PASTISSERIA-BOMBONERIA

Es complau en oferir les seves
mes escollides elaboracions

TARTES GELADES

REPOSTERIA FINA

CANAPES

PASTES SALADES I DE TE

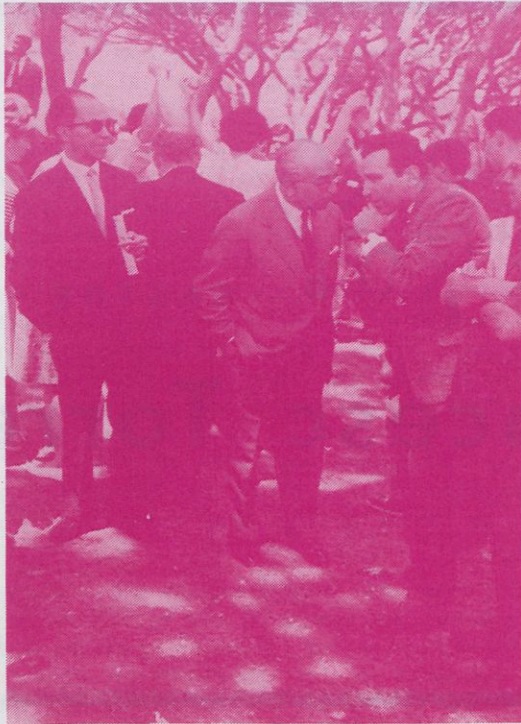
i la seva especialitat

ESCULLS

PROVEU-LOS!

Maranges, 16 - Telèfon 77 00 89

L'ESCALA

Tres compositors
costabravencs:

Ll. Lloansí,
D. Moner
i Ll. Albert

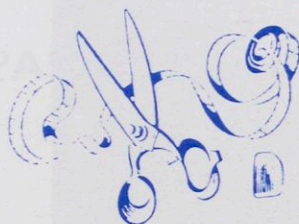
Agustí Calvet «Gaziel» afirmà (1): «Un dia, trobant-se Agulló encimbellat a l'ermita de Sant Elm, a Sant Feliu, amb una colla d'amics que hi contemplaven l'admirable panorama de la costa, fins al cap de Tossa, se li acudí de batejar-la amb aquest apel·latiu: Costa Brava». A l'esmentada ermita santfeliuensa molts de nosaltres hem tingut oportunitat de llegir aquella inscripció que recorda l'esdeveniment: «Des d'aquesta trona de Sant Elm Ferran Agulló intuï la idea de batejar la Costa Brava».

De fet, però, existeix un poema de mossèn Miquel Costa i Llobera titulat «Costa brava de Mallorca» anterior al descobriment de Ferran Agulló. El poema en qüestió data del 1903 i hom calcula que Ferran Agulló batejà la Costa Brava vers l'any 1908.

En el diari «La Veu de Catalunya» (10-6-1908) Agulló publicà una crònica que feia referència a una excursió a Mallorca: «Mallorca és un immens carro de guerra grec que té per pitral la **costa brava**, tirat per monstres apocalíptics que avancen cap al mar...». El nom costa brava dedicat específicament al litoral de les comarques gironines no aparegué en lletres de motllo i en un article signat per Agulló fins el mes de setembre d'aquell mateix any (12-9-1908).

Ha estat també força divulgada la història (2) segons la qual el mateix Ferran Agulló pronuncià per primera vegada aquests mots màgics a l'hora dels postres d'un gran àpat celebrat a «El Paradís», al Port de Ses Orats (Fornells).

- (1) Agustí Calvet «Gaziel». Obres Completes. Sant Feliu de la Costa Brava. Biblioteca Perenne, vol. 25. Editorial Selecta. Barcelona -1970.
- (2) Josep Pla «Costa Brava». Ed. Destino. Barcelona -1965.

SASTRE

Francesc Torrent

c/. Riera, 42
Telèfon 77 01 67

L'ESCALA

PERRUQUERIA

PER SENYORES i SENYORS

Torrent - Soletat

SERVEI DE MANICURA

Carrer del Mar, 3
Telèfon 77 01 64

L'ESCALA

Sigui com vulgui, el cas és que per raó de pertànyer a unes comarques on la sardana esdevé que com normal i gairebé quotidià, la vinculació de la Costa Brava dansa i a la música d'aquesta és un fet prou evident, que no cal pas que tractem de remarcar.

Existeix també una identificació de tipus estètic? Això sembla molt problemàtic, car han estat i són molts els autors, de diverses tendències, que han dedicat i dediquen les seves obres a algun indret d'aquesta zona. Cal, a més, tenir en compte un detall molt important: Anys enrera l'obra dels compositors de sardanes era, en general, molt més localista que no pas ara. Vull dir que els temes que glossaven eren relacionats, de manera preferent, amb la contornada del lloc on residien i amb els pocs indrets que tenien oportunitat de conèixer al llarg de la seva vida. Abans les possibilitats de traslladarse d'un lloc a l'altre eren molt limitades i per aquesta raó l'obra de molts músics de la nostra terra quedava centrada, gairebé exclusivament, entorn d'un lloc geogràfic concret i la seva rodalia. En l'actualitat això no succeix pas d'aquesta manera, car en incrementar-se les possibilitats de viatjar, els sardanistes i els compositors es mouen infinitament més i ha sorgit una munió d'obres dedicades a pobles, cosa que trasbalsa aquella imatge més aviat estàtica entorn de la qual parlàvem fa un moment.

A través d'uns plantejaments molt ben estructurats, Gaziel establí (3) una clara diferenciació en el que ell anomenava: «l'ànima de Catalunya». Per una part parlava de la Catalunya romànica i gòtica: el Pirineu i els seus contraforts, les altes terres de Lleida, les planes de Vic i de Solsona i les vessants que baixen fins al Montseny i al Montserrat. Per l'altra part, tot el litoral, des del Golf de Roses, fins als aiguamolls de l'Ebre, per on Catalunya respira, des de fa segles,

(3) Gaziel. Op. cit.

Grup d'extraordinaris compositors: E. Saló, T. Gil Membrado, C. Saló, J. Auferil, M. Havard, P. Fontàs, F. Mas Ros, Ll. Buscarons, R. Vilà, J. M.ª Tarridas i E. Vilà

Carrer del Port, 8

Telèfon 77 19 06

MOBLES D'ARTESANIA

P. PARES

L'ESCALA

FUSTERIA

J. ALBERTI

Carrer Gargal, 9

Telèfon 77 03 19

Els calongins
Ricard Viladesau
i Enric Vilà

l'alenada clàssica. «L'esperit d'aquesta part de Catalunya —diu Gaziel— és exuberant i alegre, i contrasta amb la severitat eixuta del de terres endins». Aquest autor relacionava la Catalunya romànica i gòtica amb la música coral i cantada, religiosa i cristiana, de Pedrell, de Nicolau i de Lluís Millet. I la Catalunya del litoral, amb el clàssic i el barroc, música inquieta i canviant, lliure, profana i pagana, la música dels Albéniz, Granados, Vives, Manén, Garreta, etc. I és evident que, salvant totes les distàncies, la sardana, podem vincular-la molt més a aquest segon tipus de música, «empordanesa i grassa», tal com deia el pianista Marià Vinyas (4), música mediterrània, lluminosa i riallera, de gran cromatiste, que tendeix, amb una certa facilitat, a l'abarrocamment.

Han estat tants i tants els compositors que han glossat la Costa Brava, els seus pobles, viles i ciutats; les esglésies, monestirs i ermites; els seus golfes, platges i illes; els rius i les muntanyes; les roques i coves; la lluminositat de les aigües; la presència dels pins a frec de les ones; la remor de la mar; les eixides i postes de sol; les gavines; les barques i les veles; els mariners, etc. etc. La confecció d'una antologia de sardanes dedicades a la Costa Brava ens exigiria un espai del qual dissortadament no disposem, suposo.

Sí que podem esmentar alguns dels més il·lustres, dels més coneguts i divulgats compositors nostres que han dedicat diverses obres a la temàtica fascinant de la Costa Brava: el lloretenc Domènec Moner; el popularíssim Francesc Mas i Ros, fill de Caldes de Malavella; els guixolencs Juli Garreta, Josep Maria Vilà i Gandol i Lluís Lloansí; el palamosí Josep Casanovas «Peixero»; els calongins Ricard Viladesau i Enric Vilà i Armengol; Frederic Sirés, tan intensament vinculat a Palafrugell, però nascut a Begur, si la memòria no em falla; el torroellenc Vicenç Bou i l'escalenc Josep Vicens «Xaxu»; l'escalenc de cor Lluís Albert, etc. etc.

Cal esmentar, però, una llarga sèrie d'excepcions. Un vilanoví Eduard Toldrà, dedicà una bellíssima sardana a Tamariu. I el mateix va fer, en datà molt recent, l'inoblidable mestre Conrad Saló, fill de Granollers i bisbalenc d'adopció. Una de les més atractives sardanes que porten el nom de S'Agaró la compongué un sabadellenc: Agustí Borgunyó. I aquest mateix compositor fou l'autor de la

(4) Marià Vinyas. «Juli Garreta». Sant Feliu de Guíxols, 1955.

QUEVIURES

SALPATX

POBLE SEC

Telèfon 77 03 51

L'ESCALA

Costa Brava

SNACK - BAR

CASA COLL

SANT MARTI D'EMPURIES

Tel. 77 09 81

L'ESCALA

sardana que ostenta precisament, el nom de «Costa Brava». Existeix una versió discogràfica molt notable d'aquesta obra deguda a la cobla «Barcelona» dels darrers temps de Josep Coll (Odeon, DSOE 16.237). Parlant de discos ara em vénen a la memòria els dos de 17 cm. que edità la casa Columbia anys enrera (1959) amb aquesta formació, sota la denominació genèrica de «Sardanes a la Costa Brava» (més ben dit: «Sardanes en la Costa Brava», per raó dels imperatius de l'època). Han estat molts els enregistraments de sardanes presentats sota aquest epígraf. Pocs, però, posseeixen la dignitat i la prestància dels que ara esmento. Els portà a cap, tal com deïem abans la cobla «Barce'ona» (direcció: Antoni Ros i Marbà, tenora: Josep Roura). Un d'ells, modèlic, (Columbia, Emge 70.879) inclou les sardanes «Tamariu» (Eduard Toldrà), «S'Agaró, terra d'ensomni» (Agustí Borgunyó), «Calonge» (de l'escalenc Pere Mercader i Andreu) i «Platges de Lloret» (Vicenç Bou). L'altre (Columbia, Emge 70.878) presenta aquest recull: «Platja d'Aro» (Josep Maria Tarridas), «Lloret, vila encisera» (Domènec Moner), «Mar blava» (Joaquim Serra) i «L'encís de la Costa Brava» (M. Ridge).

Lluís Albert donà a conèixer l'any 1959 el seu «Concert en sol menor per a piano i orquestra», subtitulat, precisament, «Concert de la Costa Brava», del qual fou solista el pianista Joan Moll, havent dirigit l'orquestra (l'Orquestra Municipal de Barcelona) el mestre Eduard Toldrà.

Finalment, no voldria cloure la petita crònica sense dedicar una referència a la cobla que porta el nom d'aquest tros del nostre litoral, fundada a Palafrugell vint-i-cinc anys enrera pel gran músic figuerenc Florenci Mauné, amb els seus col·laboradors: Lliberat Juanals (fiscorn), Lluís Palet (fiscorn), Joaquim Ribas «Quim de Serra» (tenora), Jaume Esteve (tible), Josep Joli i Blancs (contrabaix), Josep Morell (flabiol), etc. etc.

EUGENI MOLERO

Una de les darreres formacions de la cobla Costa Brava.

FLECA i QUEVIURES

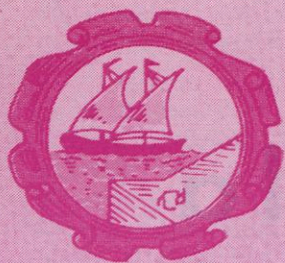

Josep Sastre

Plaça Mercat

Telèfon 77 00 82

L'ESCALA

Portbou i la Sardana

Volem felicitar L'Escala, per aquesta magnífica idea de voler dedicar l'Aplec de Sardanes d'enguany, a tots i cadascun dels pobles que conformem aquest litoral meravellós, que porta per nom COSTA BRAVA. Entenem que és una bona manera d'agermanar i per tant un bon objectiu per dedicar a l'Aplec, ja que no en va, ho hem dit moltes vegades, un dels molts símbols de la Sardana, no hi ha dubte, que és la GERMANOR.

Portbou, per ser geogràficament el primer o l'últim, segons d'on es miri, dels pobles de la Costa Brava, no podia faltar-hi, i per això hem estat invitats a fer una ressenya sardanista. Però em sap greu, quasi m'avengonyeixo, puix que la meva ressenya no serà, si hem de ser sincers, com jo voldria que fos, i ben segur que no es podrà comparar amb la de molts altres pobles. Hem de tenir en compte però, que Portbou tot just ha fet 100 anys, la seva vida és curta, però el que és més important, és que pel seu «modus vivendis», de tots conegut, una part molt elevada dels seus habitants hagin estat importats, i quasi sempre de

PORTBOU

PERFUMERIA

Llistosella

ELS HI OFEREIX ELS SERVEIS D'ESTETICIENNE PER A
QUANTES CONSULTES VULGUIN FORMULAR SOBRE
ESTETICA I COSMETICA

**Concessionari de Perfums i Cosmètica
Nacional i Estrangera**

Santa Màxima, 6
Maranges, 2
Telèfon 77 03 67

L'ESCALA
Costa Brava

GRANJA BAR

L'ARCADA

C/. Alfoli, 11

L'ESCALA

fora de Catalunya. Això penso que ha influït decisivament que Portbou avui no tingui encara una forta tradició sardanista. Però això no vol dir que no hàgim tingut bons sardanistes i bons catalans. N'hem tingut, en tenim i en tindrem.

Malgrat tot el que he dit, ja l'any 1933 es va formar a Portbou el Foment de la Sardana i li va correspondre el n.º 12 en la relació d'Entitats afiliades a la Lliga Sardanista. Sota el suport d'aquest Foment, jo recordo que es feien força ballades i fins i tot es varen arribar a formar dues Colles Sardanistes que recorrien els concursos que llavors es feien. Tot se'n va anar a rodar amb l'esclat de la Guerra, i aquest fou un altre motiu important que sumat amb l'altre que us deia abans, el de la gent importada, que encara subsisteix, faci que el nostre poble no hi hagi l'afició que nosaltres voldríem.

La guerra, la supressió de manifestacions culturals de tots aquells anys que varen seguir després, la manca de gent que volés enfrontar-se en aquesta qüestió, va fer que molta gent restés indiferent a la nostra dansa. Sí, es ballaven sardanes per la Festa Major i algun altre dia de festa anyal, i para de comptar.

Fou per l'any 1968, quan es nota un moviment d'inquietud sardanista. El Sr. Llorà, home d'empenta, aconseguí aplegar uns quants nois i noies fins arribar a formar una Colla, que amb el nom de JOVENIVOLA participà a molts Concursos de Colles fent un paper discret, cosa res extranya, tenint en compte la veterania i la vàlua de les Colles que hi participaven. Però no va durar massa, la Colla tingué uns tres anys de vida i es va dissoldre. Però això, com deia, obrí camí a un moviment sardanista que abans no hi era, i potser va ser l'impuls perquè l'any 1970 L'Associació de Caps de Família organitzés el 1er. Aplec de la Sardana. Més tard dins la mateixa Associació, naixia el Foment de la Sardana i de la Cultura Catalana, i de llavors ençà ja la Sardana té més incidència; es fan cursets d'ensenyament, quan es pot es fan ballades, i el que és més important és que l'Aplec ha tingut una continuïtat. Ja hem arribat al XIIIè Aplec.

No voldria acabar aquesta petita ressenya del nostre poble, sense fer especial menció a un home, un Mestre, el qual nosaltres devem molt, ja que pràcticament podem dir que ens ha ajudat a què el nostre modest aplec tingués un ressò que sense la seva participació no hauria tingut, em refereixo a l'amic i Mestre JAUME BONATERRA, ja que a cada Aplec, des del dia que varem fer el primer hem estrenat una Sardana dedicada al nostre Aplec, i ens ha honorat amb la seva estimada presència. Crec que és de justícia ressaltar aquest fet.

I aquesta és la petita història sardanista del nostre Poble.

FRANCESC SACERA

Jaume Bonaterra

PASTISSERIA * BOMBONERIA

FUNDADA EN
1854

MARANGES, 6 - TEL. 310180

L'ESCALA
(COSTA BRAVA)

ESPECIALITAT ESCALONS

La Sardana a Colera

Durant aquests últims anys la població de Sant Miquel de Colera ha incrementat el seu entusiasme per tal que la nostra dansa, la Sardana, torni a tenir l'esplendor que tingué en el seu dia, programant un curset per ensenyar a ballar sardanes a tots aquells que no en sabien i de perfeccionament per a qui en volia millorar el seu coneixement. Es així com es van celebrar aquestes sessions cada dijous i cada dissabte amb gran assistència tant de joves com de grans.

L'any 1981, es va caracteritzar per ser el de més audicions, que va ser repartides de la següent manera: dues durant el mes de juliol, tres a l'agost i tres més al setembre, coincidint aquestes últimes amb la celebració de la Festa Major del poble.

COLERA

HOSTAL - RESTAURANT

POCH

Carrer de Gràcia, 10 - Tel. 77 00 92

L'ESCALA
(Costa Brava)

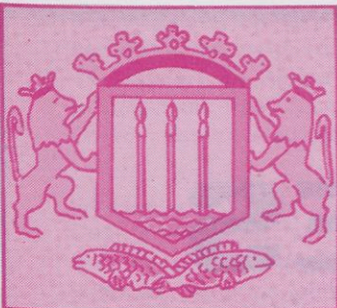

CONSTRUCCIONS

Germans Graboleda

c/. Del Port, 40
Telèfon 77 02 79

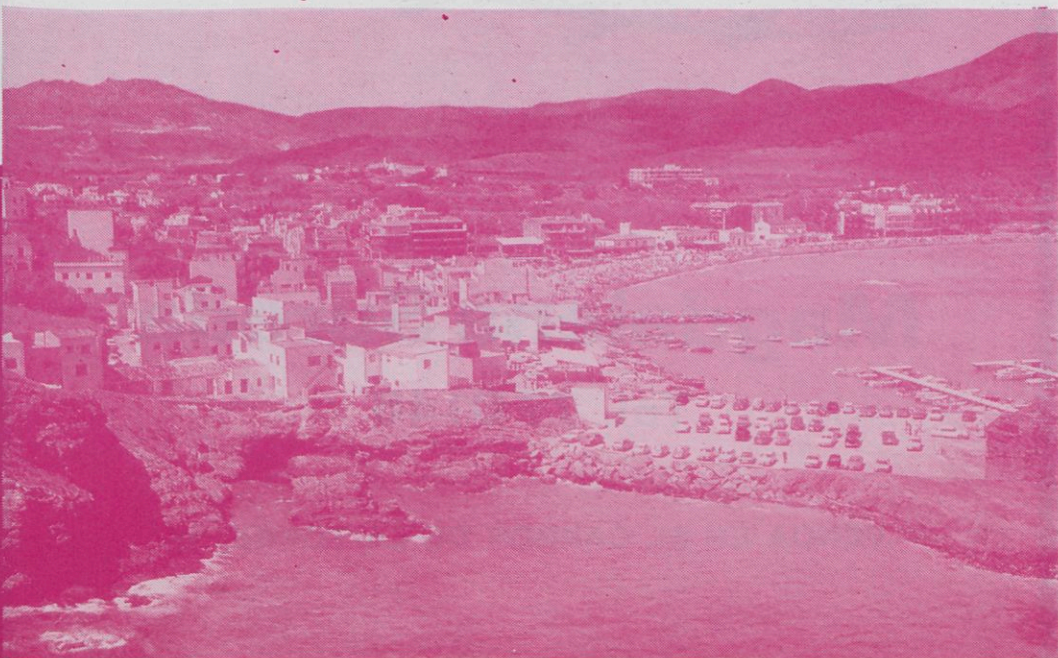
L'ESCALA

Llançà i la Sardana

Llarga fidelitat és aquesta de la vila marinera a la dansa més bella. Llarga fidelitat demostrada a bastament en la tradició dels Aplecs, que hem de situar, en els seus inicis, a l'any 55, quan les cobles Amoga i Caravana encetaren la primera edició, sota els auspicis del Foment de la Sardana. Des de llavors, nou vegades l'Aplec ha convocat els llançanencs i visitants a participar en les seves anelles. Cobles del més alt prestigi —Principal de La Bisbal, Montgrins, Selvatana, Barcelona, Ciutat de Girona, Jovenívola, Costa Brava...— han honorat amb les seves actuacions aquestes manifestacions del sardanisme a Llançà. Amb diferents marcs, que van des de la Plaça al Camp de la Creu, passant pel Camp de la Vela, al Port, i d'altres indrets. L'edició d'enguany, anunciada per al dia 25 de juliol, presenta els noms de les cobles Jovenívola de Sabadell, Miramar i Ciutat de Girona. Un bon reclam per al sardanista que vulgui visitar-nos.

Però la relació de Llançà amb la sardana no és només la llista dels Aplecs, Podríem parlar de les moltes audicions que s'han fet, a la Vila i al Port, sobretot

LLANÇÀ (El Port)

ANXOVES DE L'ESCALA

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

VENDA EN EL CARRER DE LA TORRE, 18

a l'estiu, any rera any, sota el patrocini de l'Ajuntament i d'altres entitats. Podríem parlar de les sardanes que s'han dedicat a la nostra població, des de «El Port de Llançà», de Ricard Viladesau, a «La Farella de Llançà», de Pich Santasusana, «L'aplec de Sant Silvestre», de Jaume Bonaterra, «L'aplec de Llançà», de Lluís Cotxo i tantes d'altres, que farien una llista inacabable.

I podríem parlar, principalment, en glosar aquesta relació de Llançà i la sardana, del mestre Josep Coll i Ligora, nascut a la nostra vila l'any 1893. Josep Coll, compositor, eximi instrumentista de tenora, representa el punt màxim, la clau de volta del binomi màgic de la sardana i Llançà. Al poble de l'Arbre de la Llibertat, vora les platges i l'erm, prop de vinyes i oliverars, en una casella de la via del tren, va venir al món un dels millors tenores de tots els temps. Els noms de la cobla Barcelona, sobretot, però també de La Principal de La Bisbal, La Selvatana, Montgrins, L'Aliança Vigatana, La Unió Cassanenca i La Principal de Cassà configuren l'itinerari artístic del mestre.

Coll fou també un innovador. La seva cèlebre tenora metàl·lica fou, al dir dels experts, un instrument d'un so dens, pastós, enyoradís, que seblava ecaronar, endolcir com cap altre les notes. La nítida, la incisiva harmonia de la seva música ens parlà potser d'aquella llum violenta i d'aquest paisatge aspre i desolat del nord del Cap de Creus.

Perquè Llançà, amics, ha vibrat sempre al so de la nostra dansa. Perquè les seves platges amagades, la seva escuma espurnejant, l'argent dels seus olivars i la porpra de les seves vinyes tardorals begueren ja, anys enrera, de la deu inesgotable de la sardana, ritme i melodia. La dansa d'un poble, com digué el poeta, «que estima i avança donant-se les mans».

JOSEP M. SALVATELLA

Sardanes a la Plaça de Llançà

ALIMENTACIO

Costa Brava

Avinguda Girona

Telèfon 77 06 46

L'ESCALA

Santa Màxima, 29

Tel. 77 04 78

L'ESCALA

El Port de la Selva i la Sardana

Va ésser per a mi una satisfacció que me demanés la Comissió de l'Àplec d'aquesta riallera població de L'Escala, un petit escrit sobre la sardana, i al mateix temps es una joia poder expressar el que ha estat aquesta dansa al meu estimat poble, El Port de la Selva, germà en època de neixença, costums i vida marinera de L'Escala.

Malauradament, no podem dir que hi hagi cap entitat sardanista; ara bé, puc donar moltes dades sobre la nostra dansa i dir l'estimació que sempre ha tingut el poble per la sardana. L'afició no ha faltat i bons sardanistes tampoc.

No hem tingut la sort qui hi hagués un home de la talla de l'Avi Xaxu de L'Escala, en Bou de Torroella de Montgrí, en Garreta de Sant Feliu de Guíxols, pare i fill Serra de Peralada, o el pare de la sardana i em refereixo a en Pep Ventura de Figueres.

Però, remenant el bagul dels records, trobem una quantitat de dades i fets que diuen molt en pro de la sardana local.

Com a la majoria de pobles costaners, hi havia cobla local —que també tocava ballables— en temps molt reculats. No portaven nom —com ara— ja que no sortien del poble i no calia. Hi hagué discrepàncies entre els components del conjunt i llavors es desfé. Es formaren dues cobles, ja que hi havia dues societats

EL PORT DE LA SELVA

QUEVIURES

Parés - Frigola

SI VOLEU MENJAR UN BON PA
A CAN FRIGOLA HEU D'ANAR

Carrer del Mar, 9
Telèfon 77 03 44

L'ESCALA

de divertiment, això féu que tots els dies festius, per la competència, es fessin ballades de sardanes. Duraren poc i en va quedar novament una de sola.

A les festes anyals, venien músics de fora, i també el plat fort —musicalment parlant— com tots els pobles de l'Empordà, era la sardana.

Tenim l'ermita de Sant Baldiri de Taballera —avui gairebé en ruïna—. El 1849, la reconstruïren, més tard el 1885 anaren a robar-la, i dins el mateix any tragueren el capellà; des de llavors ençà fins el 1917, —que fou l'últim any— es feia un aplec el dia de la festa de Sant (20 de maig) que era el primer Copatró d'El Port de la Selva i Fires, anomenada aquesta festa pels nadius, Festa Major Petita; es tocaven sardanes en una esplanada, i en arribant al poble, altre cop ballada. Sols es ballava aquesta dansa.

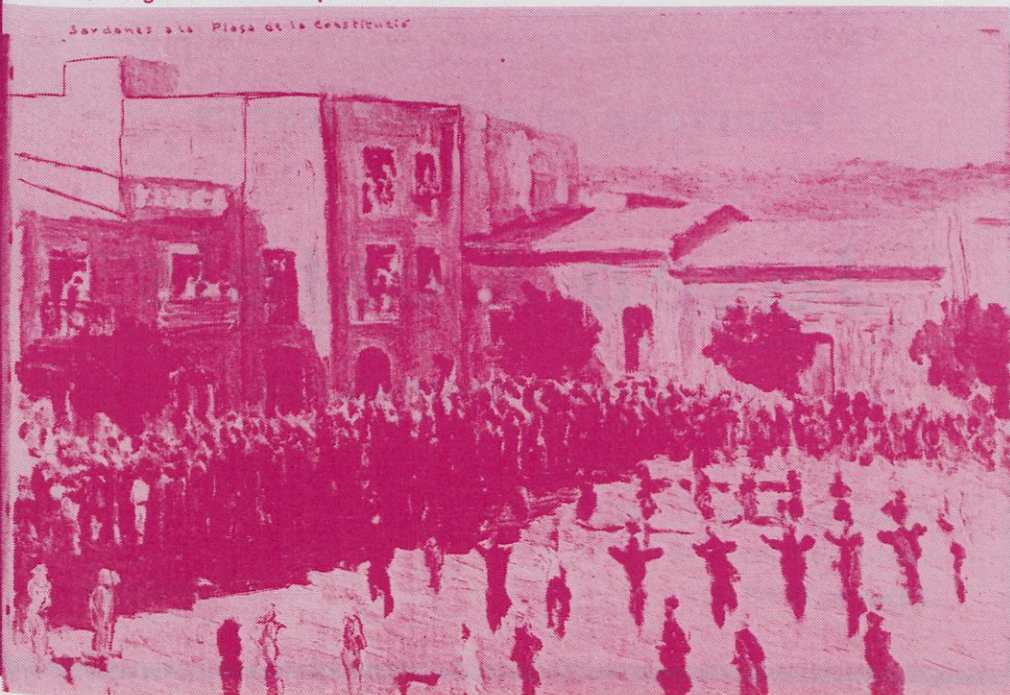
L'any 1932, i també el dia 20 de maig, al monestir de Sant Pere de Roda i organitzat per l'Ajuntament, es feu una trobada político-cultural, i per primera vegada aplec de sardanes actuant-hi la cobla «Es Cucurucuc» de Cadaqués, tot recordant aquelles ballades que es feien a l'ermita de Sant Baldiri.

També podem presumir que fou El Port de la Selva, on en Pep Ventura —a la festa de la Candalera— extingí el cant de la seva tenora, a on la tocà per darrera vegada, puix en aquest poble es posà malalt, i va morir a Figueres el 24 de març de 1875, un Dijous Sant.

En el centenari de la seva mort, a mig dia i al «Moll d'en Balleu» es feu una ballada, executant sardanes de la seva composició com a homenatge, per una cobla de Figueres.

Vaig proposar de fer-li un monument, o almenys de posar a un carrer el nom del reformador de la sardana, a la avui Avinguda del Poeta Josep Vicens Foix, en record a en Pep de la Tenora, com solien anomenar-lo familiarment, però no vaig ser escoltat per les autoritats.

Sardanes a la Plaça de la Constitució

Costals - Batalla

CONSTRUCTORS D'OBRES

Carrer del Port, 61 y Riera, 10

Telèfon 77 04 73

L'ESCALA

FERRETERIA - ELECTRODOMESTICS

Josep Costals

Distribuidor de **CAMPING GAS**

Germans Masferrer, 41

Carrer del Port, 56

Telèfon 77 03 18

L'ESCALA

En els anys 1968 i 69, ja uns companys ensenyaven a la mainada a ballar, contar i repartir la sardana, durant l'hivern, això demostra l'afició que s'ha tingut a la dansa de Catalunya.

Cal dir també que s'han compost diverses sardanes en honor del meu poble; l'Angel Blanch i Reynal, va escriure «Bell Port de la Selva», «El Port de la Selva» es feta per en Ramon Rossel, «Mirant al mar (Port de la Selva)» l'escrigué en Bartomeu Vallmajó, «Sant Pere de Roda» composta per en Francesc Basil, i «La Cabra i el Bosc» pel recentment traspassat mestre Conrat Saló. El nom d'aquesta darrera, correspon a dues roques de la costa camí de Cap de Creus. Després de la Festa Major d'estiu de l'any 1934 —que es feia en aquell temps els dies 5, 6 i 7 d'agost— a la cobla La Principal de La Bisbal, els quedava un dia lliure —el 8— i es quedaren. Els pescadors els obsequiaren en un viatge per mar fins a Cap de Creus i un dinar a Taballera —un d'aquells dinars que sabien fer els pescadors a les cales— i de tornada a casa, els explicaven els noms de les cales, puntes i roques i així fou com en Saló s'inspirà i ja pel camí composava. En arribar al poble, ells tornaren l'obsequi amb una sessió de sardanes. L'any següent, estrenaren la sardana.

I fill d'El Port de la Selva, tenim un compositor, l'Esteve Feliu i Vidal, que ha escrit les següents sardanes: «Tere gentil» i «Roser Bonica» (enregistrades en discs), «Sant Daniel de Tordera», «Sant Llorens de Morunys» i «En Claudi i l'Esteve (Claudi Feliu i Esteve Vidal) dos cosins treballadors del mar, —editades— i per estrenar «Vells Pescadors», dedicada a tots els pescadors del poble.

Es bonica la sardana quan es sent de lluny, però es més xamosa encara escoltada embarcat en un llagut, balançant-se per les ones, al mig del mar, tenint per fons l'horitzó, amb els xiscles de les gavines, oïnt el cant de la tenora en el ressó de les muntanyes i amb el cel per sostre.

Aquestes pinzellades traçades per la meva humil ploma, a grans trets, donen una senzilla imatge de l'estima que hem tingut sempre per «...la dansa més bella de totes les danses: que es fan i es desfan...» en aquest blanc poble que és El Port de la Selva.

J. MALLOL i ORIOL

HOTEL - RESTAURANT

AMPURIAS

Telèfon 77 02 07

L'ESCALA

ROSA-MARIA **BALLESTA**

FARMÀCIA

**CENTRE D'ESPECIFICS
FORMULES MAGISTRALS**

Pintor Joan Massanet, 4 Tel. 7715 75

L'ESCALA Alt Empordà

La Sardana a Cadaqués

La Vila de Cadaqués, degut al seu aïllament no ha estat gaire coneguda fins ara en el món sardanístic, no obstant i per tal de poder explicar la història de la Sardana a Cadaqués, hem preguntat als nostres avis, que són fonts de la nostra cultura, i ens diuen que a la nostra Vila, arribàrem a tenir fins i tot dues Cobles.

La darrera Cobla que tinguérem, i que és va dissoldre, a finals de l'any 1961, fou l'anomenada Cobla «Cadaquesenca», sabem que abans també s'havia nomenat Cobla «Es Cucurucuc», i que de temps antic havien tingut sempre totes les Cobles noms típics de les cales de la costa de Cadaqués.

D'aquesta Cobla en va ésser l'últim director en Sebastià Cabrisés i Gironés, fill de l'instrumentista i compositor, Rafel Cabrisés i Palau, nascut l'any 1888 a Cadaqués, i compositor de sardanes, una de les quals és «Cap de Creus», coneguda per tots els sardanistes, no obstant, té altres composicions com: La meva Anita, Illa de Mesina, Posta de Sol, A l'horta d'en Sanés, El Peu Polidor, Margarindia, L'últim amor, Plou i fa sol, etc...

CADAQUES

DIPOSIT DE BEGUDES

Pere Gironés i Clúa

VINS - AIGÜES MINERALS - REFRESCS EN GENERAL

SAN MIGUEL - CAMPO VIEJO - FREIXENET

LILBYS - VICHY - MALAVELLA - ETC. ETC.

c/. Canyet, 8
Telèfon 77 03 70

L'ESCALA

ESTETICA

Depilació a la cera
Massatge facial
Maquillatge
Tractament cutis
Neteja cutis

LA FLOR

NOVETATS

"Bolsos"
Articles regal
Perfumeria
Articles pell
Bijuteria

Xamfrà c/. del Mar i Del Port

L'ESCALA

Típica ballada
a Cadaqués

Tant el pare del compositor Rafel Cabrises com ell mateix sempre ensenyaren música desinteressadament, i també el seu fill Sebastià, que encara avui segueix ensenyant-ne.

D'aquests ensenyaments n'han sortit músics, entre altres en Marcel Rahola, 2.on tenor de la Cobla Selvatana i en Joan Puig, 1.er tenor de la Cobla Marina.

Fins l'any 1961 en tenir Cobles pròpies, podíem gaudir d'audicions de sardanes en tot moment i per qualsevol motiu. En no tenir cap Cobla pròpia quedaren una mica oblidades les activitats sardanístiques, tocant-se només sardanes a l'estiu i per a les Festes Majors; no obstant sempre hi hagueren veïns que no deixaren ni l'ensenyament de la música ni l'ensenyament de la Sardana.

L'any 1974 un grup de persones simpatitzants de la Sardana fundaren l'Agrupació «Amics de la Sardana» obligant-se a fomentar-la a tots nivells, i avui els associats arriben a 250.

Aquesta Entitat amb la col·laboració de la Societat Recreativa l'Amistat, inicià l'any 1977, l'ensenyament de sardanes a la mainada d'edat escolar, arribant a conjuntar una Colla sardanista anomenada «Sol Ixent», la qual féu la seva presentació en la I Diada de la Sardana a Cadaqués.

Treballant de ferm i amb ganes de fomentar encara més la Sardana a Cadaqués l'any 1979, el 17 de Juny, va celebrar-se un petit Aplec, el qual nomenarem Diada de la Sardana a Cadaqués; l'any 1980, el 15 de Juny va continuar-se amb la II Diada i ja l'any passat celebrarem el 18 de Juny, la III Diada amb Cobles com la Montgrins, Marina i Caravana i que en el transcurs de la mateixa, fou estrenada una Sardana del compositor Más Ros, dedicada a Cadaqués anomenada «Bell Cadaqués».

Degut a l'èxit obtingut amb les tres Diades celebrades, aquest any, «Els Amics de la Sardana», optarem d'entrar dintre l'Agrupació d'Aplecs de les Comarques Gironines, i poder així organitzar el I Aplec de la Sardana a Cadaqués, que celebrarem el proper dia 6 de Juny.

Pels Amics de la Sardana de Cadaqués,

NARCIS I SEBASTIA

CREACIONES INFANTILES

CANASTILLAS

ARTICULOS PARA SEÑORA

TODO PARA EL BEBE

Mª Teresa Pellicer

Sta. Màxima, 8

Telèfon 77 02 27

L'ESCALA

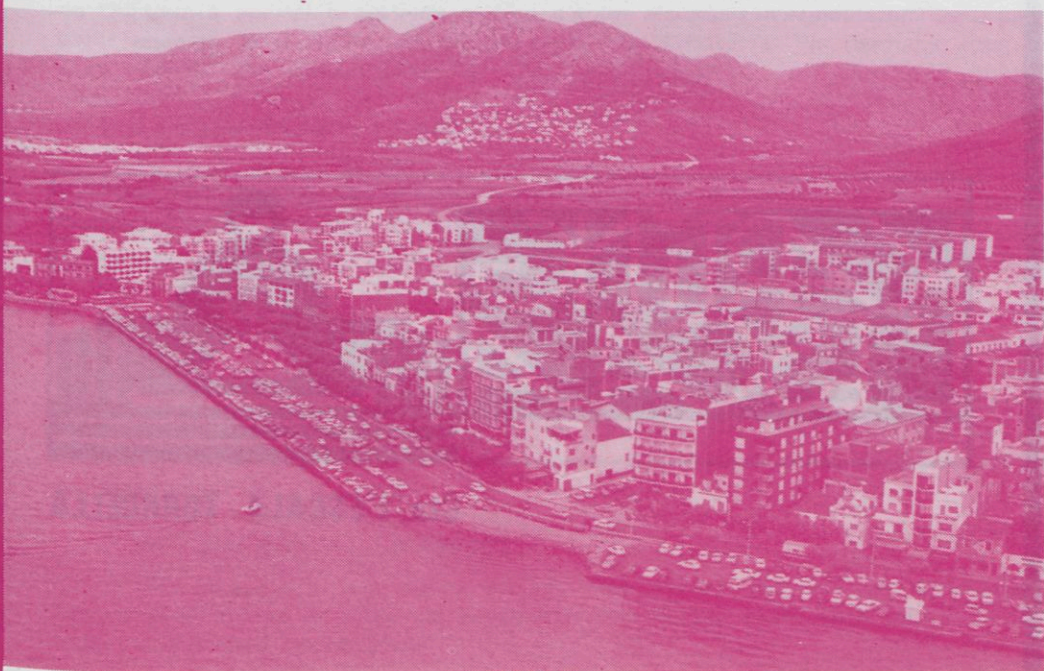
Roses sardanista

Avui que tinc l'oportunitat que em dóna aquest espai de notícies del món sardanista de les nostres contrades, gràcies a aquest magnífic programa editat pels entusiastes i amics de L'Escala, voldria fer referència a unes dades concretes, significatives i esmentar aquells esdeveniments que ja són història inesborrable del nostre poble i, sobretot, als homes que amb el seu esforç l'han fet possible.

Seria injust, però, dir que el sardanisme local nasqué amb la creació d'unes colles sardanistes o amb uns esdeveniments sardanístics determinats car la sardana ha estat des de sempre —en tenim proves— la dansa, el plaer i l'al·licient més preuat de joves i vells d'aquelles generacions anteriors al 1950.

Per tant, partiré en dues parts ben diferents aquest comentari, per cert, però, ambdós, plens d'un interès musical, folklòric, cultural i social dignes d'esment.

La primera part que correspon a la primera meitat d'aquest segle és aquella

BAR P'ELLY

Carrer del Port, 36

Telèfon 77 00 01

L'ESCALA

Cta. L'ESCALA - TORROELLA

Colla sardanista «Rebolls de Roses»

musical, aquella que podríem dir-ne dels gènis i encara que Roses no ha gaudit, com tants d'altres pobles de la comarca, d'una cobla sí, però, que en el dacurs de l'història a aportat excel·lents músics d'entre els quals n'esmentarem tres, per ésser aquests, sens dubte, els millors i els més recordats: Els germans Joan i Llusi Badosa i En Josep Cervera.

En JOAN BADOSA I COMPTE

Va ésser un virtuós del tiple. Va encetar la seva vida o tasca musical quan sols tenia tretze anys, anant a les festes majors de les contrades. Fou la seva primera cobla La Principal de Peralada, llavors la Pep Ventura, uns anys després La Principal de Palafrugell per acabar darrerament amb la cobla Selvatana, fins al voltant de l'any 1931, que es va retirar. Però, veus ací que l'any 1943, en formar-se altre vegada la cobla Els Rosinyols de Castelló d'Empúries, sota la direcció del mestre Lluís Buscarons, tornà a la música de cobla, encara que, sembla ser, per pocs anys, car poc temps després es retirà definitivament. Joan Badosa, a més a més del tiple tocava el flautí, la flauta i el piano. Va compondre nombroses sardanes, essent les més dignes d'esment: «Heroïna», «La fi del món», «La Guapa», «La segona de la tarda», (totes obligades de tiple) i «L'Enriquet i la Margarida».

En LLUSI BADOSA I COMPTE.

Més jove que el seu germà era un dels millors clarinets de Catalunya. Havent estat solista al Liceu de Barcelona. Fou durant molts anys músic de la cobla La Principal de La Bisbal.

L'any 1936 formà part de la cobla Catalunya que representava el nostre

BATERIES
de CUINA

CASA GUINART

CERAMICA
PLASTICS
LLISTES de
NOCES
OBJECTES
REGAL

STA. MAXIMA 9
TELEFON
770255
L'ESCALA

País, exiliant-se a França. En tornar a Espanya formà part de les cobles Girona i La Principal de Cassà de la Selva fins que es va jubilar, i morí justament pocs dies després del seu germà Joan.

Llusi Badosa, a més a més del clarinet tocava el tiple, flaviol i saxo.

En JOSEP CERVERA i BRET.

Aprengué música amb el seu pare En Jaume Cervera i Marqués, director de música del Palau de Peralada, llavors del Compte de Rocabertí. També fou deixeble del seu oncle Agustí Cervera i Marqués, director de l'orquestra-cobla Els Peps de Figueres.

Fou un excel·lent i virtuós del contrabaix, donant innumerables concerts d'aquest instrument.

Sembla ser que formà part d'una sola cobla: la Pep Ventura.

Va compondre nombroses sardanes, moltes d'elles sense estrenar i van ser les més conegudes «La papallona i el mosquit» i «Juga i no ploris».

Penso que tal vegada podria ésser digna d'esment el fet en que essent en Joan Badosa i En Josep Cervera ambdós components de la cobla Pep Ventura esdevingué el fet, doncs, dels primers concerts de sardanes a l'estranger. Així, a París, per exemple, l'any 1913 la casa Pathe va enregistrar-los uns discs (llavors tubulars) de diverses sardanes, havaneres i altres balls amb els instruments de cobla ja que, llavors, era costum fer ball amb els mateixos instruments.

La segona part podríem iniciar-la amb la creació d'una escola de sardanes que crearen En Joan Compte i En Jaume Núñez, l'any 1956, fruit de la qual neixien tres colles sardanistes: «Rosinca», «La Unió Fraternal» i «Rebrols de La Unió Fraternal».

L'any 1957 tingué lloc el primer Gran Concurs Regional de Colles Sardanistes. L'any següent arribà a Roses, per quedar-si, un jove, auxiliar de farmàcia, dansaire de la colla sardanista Figueres, el qual he d'esmentarlo aquí per la seva transcendència i ens referim a l'amic En Jordi Batlle i Batlle, circumstància que aprofità la colla Unió Fraternal per a demanar-li si volia formar part de la mateixa com a dansaire i ajudar-lo en la tècnica de la mateixa. Ell acceptà amb la condició que si la colla Figueres el necessitava aniria a ballar amb aquesta, tasca que compartí fins que aquesta es va desfer.

Aquest mateix any tingué lloc la celebració del primer Aplec de Sardanes, conjuntament amb el Concurs Regional de Colles Sardanistes, amb les cobles: Principal de La Bisbal, Montgrins i Girona. S'estrenaren quatre sardanes: «Montjoi», Aplec de Roses», «Roses Gentil» i «Montserrat Gentil».

L'any 1959 i amb data diferent es celebrà el II Aplec de Sardanes i el III Concurs de Colles sardanistes, esdeveniments que es repetien l'any següent, però cap dels dos els anys 1960, 61, 62 ni 63.

L'any 1961, amb dansaires de les dues colles grans desaparegudes, Jordi Batlle reorganitzà la colla «Rosinca».

L'any 1964 el Sr. Diaz Pacheco patrocinà un concurs de colles sardanistes per a promocionar l'Urbanització de Canyelles Petites, esdeveniment que repeteix dos anys més. Es el club de fútbol A. D. Roses, amb la presidència d'aquest mateix Sr. Pacheco, que organitzà anyalment el concurs fins l'any 1960.

AIGUA - ELECTRICITAT - SANITARI - CALEFACCIO

NEVERES

ELECTRODOMESTICS

CUINES

RENTAPLATS

RENTADORES

ARTICLES DE CUINA I TAULA

CLOS

FERRETERIA

JARDINERIA etc.

Carrer Maranges, 2 i a la Closa d'en Llop

Tel. 77 01 20

Tel. 77 09 18

L'ESCALA - Costa Brava

GRAN ASSORTIT DE «TAPES»

ENTREPANS VARIATS

Bar EL PESCALL

Avda. Ave Maria

L'ESCALA

Al final del 1969, Jordi Batlle convoca una reunió a la Societat La Unió Fraternal amb l'assistència d'ex-dansaires i aimants de la sardana amb l'objectiu de crear una entitat sardanista. La idea és acceptada per tothom amb el vist i plau del President de la Societat, Sr. Pere Gómez i Ramos, la qual posa a disposició d'aquells inspirats sardanistes, tota mena de facilitats i un equip complet de so. I així neix l'Agrupació Folklòrica Roses de la S.U.F. amb una junta de vuit homes sota la direcció de En Jordi Batlle.

El dia 8 de gener del 1970 té lloc l'obertura de l'escola de sardanes, la qual no ha deixat de funcionar en cap moment, a l'hora s'obre una subscripció popular per a cercar socis-protectors i amb pocs mesos s'inscriuen prop del centenar. L'assistència a l'escola és notable, sobretot jovent, fruit de la qual ben aviat sobresurt un grup de nens i nenes que ballen de maravella i així el 15 d'agost del mateix any l'Agrupació organitza el seu primer concurs de colles sardanistes a l'hora que debuta la colla «Rebrolls de Roses».

Des d'aquest moment es pot dir que comença una llarga època plena d'eufòria, expansió i d'èxits car aquella mainada magistralment dirigits per En Jordi conquereixen, l'any següent el guardó de CAMPIONS DE CATALUNYA —Bàsic Infantil—. Dedicant-lo el mestre A. Causí la sardana amb el mateix títol que porta per nom la colla.

El 1973, neix una nova colla sardanista, juvenil, «Roses Joventut Dansaire». L'any següent, aquesta, conquereix el Campionat de Catalunya —Bàsic juvenil—.

«Roses Joventut Dansaire», a la Plaça Sant Pere del Vaticà, 1980.

HOTEL
RESTAURANT
"Nieves
Mar"

CUINA D'ESPECIALITATS REGIONALS
SITUAT AL PASSEIG MARITIM
PARKING i JARDI PRIVAT

Telèfons 77 03 00 - 77 03 04

TOTES LES HABITACIONS AMB
BANY, TERRASSA I CALEFACCIO
AIRE ACONDICIONAT AL MENJADOR

TENIS - PISCINA - PING-PONG

L'ESCALA

Any que, així mateix, en plena activitat i dinamisme de l'Entitat, aprofita per a organitzar, a més a més dels concursos de colles sardanistes que ja són tradicionals, el IV APLEC DE SARDANES en el qual s'estrena la sardana «Roses Joventut Dansaire» en motiu de l'efemèrides de l'any anterior i que els fou dedicada pel mestre N'Agustí Causí de Barcelona, amic i admirador de l'anella.

Malauradament l'aplec no rep ni ajuda ni suport per part de l'ajuntament i aquest no reapareix fins l'any 1978 amb la col.laboració total, ara sí, del Consistori. Suport que, sortosament, ha seguit gaudint fins enguany.

El 1979, la colla juvenil conquereix novament el guardó de Campions de Catalunya i per tal motiu l'entitat organitza un viatge a Roma, ballant-se tres sardanes al bell mig de la Plaça de Sant Pere del Vaticà, alhora que es fa ofrena al Sant Fere, Joan Pau II, d'una figura de plata —una Sardana— amb un pergami explicant qué és, qui la balla i que representa la sardana.

1981.— El nombre d'aplec creix, però no, malauradament, el nombre de sardanistes. Circumstància que l'Agrupació Folklorica n'és concient i conjuntament amb la Comissió de Festes cerquen quelcom que pugui cridar l'atenció dels sardanistes. I així es passa en la pràctica uns al·licients que a «priori» són ben acollits per tothom, i consisteix en:

4 SARDANES D'ESTRENA, de les quals, mitjançant votació popular, la més votada, serà premiat amb la quantitat de 25.000 ptes. el compositor. Resultà guanyador un jove compositor de la cobla Selvatana.

4 SARDANES OBLIGADES i 4 SARDANES DE LLUIMENT. Cada cobla interpretarà una sardana obligada i una de lluïment (alegre, saltirona, qualitat musical, etc.) de les quals, mitjançant votació popular, la cobla que obtingui més vots amb la suma d'ambdues serà premiada amb el Trofeu «ROSA D'OR» —Martinez Diaz—. Totes les cobles s'hi lluïren, amb sardanes extraordinàries, que foren molt aplaudides, resultan guanyadora la cobla MONTGRINS.

Així mateix, tots els sardanistes i públic assistent va participar gratuïtament en un sorteig d'un viatge de vacances a Palma de Mallorca de vuit dies en un luxós hotel per gentilesa de la Unió de Comerciants de la Vila.

Al matí, avans de l'aplec, es celebrà una extraordinària Sardinada popular a la porta de la muralla.

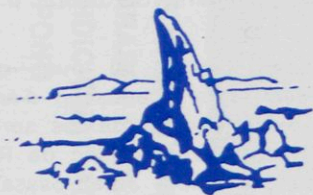
L'èxit és total i les felicitacions es succeïxen fins a tal punt que la Comissió Organitzadora ha volgut no solament mantenir tots i cadascun d'aquests al·licients, sinó que, a més a més, ha volgut millorar la qualitat de les sardanes d'estrena mitjançant la convocatòria del I CONCURS MUSICAL «Aplec de Roses» del qual les quatre classificades o elegides per un competent Jurat passaran a la FINAL, dia de l'aplec, amb les cobles: CIUTAT DE GIRONA, MEDITERRANEA, MONTGRINS i SELVATANA.

Per acabar, voldria afegir els noms de tots aquells personatges que, segons l'amic En Jordi Batlle, gràcies a ells, amb la seva col.laboració, ha estat possible la realització de la totalitat dels esdeveniments aquí esmentats:

**En Jaume Olivet, En Josep Alemany, En Ramon Font
En Joaquim Prats, En Pere Teixidor, Na Gemma Arnau**
Els dansaires de les colles sardanistes i a's components de la
Comissió de Festes.

Signat: MARTI BALLO

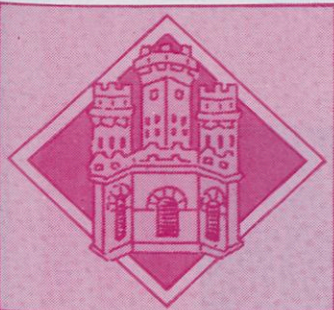
HELADERIA EL PORT

CREPERIA
HELADERIA
PIZZERIA

BAR EL PORT

Tel. 77 03 34 - LA ESCALA

La Capella i l'Escola Municipal de Música de Castelló d'Empúries

Tota una tradició musical!

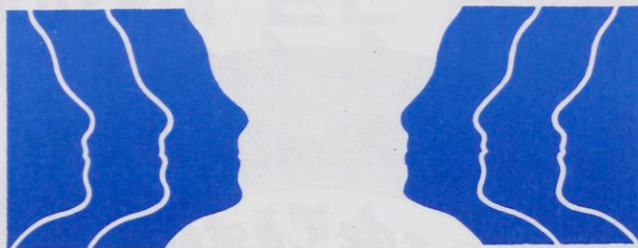
Molts ens plau l'oportunitat que se'ns dona de col·laborar en aquest opuscle dedicat a la nostra música comarcal que amb motiu de l'aplec de la sardana, amb tan lloable intenció uns amics de la vila de L'Escala pensen confeccionar.

Si la gent de Castelló d'Empúries hem de dir-hi la nostra, amb cert orgull direm i no és pas cap secret per ningú, que la nostra vila sempre ha tingut i segueix tenint, una ferma tradició musical. Potser el motiu d'això és haver disposat aquí ja de molts anys enrera d'una escola de música: Fer una descripció detallada d'aquesta ens ocuparia moltes pàgines i per tant la resumirem a grans trets aprofitant l'espai que se'ns concedeix. Ens guardarem prou de fer cap crítica ni tampoc ens estendrem massa en el comentari de cap obra musical, això es deixa per als tècnics i nosaltres no ho som pas, ni molt menys...

AMPURIABRAVA

boutique

NELENE

Maranges, 15 - Telèfon 77 00 73
Monturiol, 2 - Telèfon 50 16 70

**L'ESCALA
FIGUERES**

Administración de Fincas

**Alquileres de Villas
y Apartamentos**

DELEGADO

FINANCIERA NACIONAL DE SEGUROS

Fincas «XAXU»

JUAN VICENS MORNAU

Despacho Agencia "Xaxu"
Plaza Iglesia - Tel. 77 02 10

**LA ESCALA
Costa Brava**

Cobla Els Rossinyols, l'any 1911

Segons dades que tenim, una capella de música dintre l'Església Catedralícia, ja existia aquí, cap a finals de l'Edat Mitjana així com també alguns artistes avui ignorats que, segons queda constància, la seva fama traspasà la frontera. Ja arribada l'època moderna, eixiren mestres tan notables com el Revd. Josep Anglada, Mossèn Jaume Joan Lleys, Fita, Candi, Revd. Isidre Lleys, Julià Roig i altres.

Emanació directa d'aquesta cultura musical, fou la famosa cobla de Castelló dirigida pel mestre Agramunt, allí pels anys 1880. El mestre Anton Agramunt fou un dels primers que donà a conèixer fragments d'òpera en els concerts i composà moltes sardanes, entre elles «EL FOC DE CASTELLO», basada en un fet històric que visqué la nostra vila el 1874, que fou l'enfrontament de carlins i liberals i que aquí va fer vessar tanta sang: Si com a compositor aquest mestre assolí molta glòria, també triomfà amb l'instrument que era la seva especialitat, el fiscorn.

Sigui per una vocació innata per l'art del pentàgrama o simplement per saber més, molts nens i adolescents de la localitat han tingut de sempre una particular afeció pel solfeig que d'una manera gairebé continuada a l'escola de música se'ls imparteix. En fer-se grans, alguns, comprenent la seva mediocritat, es quedaran a mig camí i optaran per orientar la seva vida vers altres destins, més, ni haurà que assoliran ésser grans mestres conquerint fama i admiració.

El córrer inexorable del temps i el traspàs normal de professors cap a una altra vida, produeix canvis en la direcció de la nostra Escola de Música, no obstant, aquesta sempre ha anat acomplint la seva missió creadora aportant nous valors.

Sota la direcció del professor Agramunt, es formaren mestres com Pau Guanter «Rossinyol», Salvi Callís, Baldomer Pastells (l'àvi Rau», germans Riera (que muntaren una petita indústria de «llengüetes») Josep Blanc i d'altres.

• •
HOSTAL MIRYAN
HOSTAL REINA

RESTAURANT

Hostal «El Roser»

ESPECIALITAT EN PEIX I MARISC

Calefacció central - Aire acondicionat

PARKING PARTICULAR - OBERT TOT L'ANY

Darrera l'Església, 9

Telèfon 972 - 77 02 19 - 77 09 77

L'ESCALA

Costa Brava - (Girona)

PROXIMA OBERTURA DEL NOU RESTAURANT

Roser II

Edifici antic Hotel Marquesado

Passeig Lluís Albert

Telèfon 77 09 77

L'ESCALA

Hem de dir, que Pau Guanter ja de jove pujava amb força i es feia sentir, i arribà el moment que l'alumne superà el mestre donant lloc a una certa tibantor entre els dos; conseqüència d'això, «Rossinyol» formà la seva pròpia orquestra entre els seus mateixos companys, la que s'anomenà «ELS ROSSINYOLS», prou coneguda, i que no es desfé fins a poc d'esclatar la nostra guerra civil.

Pau Guanter no es limità solament a formar una altra orquestra a la vila, sinó que estengué la seva obra més enllà del nostre Empordà. Amb motiu de la festa de Calella en la qual aquella orquestra era contractada, el destí volgué que el mestre conegués allí a la que més tard seria la seva esposa: Es casaren i des d'aquell moment s'establí definitivament en aquella població costera; és allí on desenrotllà amb èxit creixent la seva forta personalitat artística i moral de gran vàlua. Composà infinitat de sardanes, formà altres orquestres i entre altres coses, fou l'inspirador i promotor de la «Societat Coral Orfeònica Calellenca i obtingué molt guardons: També posà lletra i música a diverses cançons, moltes relacionades amb l'Empordà a el qual no obstant tenir tants contactes i coneixences, mai va oblidar. Com anècdota curiosa direm que el pare polític de «Rossinyol» fou alcalde molts anys de Calella i molt ben vist pels veïns: Amb galons de «brigadier» es distingí com a foll militant carlí, tant, que empès per les circumstàncies hagué de passar la frontera; més tard, clandestinament, tornà a Espanya amagant-se a casa d'uns amics d'Avinyonet de Puigventós, on va morir. En un acte multitudinari, fa uns anys es traslladaren des d'allí les seves despulles al panteó familiar de la seva Calella natal.

Director fou també de L'ESCOLA DE MUSICA de Castelló, el senyor Masó, el qual no sabem per quina causa era mutilat d'una cama i caminava ajudat per unes croses. Sota la seva batuta nasqué l'orquestra «ELS ROSSINYOLETS», un grup de joves de dotze o tretze anys, fills tots ells de la vila i que, en fer-se grans,

L'avi Rau amb l'orquestra formada per deixebles de l'escola de música de Castelló

QUEVIURES

ROS

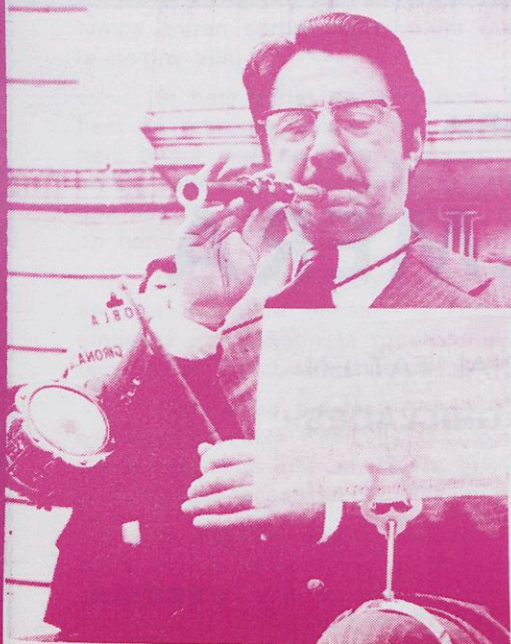
Maranges, 3
Téléfon 77 01 79

L'ESCALA

CREUERS

MARE NOSTRUM

**EXCURSIONS MARITIMES
COSTA BRAVA**

Lluís Buscarons i Pastells

s'escamparen arreu formant part d'importants conjunts: Miquel Prim, primer trompeta, a la «COBLA BARCELONA», Delfí Suñer, a «LA SELVATANA», considerat un immillorable contrabaix, recentment jubilat, a qui, en el seu dia, la població de Cassà de La Selva va retre un homenatge com a premi dels molts anys que formà part d'aquella orquestra: Lluís Buscarons, flauta i flaviol, nét de l'àvi «Rau», que després d'esser puntal indiscutible en «ELS MONTGRINS», recalà a la «COBLA CIUTAT DE GIRONA» de la qual és director. Compta en el seu haver sardanes de veritable mèrit.

L'àvi «RAU» que era un component de l'orquestra «ELS ROSSINYOLS» substituï el senyor Masó: Era un home de forta personalitat i voluminosa figura, sota el seu mestratge s'havia de tenir un cap molt dur per no assimilar les seves

lliçons; sota la seva direcció també sortiren molts i bons elements que assortiran importants conjunts.

Vingué la guerra i l'escola quedà sense direcció i per tant, tancada. En acabar i anarse normalitzant la situació, aquella es tornà a obrir i fou el mestre Josep Blanch, que ja havia estat deixeble de Pau Guanter qui es posà al front. Què podem dir del mestre Blanch que ja no se sàpiga? ¿Qui no sap que fou vint i cinc anys director de «LA PRINCIPAL DE PERALADA»? De les seves ensenyances se n'aprofitaren alumnes com Calvet, Teixidor, Cortada que avui són números destacats en la «INTERNACIONAL MARAVELLA» i molts altres que sense actuar en conjunts de tant renom, posen molt alt el nivell de la nostra Escola. Com ja és sabut, mestre Blanch a més de gran quantitat de sardanes també composà uns «goigs» molt bonics dedicats a la Verge Candelera (patrona de la parròquia) i una missa cantada a Sant Llorenç. Cosa curiosa, els tres mestres, Agramunt, Guanter i Blanch, foren tres virtuoses del fiscorn. No és estrany que en moltes de les seves sardanes destaquí aquell instrument.

Un germà de Josep Blanch, L'Angel, violí i trombó de primera categoria, després de tocar molts anys en els millors cabarets de luxe de Barcelona i amenitzar vetllades amb el conjunt d'un vaixell, recalà a «LA PRINCIPAL DE LA BISBAL» on junt amb el violinista Poch, formaven un duo difícil de superar. Un tràgic accident se l'emportà en la plenitud de la vida. Un altre germà Blanch, l'Amado, igualment músic, quan començava a triomfar també morí jove).

En morir el mestre Blanc, es feu càrrec de L'ESCOLA MUNICIPAL DE MUSICA» la senyora Josefina Camús, sota la direcció de la qual també en sortiren quantitat d'elements que s'han escampat per tots indrets. Actualment la regenta la senyora Teresa Barnada i Roig, una senyora experta i dinàmica que ensenya

PIZZERIA

LA PALMERA

GRAN ESPECIALITAT EN
«PIZZES» i «GRILLADES»

Carrer La Torra, 64
Telèfon 77 03 03

L'ESCALA

Per gentilesa dels propietaris de la Sala de Festes

LA PALMERA

la celebració del Ball de Nit, acte de cloenda de l'Aplec, amb l'elecció de la Pubilla de la Sardana 1982, tindrà també lloc enguany en aquest local.

a una bona florada de nens i nenes de totes les edats: No dubtem que amb el temps aniran sortint nous valors que mantindran aquesta tradició tan arrelada a la nostra Vila.

Si hem parlat de tants bons músics que hem tingut al nostre poble, també hem de ressaltar que no han pas escassejat, aquí, els bons sardanistes i si no hem tingut mai, del nostre record, un grup que oficialment ens hagi representat en els concursos i aplecs que es celebren arreu, sí que hem comptat amb elements que han format part en diferents «colles» que han estat premiades en molts llocs on han anat a ballar.

Quan oïm una cobla, com a bons empordanesos, ens delectem en ballar o escoltar la nostra dansa, i a l'impuls de la seva música ens sentim enardits i empesos a engrandir la rodonia i si ja som grans, que les cames no responen a la voluntat, l'escoltem embadalits i plens d'enyorança.

Segons es diu, la «PLAÇA DELS HOMES» de Castelló té un ressó molt especial, per això totes les «cobles» s'esmercen en fer sortir nítides i pures les notes dels seus instruments, ja que a la vegada que agraden al públic, els intèrprets senten la satisfacció d'haver portat a cap una feina «ben feta».

Si algú veu alguna fallada en l'ordenació cronològica de persones o fets, o bé alguna dada inexacta, preguem que ens perdoni; de qualsevol manera, el que aquí es preté, és demostrar la incidència que tingué a Castelló la Capella Parroquial o L'ESCOLA MUNICIPAL DE MUSICA i per què han sortit, aquí, tants bons mestres al llarg del temps.

JOSEP AUGÉ

BAR PENYA

TOTES LES NITS
PASSES DE
PELICULES VIDEO

Carrer La Torre, 29

L'ESCALA

Souvenirs

ELENA

C/. DEL PORT, 17 i PLATJA - TEL. 77 01 03

AVDA. RIELLS, 58 - TEL. 77 17 52

L'ESCALA (COSTA BRAVA)

Sardanes a Sant Pere Pescador

Sense haver tingut la nostra vila, escola de música, ni grans compositors i ni gairebé de petits, de sempre ha estat una població a on la sardana ha estat estimada i ballada pel poble amb afany de superació; podem dir amb orgull que gairebé tots els veïns saben ballar sardanes, més bé o més malament, però petits i grans ho fan amb il·lusió, sabent que així, sense desig de protagonisme, fan pàtria. No podem presumir que es facin Aplecs, puig sols en el nostre historial n'hi consta un, d'això ja fa uns vint anys; ara d'ençà del 1979, la «Nit de la Sardana» és la manifestació més multitudinària que el poble dedica a la nostra Dansa Nacional. Precisament en aquesta diada de l'any 1980, el mestre Francesc Mas i Ros, va tenir la gentilesa de dedicar-nos una sardana, que ha tingut molt d'èxit allà on s'ha interpretat; el seu títol és «Sant Pere Pescador» i la veritat sigui dita, l'estil joíós, alegre i popular del «Mestre del Poble», és molt adient a la manera d'ésser dels nostres sardanistes.

SANT PERE PESCADOR

PERRUQUERIA DE SENYORES

EMI

c/. El Greco, 1
"Poble Sec"
Telèfon 77 05 47

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS

J. Hostench

El Greco, 4
Telèfon 77 03 81

L'ESCALA

Referent a les arrels santperenques dins el món sardanista, en l'any 1888, un fill d'aquest poble, en Rafel Godo, formà part de la primera formació de la «Cobla La Principal de La Bisbal». També en Laureano Vilà fa uns vint-i-cinc anys

fou membre durant molt de temps de la dita Cobla. Altres músics ha tingut la nostra vila, recordem en Salvador Masó, i alguns d'altres, però no molts per desgràcia.

Del que sí podem sentir-nos orgullosos és d'en Ramon Gres, l'apotecari de Sant Pere, famós en tot l'ambient sardanista de la seva època, no sols a la província de Girona, sinó a Barcelona i a tot Catalunya, ja que publicà a l'any 1895, un mètode per a aprendre a ballar, contar i repartir sardanes que fou mol sollicitat puig a l'any 1899 es tingué de fer una tercera edició i inclús s'edità en castellà. A més de voler que els altres sabessin ballar i contar sardanes, donà l'exemple assistint a moltes ballades, inclús a la ciutat comtal, prova d'aixó és una poesia del bisbalenc Ramón Masifern dedicada a ell que diu així:

**A Sant Pere Pescador la gent és forta,
a Sant Pere Pescador tothom és ballador.
D'aquesta vila pescadora
una tongada en fou l'aurora
en Gres Apotecari,
el molt estrafalari
que el repunteig airós de la sardana,
va transformar en xulo de bordell...**

Fou en Gres l'indiano i apotecari el que trobà la manera de que el jovent tingués en la sardana, sense malmetre-la, el desfogament que demanava, amb el sistema de saltar en els finals, posat en pràctica per ell i la seva colla, així la joventud tingué un medi de donar esplai a la seva impetuositat, mentre que agafats de la seva mà podien ballar un infant o un vell a la seva manera.

Sols ens queda acomiadar-nos i desitjar al noble poble de L'Escala que tinguin un bon Aplec i molta constància en semblants obres, puig la dignificació i la divulgació de la nostra Dansa és la dignificació de la nostra Història.

ALBERT REIG

Nit de la Sardana a Sant Pere

JULI
PERRUQUER
L'ESCALA

La Torra, 41, 1.er - Telèfon 77 01 18

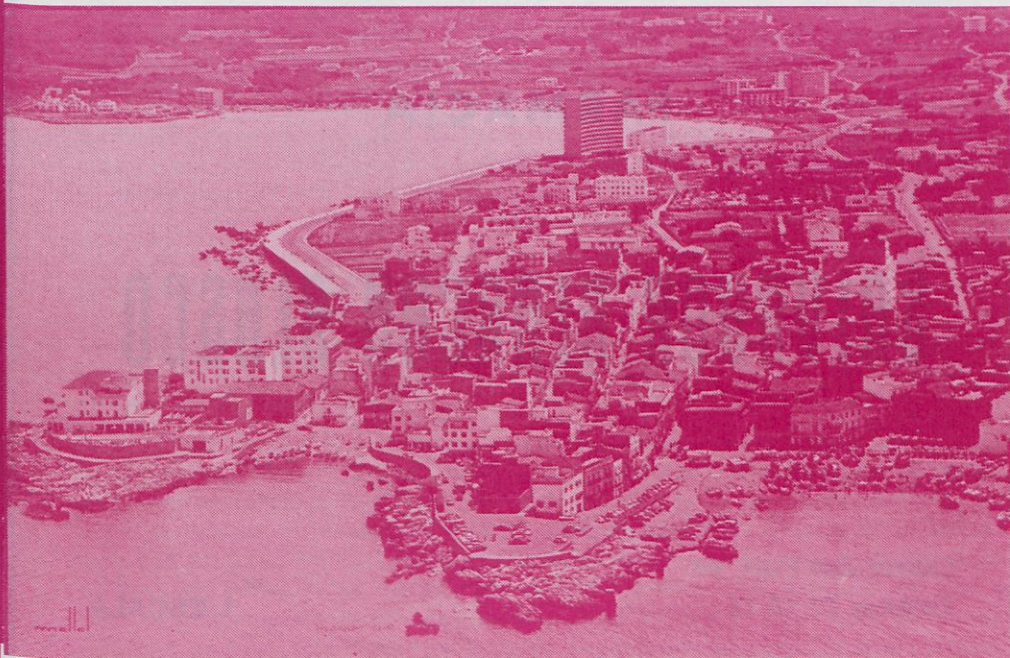

L'Escalade i la Sardana

Si haguéssim de creure els qui opinen que la sardana procedeix de l'antiga civilització grega, resultaria que les seves arrels haurien estat transplantades al nostre país pels navegants i comerciants procedents de Focea què van establir-se a l'actual Empúries fa dos mil cinc-cents anys...

En la mateixa trajectòria es troba la llegenda recollida pel folklorista Joan Amades referent al llogaret de Cinc-Claus, veïnat rural de L'Escalade que deu el seu gràfic nom al fet de constar només de cinc masos: diu que les cinc cases van ser bastides per cinc mariners vinguts de llunyanes terres, d'on van portar la sardana i que van ensenyar de ballar-la a llurs successors i als veïns de la rodalia. Per això els d'aquesta encontrada eren els qui la ballaven millor i en servaren més pura la tradició...

No hi ha poble que no tingui els seus mites i llegendes. Responen a la necessitat d'omplir llacunes del coneixement fent revivre amb la imaginació episodis boirosos del passat. Es van anar perpetuant de pares a fills en les llargues vetlles d'hivern vora la llar i avui formen part de la nostra cultura tradicional i popular.

L'ESCALADE

FARMACIA

SALVADOR ALARCON BLASCO

Carrer del Port, 44
Telèfon 77 13 75

L'ESCALA

Les sardanes davant l'ermita de Cinc Claus (any 1922)
evoquen la llegenda del seu remot origen

Els mites i llegendes, considerats com a tals mereixen tota la simpatia. Però, en el cas de la sardana, les hipòtesis fantasioses han donat lloc a una pseudo-història totalment inadmissible que ha portat a errors lamentables.

Basant-me en consideracions musicals em temo que la sardana actual sigui molt més moderna del que hom preten. Invito doncs els escalencs a renunciar sense cofoïsmes als remots antecedents esmentats. Limitem-nos a atènyer-nos a la realitat, que, per a nosaltres ja resulta prou honrosa.

El primer testimoni documental que relaciona d'una manera més o menys directa L'Escala amb la història de la sardana el trobem en el nostre registre parroquial, que, sortosament, no va ser cremat durant la guerra civil. Segons consta al llibre de baptismes, Maria Llandrich i Roura, la primera muller de Pep Ventura, va néixer a la nostra vila el dia 5 de setembre de 1813, filla de Joan i de M.ª Rosa, ambdós de Figueres.

Confirmant el que havia dit Pere Corominas en la biografia «Vida d'en Pep de la tenora», Maria Llandrich tenia cap a tres anys i mig més que el genial propulsor de la sardana, que havia de venir al món el 2 de febrer de 1817. Es van casar a Figueres el 16 de juliol de 1837 i després de vint-i-un anys de matrimoni van tenir l'únic fill, en Benet Ventura i Llandrich, que fou músic, com el seu pare. Als sis anys en Benet es va quedar orfe de mare i llavors va ser quan en Pep es va casar amb Margarida Ripoll, de Figueres, amb la qual no van tenir descendència. Faig tots aquests aclariments perquè les circumstàncies familiars que consten a la partida de defunció de Pep Ventura al registre civil de Figueres són errònies.

Llibreria Ballesta

DIARIS i LLIBRES

MATERIAL ESCOLAR i D'OFICINA

**VENDA DE MATERIAL FOTOGRAFIC
REVELAT DE PELICULES EN COLOR
i BLANC i NEGRE**

Carrer Joan Massanet, 7

Telèfon 77 01 77

L'ESCALA

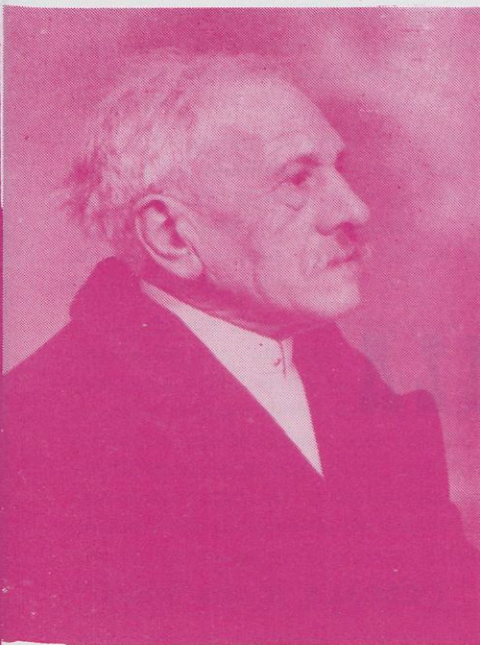
Seguint el fil de la història local, passats ja els darrers aldarulls de les guerres carlines, ens trobem que pels volts de l'any 1880 existia a L'Escala una cobla-orquestra què dirigia en «Rossendo» Mercader, músic i cadiraire. Llavors encara havia de venir al món el seu fill Pere, el futur autor de les populars sardanes «Escalenca» i «La gota d'aigua».

Un dels aprenents de solfa d'en «Rossendo» era un vailet de cal «Xaxu» què es deia Josep Vicens. No necessita presentació.

Com acostuma a succeir sovint, ben aviat sorgí la rivalitat entre el mestre i el deixeble. El mateix havia passat a Castelló d'Empúries entre l'Antoni Agramont i el seu deixeble Pau Guanter i a Torroella de Montgrí entre Joan Rigau i el seu fill Pere, desavinença familiar què va provocar l'escissió de l'antiga cobla d'«Els Barretons» per donar lloc l'any 1886 a «Els Montgrins», la més antiga de les cobles actuals. Es així com en Josep Vicens va plantar cara al seu mestre i va fundar una nova cobla. Per distingir-les, hom anomenà l'antic conjunt d'en «Rossendo» la cobla «de dalt» i la del noi «Xaxu» «la de baix». Havia sentit dir què era perquè la primera tocava en una sala situada al pis de dalt d'una societat i l'altra a peu pla. O potser feia referència al barri del Pedró, més enlairat que el de La Platja? No ho he pogut esbrinar del cert.

Les gestions conciliadores del meu avi, què llavors era batlle de L'Escala, en Lluís Albert i Paradedà, diputat federal i home que gaudia d'un gran prestigi popular, van aconseguir llimar les rivalitats. Les dues cobles es van fusionar, sota un nom ben eloqüent: «L'Aliança».

Sembla, però, que aquesta «aliança» fou molt efímera. Mort el seu padrí l'any 1890, es van renovar les antigues rivalitats, atacades per les inevitables envejes envers el novell compositor, què, als tretze anys havia compost la seva primera sardana: «La filosa».

Josep Vicens i Juli «Xaxu»

El «Xaxu», junt amb un atre músic local, en «Dolfo» Tasis -què a més feia de fuster- i comptant amb elements de Castelló d'Empúries, de Pals i de Torroella de Montgrí, van fundar una nova cobla: «La Principal de L'Escala».

Ben aviat «La Principal» es va imposar a «L'Aliança», la qual es va dissoldre. Els seus components, superades ja les antigues diferències, van anar-se incorporant a «La Principal».

A «L'Aliança» s'hi havien format uns quants joves músics què després van assolir merescut renom, com —en Pere «Tanu»— i el malaguanyat tenora escalenc Salvador Sastre —en Badó «Gall»—, què si no s'hagués mort molt jove hauria estat un solista de facultats extraordinàries. Entre els músics es conta la proesa que a ritme de sardana podia fer picades sis notes a cada temps. El primer amb el cornetí i el segon amb el clarinet van ocupar primeríssimes places a Barcelona.

Un dels deixebles del «Xaxu» era un xicot robust, en «Bertu», fill de «L'Estasia» Galcerán. El seu pare tocava el cornetí i tenien carnisseria. Quan va ser l'hora

PEIXATERIA

XIFRA

c/. Sta. Màxima
Telèfon 77 03 45

L'ESCALA

BODEGA

S. SALA

c/. L'avi Xaxu. s/n

L'ESCALA (Costa Brava)

La Principal de L'Escala l'any 1924

d'estudiar la tenora el «Xaxu» no vol donar-li més lliçons, perquè el noi es nega a aprendre l'ofici complementari de barber. Per sort el mestre el pot convèncer i L'Escala comptarà en el futur amb una altra figura de prestigi: el noi es deia, —hom pot endevinar-lo fàcilment— Albert Martí. Havia nascut a la nostra vila el 13 de febrer de 1881. L'Albert va estudiar el clarinet i va perfeccionar la tenora amb en Salvador Sastre, del qual deia que era el millor tenor que havia existit, debutant molt jove a Ventalló. Tot just comptava dinou anys quan va incorporar-se a La Principal de La Bisbal, cobla on va tocar per espi de vint-i-dues temporades seguides.

Durant molts anys La Principal de L'Escala es nodrí gairebé exclusivament d'elements escalencs. Com passava en altres cobles de l'època estava integrada per membres d'unes quantes famílies de músics locals: els Tasis, els Hereu, els Sala —«Xiquet»—, els Vicens, —«Xaxu»—, i els Vilà, oriunds de L'Armentera. Moltes temporades van arribar a tocar simultàniament a la cobla tres membres de la mateixa família.

Cap a l'any 1924 ingressà a La Principal de L'Escala l'excel·lent tenor de Cervià de Ter, en Lluís Cotxo. El pas d'aquest solista marca l'època de major categoria artística de la nostra cobla, què, durant unes quantes temporades es va situar a primera línia. Era el temps en què la cobla de L'Escala no vacil·lava en embestir les sardanes dels millors autors, com en Serra, Morera, To'drà i àdhuc en Garreta. Això coincidia amb uns moments d'eufòria cultural que es traduïa a l'Empordà amb un repertori sardanístic molt més depurat que l'actual, com ho palesen els programes de l'època. Es ben significatiu que a l'envelat de L'Escala, per la Festa Major s'hagués arribat a tributar un homenatge a Juli Garreta, amb assistència del genial compositor guixolenc. Precisament es presta a amargues consideracions el fet que en aquell temps es toquessin sovint a les nostres places una colla de sardanes que ara els sardanistes rebutjen al·legant que «no són balladores»...

NOVETATS - TEIXITS
ARTICLES PER A LA LLAR

Emili Puig Giralt

c/. Pintor Joan Massanet, 6

c/. Enric Serra, 4

Telèfon 77 03 52

L'ESCALA

Carretera s/n

Telèfon 78 80 12

ALBONS

Jaume Vilà i Comas

L'any 1928, els dos tibles Cinto Hereu i en Joan Puig, —en Joan de Pals,— van deixar La Principal per ingressar a la nova «Cobla Barcelona Albert Martí», formada pel nostre cèlebre solista en separar-se de la Cobla Barcelona. Aquestes baixes van provocar la dissolució de La Principal de L'Escalà, per donar lloc a la Cobla Emporitana, de Verges, formada per l'unió dels músics escalencs amb uns quants elements de Verges, entre ells el jove tible Angel Pont i el tenor Josep Ferrer, què ja tocava a La Principal de L'Escalà des de que en Lluís Cotxo havia passat a Els Montgrins.

L'any 1940, el tenor escalenc Joan Lassús, —què posseïa un so excel·lent—, reorganitzà novament La Principal de L'Escalà, comptant amb els locals Ramon Tasis (flabiol), Cinto Hereu (tible), el pare i fills Vilà (tromp. i fiscorn),

més algun foraster, com en Pere Farré (tible) —què anys enrera havia tocat de primer tenor amb Els Montgrins i què llavors residia a L'Escalà per haver-s'hi casat—, en Climent Anglada («Trumpeli»), també de Torroella de Montgrí i en Ramon Coll, de Palafrugell.

En llurs darrers anys d'actuació, abans de jubilar-se, van tocar a La Principal de L'Escalà elements tan destacats com els compositors Joaquim Vallespi, (flabiol) de Torroella de Montgrí i el fiscorn Josep Blanch i Reinalt, de Castelló d'Empúries, ex director de la dissolta cobla La Principal de Peralada.

La darrera actuació de La Principal de L'Escalà va ser pel Carnestoltes del 1956. L'any 1974 el Centre Esportiu i Recreatiu de la nostra vila va tributar un emotiu homenatge als sobrevivents.

Projecció de L'Escalà en el camp de la sardana

Un músic escalenc sortit també de L'Aliança, en Lluís Sureda i Valls, què va passar a residir a Barcelona, va jugar un paper important, a principis de segle, en la difusió de la sardana a la Ciutat Comtal. Amic d'en Francesc Cambó —el jove polític catalanista fill de Verges, què llavors era regidor a l'Ajuntament de Barcelona,— en Lluís Sureda va intervenir activament en l'organització dels concursos de cobles i de sardanistes que s'hi van celebrar amb motiu de les Festes de La Mercè de l'any 1902. No és d'estranyar, doncs, que entre tots els pobles de les comarques gironines que van acudir al concurs de sardanistes fós L'Escalà la que hi tingués més participació: tres colles. Fa uns vint-i-cinc anys que va morir el darrer supervivent dels que hi van assistir: en Joan Mas i Poch.

En el concurs de cobles, la interpretació de l'Albert Martí al front de La Principal de La Bisbal va causar un gran impacte entre el públic i l'admiració del jurat musical, integrat pels mestres Amadeu Vives, Antoni Nicolau, Lluís Millet i el figuerenc Albert Cotó, autor de la sardana revessa «Les Festes de la Mercè»,

CARNS - EMBOTITS

Joaquim Llandrich

c/. Santa Màxima, 15
Telèfon 77 01 27

L'ESCALA
Costa Brava

FUSTERIA

GELL

Carretera Palafrugell, s/n
Telèfon 77 03 47

L'ESCALA

escrita expressament per al concurs de sardanistes. Aquesta actuació va consagrar l'Albert Martí i li va obrir les portes de la fama.

En Lluís Sureda, actuant com a representant i segon tible, va formar a Barcelona la Cobla Sureda, la primera que hi va existir. El debut va ser l'any 1903 actuant al Teatre del Bosc i al Palau de Belles Arts. L'any següent la trobem ja al primer Aplec de la Sardana de Vallvidrera.

Una filla d'en Lluís Sureda, la Pepita, què va ser professora de piano, als set anys era la cap de colla de l'anella «Petits sardanistes» i més tard va ingressar a la colla «Poncelles i escardots».

En Lluís Sureda va protegir el seu amic, el compositor Josep Serra de Peralada, quan aquest passà a viure a Barcelona l'any 1916. El va fer entrar de violí a l'orquestra on ell actuava, al Paral·lel i sovint en Serra tocava el fiscorn a la seva cobla, cosa que donava molt prestigi al conjunt. Per això segurament en el programa de l'Aplec de Vallvidrera de l'any 1917 en Josep Serra figura com a director de la Cobla Sureda.

L'any 1922 l'Albert Martí, a instàncies del mestre Joan Lamotte què el fa entrar a la Banda Municipal de Barcelona que ell dirigia, deixa La Principal de La Bisbal i junt amb en Josep Serra i altres elements gironins funda la Cobla Barcelona. Aquesta cobla en endavant es reparteix l'hegemonia amb la primera cobla de l'Empordà, compartint les dues, l'any 1933, el nomenament de cobles oficials de la Generalitat.

Mentrestant, La Principal de L'Escala, tal com hem vist, s'havia anat fent un nom. Segons llegim al primer volum de l'obra La Sardana, d'en Josep Mainar i Jaume Vila'ta (Barcelona 1970) l'any 1921, després de La Principal de La Bisbal i Els Rossinyols de Castelló d'Empúries, la nostra Principal és la cobla forana que va tocar més vegades a Barcelona. Les seves actuacions agrumaven —per dir-ho en termes mariners—, els escalencs que aprenien l'ofici a Barcelona, què

La Principal de L'Escala, 1927-28

ELECTRODOMESTICS

Empordà

TELEVISIO EN COLOR SISTEMA PAL-SECAM

CONCESSIONARI DE LES MARQUES

PHILIPS - TELEFUNKEN - GRUNDIG

**DEMANEU EN EL NOSTRE ESTABLIMENT UNA
DEMOSTRACIO DEL TELEVISOR EN COLOR**

VIDEO - CASSETTE RECORDER

SONY - PANASONIC

FERRETERIA I PINTURES

**Carrer La Torre, 53
Telèfon 77 04 88**

L'ESCALA

Lluís Albert defensa la tradició sardanista empordanesa en el Congrés de Cultura Tradicional i Popular, convocat per la

feien colla a part al costat de la cobla ben aviat atreien l'atenció del públic per la seva desinvolta manera de ballar.

A Barcelona va adquirir en aquella època una gran popularitat un sardanista escalenc que hi residia, conegut a les audicions per «l'Ara»: en Florenci Ribas, germà de la gallinaire «Xica Banyes». En «Florencio» en una llibreteta portava el compte de totes les sardanes que havia ballat. El seu renom li venia del fet que, en arribar al repartiment ho avisava cridant ben fort: Ara!

Després de l'obligat parèntesi de la guerra civil, quan l'any 1953 comptant amb la col·laboració d'un centenar de representatius testimonis vaig publicar el polèmic llibret «Contra la falsa sardana», L'Escala va tornar a ocupar un pla d'actualitat a través de la premsa quan molts d'aquells que havien estat protagonistes de l'expansió de la sardana a Barcelona van avalar l'obra amb llurs valuoses declaracions.

L'any 1965, l'escriptora escalenca Caterina Albert i Paradís, «Victor Català», degana de les lletres catalanes, va ser invitada per l'Obra del Ballet Popular a escriure el Missatge per al Dia Universal de la Sardana. Tan honrosa distinció ha recaigut altres anys en figures tan destacades com l'historiador de la sardana Josep Mainar —guanyador enguany amb la Creu de Sant Jordi de la Generalitat,— el Dr. Albert Schweiter —Premi Nobel per a la Pau 1953—, el filòleg mallorquí Francesc Moll, el poeta Josep Carner, el literat, gramàtic i biògraf Josep Miracle, Ramon Aramon —directiu de L'Institut d'Estudis Catalans—, el violoncelista Pau Casals, el nostre pintor universal Joan Miró, etc.

L'any 1978, l'Obra del Ballet Popular en col·laboració amb el Centre Esportiu i Recreatiu de la nostra vila, van editar dins la col·lecció «Clàssics de la Sardana» un magnífic disc dedicat al popular compositor Josep Vicens «Xaxu». Aquest disc, tant pel contingut musical com per l'estudi monogràfic que l'acompanya, ricament il·lustrat, és un exponent actual de la notable aportació de L'Escala al camp de la sardana.

CALENDARIO
SIN FECHAS

por JOSE PLA

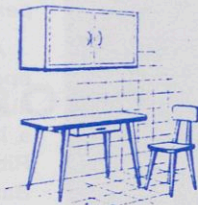
CONTRA LA FALSA SARDANA

JUSTAMENTE indignado ante las insuperables innovaciones que se observan en el baile de la sardana, don Luis Albert, maestro de música en Barcelona, de una familia de gran tradición empordanesa, ha escrito un libro, admirablemente razonado y documentado, «Contra la falsa sardana», que es un decisivo alegato a favor de la verdad. La sardana, como todos los cosas bien hechas, arqueológicas y sabidas, no puede estar a merced de caprichosas y grotescas novedades, aunque esas novedades quieran cubrirse con los pomposos y vacíos palabras de innovación y evolucionismo, sobre todo de evolucionismo artístico, porque en seguida que aparece la etiqueta de lo artístico — como ha escrito textos vacíos en estas páginas — el arte desaparece de una manera total e irremediable. El evolucionismo artístico es siempre una forma degenerada del arte.

tiene que ver con el siniestro fallarile ni con los tabulados del exhibicionismo uniformado, ni con los estorbos grotescos, ni con los concursos, los premios, los llamados trabajos regionales, lo burrinesco obligatorio, los algarabios blancos, los folios, los excursos y todos los sardandajes. Todo esto es arte escálico, manifestación artística, vitrina de museo. Pero la sardana no tiene nada que ver con esto; la sardana no es un mecanismo, no es un ballet de escenario; es una cosa viva, espontánea y popular, y todo lo popular es antifalórico, porque no está rodeado amulizado, muerto y disecado. Precisamente porque es una cosa viva, la sardana está situada al margen de toda idea de mérito, de toda noción de dificultad, de toda anticipación que huela a tequilla a tres o cuatro kilómetros de distancia. Si se quiere salvar la sardana y su espontánea realidad, hay que separarla de todo este mentalidad que

Josep Plà confirma la tradició sardanista empordanesa de ballar els curts sense abaixar els braços

FUSTERIA

Josep Colomeda

C/. Riera, 38
Telèf. 77 03 59

L'ESCALA

SNACK BAR

GALAN

PLATS COMBINATS

Corriol de L'usac
Telèfon 77 01 40

L'ESCALA

El sardanisme escalenc avui

Deixant de banda l'Aplec, les ininterrompudes audicions de sardanes i els concerts de cobla que cada any tenen per marc la nostra vila, la característica més destacada del sardanisme escalenc que desseguida copsen els forasters és sens dubte la manera de ballar.

L'Escala és, en efecte, un dels pobles on més es conserva l'estil tradicional empordanès, és a dir, sense abaixar els braços en els curts.

Referent a aquesta qüestió vaig presentar una comunicació al primer Congrés de Cultura Tradicional i Popular convocat per la Generalitat, què es va desenvolupar a Barcelona el passat mes de desembre. S'hi van adherir entitats comarcals tan representatives com el Foment de la Sardana Pep Ventura i Figueres, el Centre d'Estudis del Baix Fluvià —de l'Institut d'Estudis Empordanesos—, i el Centre d'Estudis Escalencs.

De com a L'Escala se sent la sardana n'és testimoni l'escrit enviat a la Generalitat per l'Ajuntament de la Vila, després d'haver-se acordat per unanimitat, fent-ho constar en acta, adherir-se oficialment a la sol·licitud de que el Congrés reconegués com a tradicional la posició de ballar els curts sense abaixar els braços.

Actualment hi ha un nombrós planter de novells sardanistes infatigables sortits dels curssets d'ensenyament que d'uns anys ençà es donen al Centre Esportiu i recreatiu, gràcies a l'abnegat esforç d'en Lluís Vilabrú, en Carles Pous, en Quimet Hostench i el demés membres components de l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu». Es d'esperar que l'esperit de la terra, «el diví afoguerament de la inspiració desfermada», —com diu «Victor Català»—, s'imposi damunt la inevitable i perillosa uniformitat del «dansaire d'escola». Confiem que aquestes noves promocions de sardanistes escalencs perpetuin la lliure imatge de les rotllanes que ens descriu la nostra genial escriptora:

«Oh, aquells homes, vells i joves, però tots per un igual impulsats per la febrosa dèria encomanadissa! ...Oh, aquelles belles figures estilitzades —estilitzacions vivents i mòbils—, ballant airoament, retallades en l'espai les fines siluetes, amb els braços enlaire, com ales desplegadas que anessin a emprendre el vol, sens més lligam ni governall que el lligam i governall ideal del ritme!»

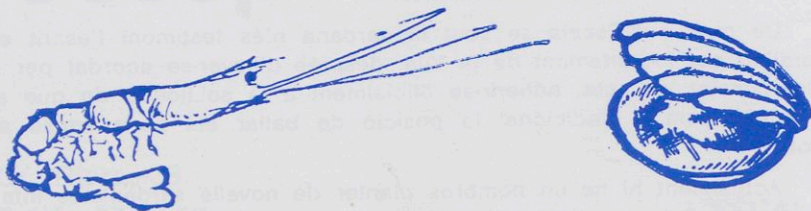
L'Escala i la Costa Brava

Entenem per comarca la demarcació geogràfica limitada per uns accidents naturals i amb una xarxa de comunicacions que irradien d'un mercat central què actua de nucli aglutinant dels pobles que hi concorren.

La Costa Brava, doncs, al marge de la divisió comarcal oficial de Catalunya, forma com una mena de comarca litoral natural. El mar havia estat durant segles la seva principal via de comunicació. Es donava el cas de nombroses cales i d'algun poble —Cadaqués concretament—, què ni tan sols tenien carretera per anar-hi des de terra. Els vinculs primàris de relació d'aquesta comarca litoral eren la navegació de cabotatge i la transacció d'una mercaderia comuna: el peix.

A l'estiu, molts pescadors escalencs s'escampaven arreu de la costa. Eren els «campanyistes». Paraven llurs tendes des de la Platja de Sant Francesc, —a Blanes,— fins a Porbou. Venien peix i vivien una mica a tall de Robinson. Van ser els autèntics precursors dels «campings» actuals.

PEIXATERIES

MASAFONT

C/. ENRIC SERRA,1 • TEL.310134

C/. AVE MARIA.59 • TEL.310080

L' ESCALA (COSTA BRAVA)

D'aquesta relació litoral prové que a L'Escala hi hagi arrelades nombroses famílies procedents d'altres pobles de la costa, conegudes moltes d'elles encara pel renom que denota llur origen: «El Rosenc», «l'Estartidenc», «El Freu», etc. Eren els temps que evoquen aquells versos:

**«El meu pare és de L'Escala,
la mare de Tamariu
i jo sóc fill d'una cala
de llevant de Sant Feliu»...**

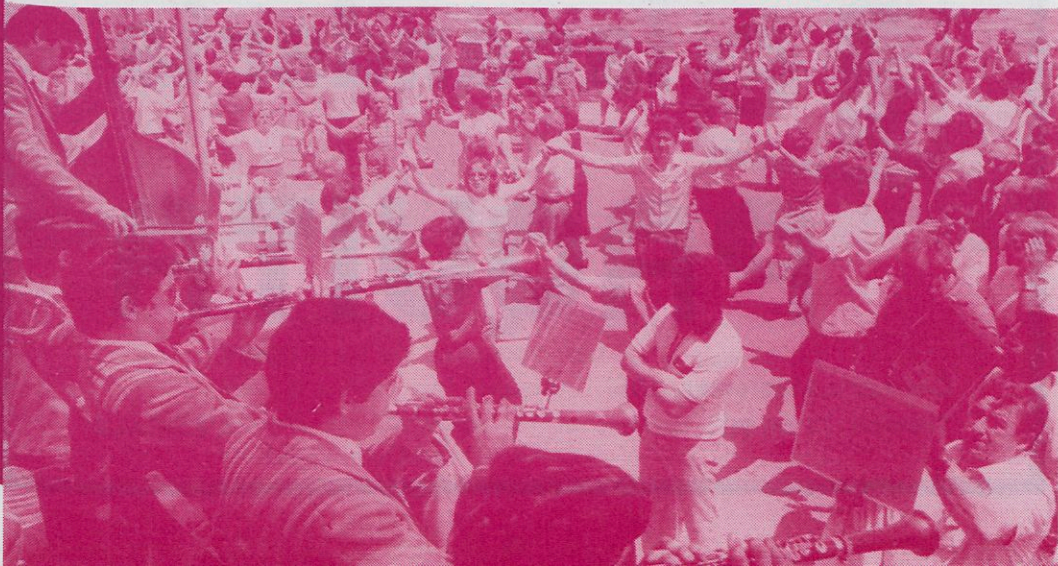
Mancava només que aquesta comarca litoral natural tingués una denominació pròpia. Els nostres avis en deien simplement «la costa». Pel cap llarg hi havia algú més explícit que l'anomenava «la marina empordanesa» o bé «la costa de llevant». Es amb aquest darrers termes com s'hi refereix el poeta Camprodon en la cèlebre salutació inicial que canta el tenor en l'òpera «Marina», musicada pel compositor Emilio Arrieta. Es així també com la trobem encara encapçalant la lletra de la coneguda sardana «Llevantina», d'en Vicenç Bou: «Una donzella de la Costa de Llevant»...

La paternitat de la denominació actual de «Costa Brava» s'atribueix al periodista i poeta gironí Ferran Agulló, si bé Josep Pla opina que es va inspirar en una poesia anterior del mallorquí mossèn Miquel Costa i Llobera, titulada «Costa Brava de Mallorca, Ribera de Tramuntana». El cas és que Ferran Agulló, sota el pseudònim habitual de «Pol», la va estampar per primera vegada en lletra impresa referint-se concretament al litoral gironí, en un article aparegut al diari «La Veu de Catalunya», de Barcelona, el dia 12 de setembre de 1908.

Trobo doncs molt encertada la iniciativa de dedicar, com a símbol de germanor comarcal, l'Aplec d'enguany a tots els pobles de la Costa Brava. Ve a ser com una versió moderna d'aquella bella estampa marinera d'abans, quan a darrers d'agost, pocs dies abans de la Festa de L'Escala, —per Santa Màxima—, «els campanyistes» retornaven a la llar. El mar era solcat per un estol de blanques veles llatines que feien proa a L'Escala, talment com una volada de gavines que retornessin al niu.

Avui, com llavors, faran cap a L'Escala una munió de gent de la nostra Costa atreta pel reclam de la tenora.

LLUIS ALBERT

CONSTRUCCIONS

Francesc Bofill

Muntanya Blanca

L'ESCALA

RENTAT EN SEC

TENYIT EN TOTS ELS COLORS

lavandería

PAQUITA

Germans Masferrer, 13

Telèfon 77 06 70

L'ESCALA

La Pubilla de la Sardana de L'Escala

La senyoreta LIDIA SOLES i POCH fou proclamada PUBILLA DE LA SARDANA 1981 en el ball de nit que, amenitzat per l'orquestra «Marina» i com a cloenda del Viè Aplec, es va celebrar a la Sala de Festes «La Palmera».

IMMOBILIARIA

Roser Ballesta

A. P. I.

VENDA:

TERRENYS

FINQUES RUSTIQUES

APARTAMENTS

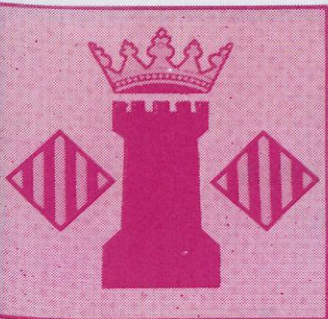
XALETS

INFORMACIO I VENDA

Carrer de Gràcia, 2

Telèfon 77 01 77

L'ESCALA

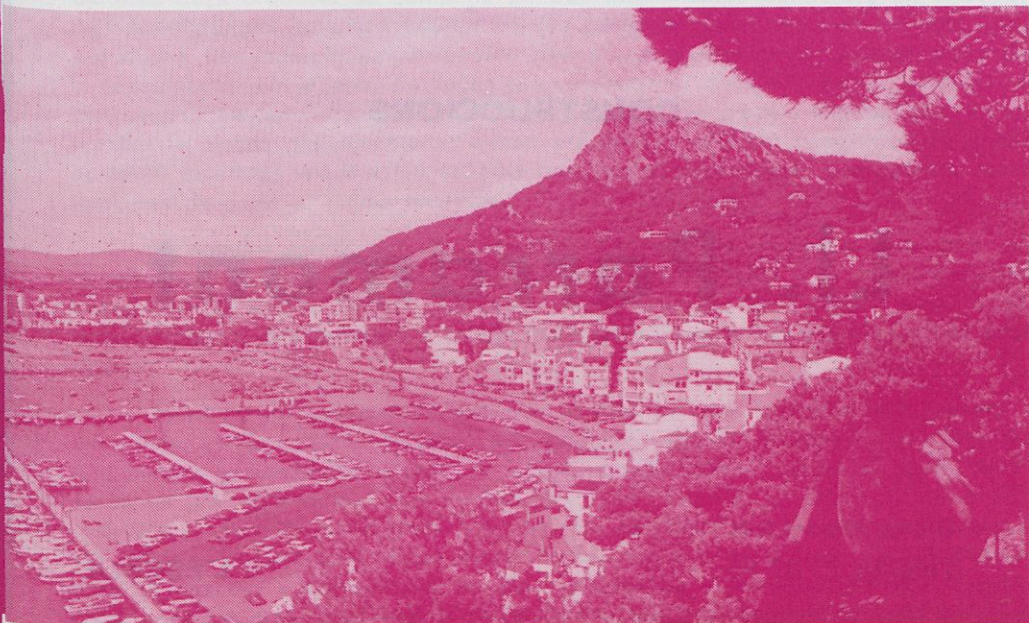
Torroella de Montgrí i la Sardana

(PRESENCIA MUSICAL TORROELLENCA)

Torroella de Montgrí ha estat al llarg del temps, una vila de grans inquietuts i iniciatives en el terreny cultural i artístic. Fruit d'aquest grau de sensibilització han estat i són les diverses agrupacions instrumentals i corals sorgides a Torroella moltes de les quals han assolit una justa anomenada.

Des de l'inici de la sardana llarga fins els nostres dies Torroella ha tingut sempre una o més cobles que amb noble competència s'han distingit dintre els seus àmbits, sigui en festes majors, competicions, aplecs, etc.

Aproximadament des de l'any 1850 es tenen notícies de la Cobla d'en Miquel Gic, així mateix de La Lira (cobla que perdurà fins l'any 1928. Es té constància de «Els Barretons» de Joan Rigau, «Joventut Torroellense» (precursora de la cobla Montgrins), La Principal de Torroella i més dels nostres temps, Caravana Montgrinenca i Torrebella. Perduren en l'actualitat Montgrins, fundada l'any 1884. Caravana que va debutar el dia 18 de març de l'any 1943. Per la quaresma de 1975 va iniciar la seva trajectòria la «Cobla Foment de la Sardana»

L'ESTATTIT

**PLANXISTERIA
i PINTURA**

S. Plaja

Ctra. Figueres s/n
Telèfon 77 05 91

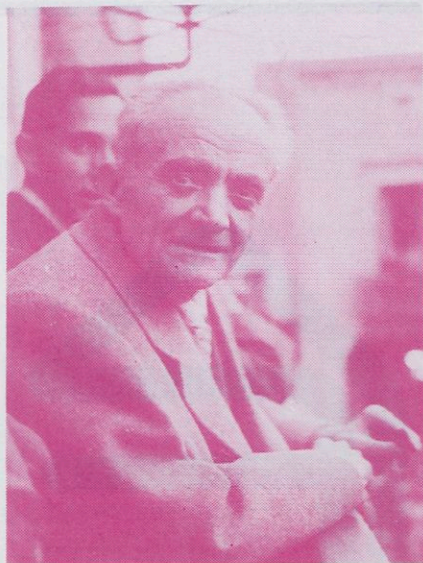
L'ESCALA
(Girona)

CONSTRUCCIONS

Ll. Parramont

Closa d'en Llop
Telèfon 77 07 15

L'ESCALA

Vicens Bou i Geli

la qual ha tingut molta raquesta dintre l'àmbit sardanista i en la que en la primera singladura i figuraven dos escalencs, els benivolguts amics J. Lassus i en Lluís Albert que era així mateix el seu director artístic.

La cobla torroellenca d'en Miquel Gic va introduir la sardana a Barcelona des de l'escenari solemne, màxim exponent de l'art musical per excel·lència, del Gran Teatre del Liceu, l'any 1850. Es interessant reproduir, una part, del judici crític d'aquella actuació que en féu el «Diario de Barcelona». «En la noche del lunes, 25 de febrero, hiciéronse oír en el Teatro del Liceo los seis músicos ampurdaneses cuya orquesta se compone de tres instrumentos conocidos en el Ampurdán por «tarotas», que son unas chirimias perfeccionadas, más un cornetín, fingle y dulzaina. Los músicos ampurdaneses dieron una prueba de ser buenos profesores y consumados en el arte de tocar los respectivos instrumentos. El profesor del instrumento llamado «tenora» mostró habilidad en la pieza obligada que tocó, y las demás piezas que ejecutaron tienen sencillez y carácter campestre. El público aplaudió repetidas veces a los señores músicos ampurdaneses, que también fueron llamados después al palco escénico».

El prestigi assolit per les cobles de Torroella ha clamat al llarg dels anys la presència de prestigiosos compositors en les seves files, com Josep Coll, Lluís Cotxo, Narcís Paulis, Ricard Viladesau, Jaume Cristau, etc. Alguns s'han afincat temporalment o definitivament a la vila, però en tot cas hi han mantingut una íntima relació.

Seria curiós conèixer de tots ells el grau en què Torroella està present en les seves composicions. Pensem, per exemple, que R. Viladesau (maridat amb una pubilla torroellenca) durant la llarga estada entre nosaltres, donà vida a sardanes tan aplaudides com «Obsesió», «En Joan i la Cisca», «El nunci», «Heròica», «Hermínia», «L'encís de l'aplec», «Bufa-li l'ull», «El foc de Calonge», etc. Més en aquest petit recull volem limitar-nos a fer una breu síntesi d'aquells mestres nascuts a Torroella, o bé dels procedents d'altres indrets que convivint entre nosaltres han creat aquí la major part o pràcticament tota la seva producció sardanística. Basant-nos en un ordre temporal els relacionarem així:

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS SANITARIES
ELECTRIQUES i CALEFACCIO

FERRETERIA

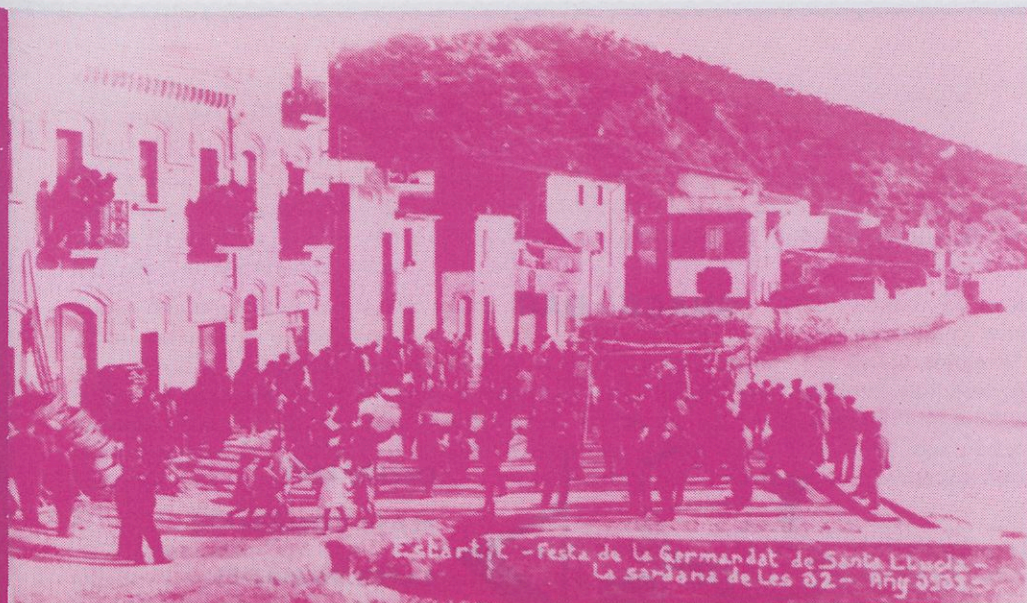
ARTICLES REGAL

ELECTRODOMESTICS

Plaça Víctor Català, 17

Telèfon 77 01 99

L'ESCALA

Ballada a L'Estartit a principis de segle

PERE RIGAU I POCH

Fill del popular músic Joan Rigau, veu la llum a Torroella el 29 de desembre de 1868. Va començar els estudis de solfeig amb Pere Albert, director de la cobla «El Barretó» que amplià a nivell local amb Mossèn Marcel vicari i organista de la Parròquia, qui el recomanà al prestigiós músic Joan Carreras i Dagas (1828-1900) llavors afincat a La Bisbal i de qui fou un dels deixebles més brillants. Al dotze anys entrà a la colla «El Barretó» destacant aviat com un sensacional flabiolaire. Unes temporades després assumí el càrrec de director de la «Joventut Torroellense» i l'any 1884 va fundar la cobla Montgrins de la que seria capdevanter fins la seva mort, quan sols tenia quaranta anys. Fou un autèntic concertista del flabiol i les seves sardanes obligades encara figuren en molts programes; recordarem, «Esmeralda», «La bola de neu», «Tot fent lo niu», «La cançó de l'ocellet», etc.

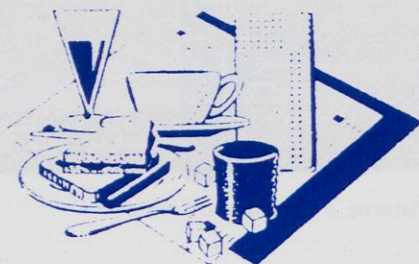
JOAQUIM VALLESPÍ I POLIT

Nat a Torroella el dia 9 de març de 1885. Estudià solfeig amb Pere Rigau i composició amb en Josep Pi de Pals (pare del dilecte i afectuós amic Doctor Pi i Figueres).

Joaquim Vallespí forma part d'una família enterament dedicada a la música de cobla. El seu pare Enric Vallespí col·laborà en la fundació d'«Els Montgrins» i els seus germans Enric i Josep han destacat per la seva dilatada presència com a professors de les cobles Montgrins i Principal de La Bisbal.

Les seves sardanes destaquen per un dens contingut musical i són una viva expressió de la seva personalitat. Cal recordar especialment «Organyà», «Ensomni», «Francesca», «Volves de neu», «Cala Ferriola», «El Castell de Montgrí», etc. En «Quimet», com li deien els amics, va morir el dia 5 de gener 1961.

SNACK - BAR

**ENTREPANS
PLATS COMBINATS
TAPES VARIADES
POLLASTRES A L'AST**

COPES DE GELAT

TREVI

Xamfrà: Sant Pere - Avi Xaxu

L'ESCALA

VICENÇ BOU I GELI (1885 - 1962).

Als quinze anys ja tocava amb la cobla La Lira, al costat del seu pare Genís Bou que fou el primer mestre, i els seus oncles Francesc, i Josep Genís Geli. Més tard amplià els coneixements musicals sota el mestratge de Pere Rigau, Josep Pi de Pals, Josep M.ª Soler i Josep Reixach, músic Torroellenc que formava part de l'orquestra del Liceu.

Ingressà a la cobla Montgrins als disset anys. L'any 1909, al morir el mestre Rigau, els seus companys li confiaren a direcció de la cobla, al mateix temps que deixava el trombó per ocupar la vacant de flabiolaire. Tot seguit iniciava la tasca de compositor, donant-se a conèixer amb la primera sardana «Esperança», seguidament «Cants de maig». Bent aviat les seves sardanes logrenen una difusió extraordinària el que fa que podem considerar a Bou com a un dels compositors que més han contribuït a l'expansió de la sardana. Els cants de les seves sardanes són avui cants del poble.

Recordem de Bou «El saltiró de la cardina», «Anell de prometatge», «La monge jove», «Angelina», «Girona aimada», «L'Espigolera» (programada en el Casino de Paris durant dos mesos en una revista en que actuava la cobla Montgrins), «Llevantina», «La mare cantora», etc.

Bou passà els últims dies de la seva vida rodejat de l'estima dels torroellencs i de tots els sardanistes que arreu de Catalunya li dedicaren efusius homenatges.

La Cobla Els Montgrins a l'any 1958

boutique

Vilabrú

Joan Masanet, 16 · Tel 770074
Carrer del Port, 12 i 14 · Tel.770673

L'ESCALA · COSTA BRAVA

JOSEP M.ª BOIX I RISECH

Va néixer a Torroella el dia 23 de març de 1908. Morí a Girona el dia 20 de juny de 1980. La vila de Torroella li dedicà un homenatge emotiu el dia 17 de juliol de 1974 en premi d'una llarga vida consagrada a la música.

Boix fou un dels compositors més prolífics: les seves sardanes passen de quatre centes: «Constància», «Maria-Mercè», «Cantúries», «Pavorde Major», etc. Els seus primers estudis foren amb mossén Camil Geis, Francesc Civil i Enric Morera. Morí a Girona l'any 1980.

FELIX GRAELLS I FARRO

Nat a Arbúcies el 14 de maig de 1908.

Després de la guerra civil passà a ocupar el càrrec de secretari de l'Ajuntament de Torroella a on encara radica, ja jubilat.

Fins als 15 anys va viure pràcticament sempre a Olot el costat del seu oncle mossén Fèlix Farró, contacte que el familiaritzà amb els estudis musicals, que va continuar amb el mestre Lluís Torres una vegada retornat a Arbúcies. Porta escrites unes quaranta sardanes moltes d'elles inspirades en temes de la mar, «La dona d'aigua», «Cypsela», «Voltant les Illes», «La festa dels mariners», «Esplai», «Oreig de garbí», etc.

Home de fina sensibilitat, Fèlix Graells destaca també com a inspirat poeta.

MARTIRIA FONT I COLL

Arribà a Torroella quan tenia pocs anys, nasqué a Bordils l'any 1923. Ben aviat va destacar com un virtuós de la música i, fou membre fundador de «Caravana», com a professor de tible. Més endavant passà als Montgrins fent costat al seu pare Josep Font, qui també fou aplaudit com a compositor de sardanes, «La burra de Barcelona», «Mas Sabole», etc. Aquest l'animà perquè es dedicués a la composició. Les sardanes de Martirià respiren aires de fresca inspiració i gran sensibilitat. Recordem «Mà i manetes», «Sardanes al Casino», «Regal de Reis», «Ireneta», «Núria d'Avinyó», etc.; una de les últimes «Per l'honor d'una amistad».

Actualment dirigeix la Cobla-Orquestra Montgrins, ja que per assumptes particulars, n'havia estat aïllat durant molts d'anys.

ENRIC VILA I ARMENGOL

Fill de Calonge (Baix-Empordà), nascut el dia 5 de desembre de 1911. Arribà a Torroella de Montgrí l'any 1942 amb motiu de la fundació de la Cobla Caravana en la qual actuà com a primer fiscorn i representant fins l'any 1956 en que entrà a formar part de l'altra cobla torroellenca «Els Montgrins». En aquests últims temps ha actuat cinc temporades en la Cobla «Baix-Empordà» de Palamós. Actualment està integrat a les files de la «Cobla Foment de la Sardana» de Torroella de Montgrí.

Els seus mestres foren, amb les beceroles musicals, el seu pare Enric i de formació musical Josep Casanovas (Peixero) de Palamós i n'Antoni Carbonell de Sant Feliu de Guixols.

JKEBANA

FLORS i REGALS

Carrer del Port, 18
Telèfon 77 08 52

L'ESCALA

INMOBILIARIA

 Fincas Gibert

LOCATIONS-VENTE TERRAINS APPARTEMENTS VILLAS MASIAS

APPARTHOTEL TICKETS EXCURSIONES VIAJES INFORMATION

Ave María, 9 - Teléfono 77 03 72

LA ESCALA (Gerona)

Alguna de les sardanes escrites són de lluïment del fiscorn. Recordem «Benvinguda», «Els teus ulls», «Cap d'Estopa», «El Padri de Barcelona», «L'Apiec de L'Escala», «Petó i natjada», «Maria Reca», etc.

La tasca marcada pels anteriors compositors queda ara a mans de les novelles generacions. Josep Bou i Coll, nascut el 30 de gener de 1945, i format amb els mestres J. Viader i P. Vallribera qui ha donat ja mostres d'una especial predisposició per a compondre, en les seves sardanes «Recordant Torroella», «Bons amics» i altres, demostrant semblant aptitud.

Citarem també a Josep Font i Font (8-8-1955) qui ha conjunyat les sardanes «Estrena» i «Torroella Ciutat Pubilla» com tots sabem amb molt d'èxit.

La sardana es mantè viva a Torroella. Hem de valorar l'obra i dedicació constant de l'Enric Ferriol i d'en Josep Pascual, que predicant amb l'exemple, continuen sempre amb el perfeccionament dels joves contrapassaires i sardanistes torroellencs. Creiem son mereixedors del «Guardó de la Constància».

ENRIC VILA

El fet sardanístic a Torroella de Montgrí

La nau de Torroella de Montgrí té dues àncores llençades a l'espai a l'objecte de fitar dades importantíssimes en el seu món sardanístic. Una tingué lloc en 1844 i ens recorda l'anyada en què, per primera vegada, es va ballar la Sardana Llarga a la plaça de la nostra vila amb els repartiments actuals i l'altra, més recent, tingué lloc el 20 d'abril de 1975 l'ésser proclamada nostra vila, Ciutat Pubilla de la Sardana.

La Caravana, l'any de la seva fundació (1943)

Boutique

LLISTES DE NAIXEMENT

ROBA PER A MAINADA DE NAIXO FINS A 8 ANYS

JOCS DIDACTICS

COSES PER A REGAL

**Representant de JANE i ARRUE
COTXETS, LLITS i ACCESORIS**

Alfoli, 9 - Telèfon 77 06 98

L'ESCALA

Jo crec que aquests esdeveniments no són pas fills de l'atzar sinó com a conseqüència d'una íntima compenetració en l'amor a la dansa nostrada. Quant al primer cas, sabem que en Miquel Pardas, expert i famós dansaire, era torroellenc i va col·laborar amb en Pep Ventura —qual avi patern també va néixer a Torroella— i ambdós, deixant enrera la Sardana Curta i el Contrapàs, bé massa encotillades i monótones, portaren a terme la transformació més important que ha sofert la nostra dansa, ja sigui en el caire musical com en el coreogràfic, implantant la Sardana Llarga que en el dia d'avui encara té complerta vivència. I en quant al segon cas, és un reconeixement palès a una població que sigui perquè ha estat terra de músics eminents i compositors il·lustres, o per la seva superació i idiosincràcia com a dansaire, tan arrejada en l'Empordà, va fer que el nomenament de Ciutat-Pubilla fos una explosió espontània d'organització, de germanor i de dedicació per tal d'aixecar ben enlaire el guardó acabat d'assolir.

Qui no recorda aquell dia? Tant el festival de la Proclamació, com la presentació de la Pubilla Universal de la Sardana, com la inauguració del Monument, com l'estrena de la sardana «Torroella Ciutat-Pubilla» com el pas per els carrers de la vila, pràcticament cubricelats de banderes quadrilobades i tots ells plens de gom a gom, constitueixen una efemèrides difícil d'oblidar.

S'ha de reconèixer que als torroellencs, en general, els agrada escoltar o ballar les sardanes. Als qui agrada escoltar-les, i podent-les ballar i sabent-ne no en ballen, crec que fan un greu tort a la dansa ja que amb aquest comportament rebutgen el caràcter popular i obert que, la mateixa, té per a tothom. I als qui agrada ballar-les, comptar-les i repartir-les, tenen la sor que la nostra vila sempre ha donat suport a bones cobles i ho remarco en plural perquè en l'actualitat i com si fos un adagi podem dir:

**Torroella i terra endins
som aimants de la Sardana
puix en els nostres confins
hi ha la flama que agermana
de les cobles Caravana,
del Foment i de's Montgrins.**

Segurament els lectors es preguntaran: I com pot tenir vida la Sardana? I hom pot respondre que, perquè una cosa tingui vida és necessari, primer de tot, que aquesta cosa tingui ànima i aquesta ànima, per nosaltres, es l'aplegament de socis que amb el nom de «Foment de la Sardana» administra els cabals i amalgama a tota l'afecció a l'objecte que les ballades és vagin programant d'una manera escalonada i d'cord amb els horaris més o menys convenients, segons l'ocasió.

I les Sardanes tant es poden tocar a la Plaça de la Vila, que és el lloc més adient, segons el meu punt de vista, no solament perquè les porxadades de les cases del contorn actuen de caixes de ressonància, sinó també, per la majestuositat de la seva concepció medieval; com es poden tocar sobre el moll del Port de l'Estartit on, durant l'estiu, l'oreig de garbí dóna vivacitat a un ambient ple d'estrangers i de màquines de retratar i d'aprenents a les evolucions de la nostra dansa ja que a ells —els estrangers— els sembla que ballar sardanes és com bufar i fer ampolles i quan estan pel mig s'adonen que si bé no és molt difícil, tampoc és extramadament fàcil i que, com tantes i tantes coses, la dedicació

CONSTRUCCIONES

HERMANOS BARRAGAN

VENTA DE CHALETS, VILLAS, BUNGALOWS, ETC.

c/. Perris, 25 bis
Teléfono 77 04 41

L'ESCALA

CUINA D'ESPECIALITATS

MARINERES

Ronda del Padró
Telèfon 77 02 87

L'ESCALA

sempre serà un factor de primera línia per portar a cap qualsevol treball o disciplina.

A més de la societat de referència que és, com he dit, l'organitzadora de les ballades, cal tenir en compte també els esforços del Casal del Montgrí i les aportacions de l'Ajuntament per portar a terme Concerts de Sardanes que tenen lloc dintre el marc gòtic de la nostra Església Parroquial, on també s'hi apilen les manifestacions vàries a cura de les Joventuts Musicals, suara constituïdes.

Paràgraf apart mereix l'Aplec de la Sardana que cada any, pels volts de Sant Joan té lloc fora vila i en un dels llocs més pintorescs de vora el riu, el qual amb ses plàcides aigües i com si fos un espill, dóna vida al bosquet de plàtans i polls que emmarca la festa que ha esdevingut, ja, consuetudinària.

I per últim deixem Torroella i els seus voltants, deixem L'Estartit i anem-en a la Vall de Santa Caterina en el dia de la seva Patrona, on també hi podrem ballar sardanes en mig d'un xivarri engrescador i com si estéssim en un verdader mercat de Calaf. Arreu la persistència de les fogaines i dintre dels cors l'ardència d'una íntima satisfacció. La campana de l'ermita no para de tocar des de trenc d'albada fins a la posta de sol, però el so d'aquesta campana no té res a veure amb l'acompassat i solemne d'aquella altra que inicia la Sardana «Toc d'oració» de Pep Ventura, o, «La Campana de l'Ermita» de Vicenç Bou.

Quan ens acomiadem de l'ermita i estem en el punt més alt de la serralada montgrinenca, prop del Castell, divisem una panoràmica fantàstica pel cantó de terra i per l'indret de mar la gran corba de la badia immensa que, des de Cap de Creus, es va fonent arran d'una terra amiga i que també, com la mostra, es una capdavantera d'aquesta dansa enterament catalana i típicament empordanesa.

Formació actual de la cobla FOMENT

ALIMENTACIO

VINS i LICORS

Barceló - Gifre

Avda. Ave Maria

Telèfon 77 04 59

L'ESCALA

Costa Brava

Sports Líder

ESPECIALITAT

COPES i TROFEUS

Em refereixo, com podeu endevinar a L'Escala, verament identificada en aquest sonet que amb molt de gust dedico, tot desitjant que el proper Aplec de la Sardana tingui l'escalf i la resonància que es mereix, pel sacrifici que tota organització d'aquesta mena reporta.

Al costat de l'Empúries sempiterna
besant les ones d'un mar sempre blau,
L'Escala, ve a ser, el gran arjau
d'aquest timó que el seu racó governa.

País mirífic de la història eterna
que sap filtrar-se dintre el moll de l'os,
i porta per bagatge gloriós,
de Victor Cata'à, el far que enlluerna.

Recer de l'havanera i la Sardana,
escuma, platja i sol, tot s'agermana
prop de les roques i els esculls suaus.

Ets i seràs la plenitud galana
d'aquesta Costa Brava catalana
que té, pel seu suport, mariners braus.

FELIX GRAELLS I FARRO

Monument a la sardana - Torroella Ciutat Pubilla 1975

vacances l'escala

VENDES i LLOGUERS: XALETs
APARTAMENTS
ESTUDIS
BUNGALOWS
CAMBRES
ETC.

GESTORIA

ASSEGURANCES
EN GENERAL

JAUME BATLLE PAGES

Carrer del Port, 28 • Tel. 77 10 23

Poble Sec - Tel. 77 09 74

L'ESCALA - Girona

*"la Caixa" és sempre present
en les manifestacions tradicionals
de la nostra terra.*

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"

VII

APLEC DE LA SARDANA

DE L'ESCALA

Organitzat per l'Agrupació Sardanista «Avi Xaxu» i patrocinat
pel Mag. Ajuntament i l'Excel. Diputació Provincial

Dia 30 de Maig del 1982

Dedicat a les poblacions de la COSTA BRAVA

**Cobles: COSTA BRAVA - MARINA
JOVENIVOLA - CIUTAT DE GIRONA**

MATI A LES 10

**PASSEIG
LLUIS ALBERT**

1 - C.B.	Platja d'Aro	J. M. ^a Tarridas
2 - M.	S'Agaronenca	F. Figueras
3 - J.	Amics de Mataró	C. Saló
4 - C.G.	Sant Pere Pescador	F. Mas Ros
5 - C.B.	Cap de Creus	R. Cabrisas
6 - M.	El bruel de Pals (fiscorn)	E. Saló
7 - J.	Grup badaloní La Rambla	Ll. Buscarons
8 - C.G.	Dos del gironés (tromp. i trombó)	F. Camps
9 - C.B.	Caçant a Truiàs (tres trompetes)	B. Corbin
10 - M.	Mar de Palamós	F. Mas Ros
11 - J.	Torroella Ciutat Pubilla	J. Font
12 - C.G.	Ninetes de Castelló	Ll. Buscarons
13 - C.B.	Muntanyes de Montgó	J. Vicens Xaxu
14 - M.	Bell Port de la Selva	A. Blanch
15 - J.	Nit estelada	J. Saderra
16 - C.G.	Platges de Lloret	V. Bou

TARDA A LES 4'30

**PASSEIG
LLUIS ALBERT**

1 - C.B.	Palafrugell i Tamariu	C. Saló
2 - M.	Emporitana	Ll. Albert
3 - J.	Blanes festiu	J. Albertí
4 - C.G.	El Passeig de L'Escala (estrena)	J. Callís
5 - C.B.	Gloria gentil (tible)	E. Juanals
6 - M.	A tot vent (fiscorn) (estrena)	F. Mas Ros
7 - J.	Flor de maig (tenora)	J. Coll
8 - C.G.	Portugalenca (tenora)	Saló-Roura
9 - C.B.	Si caig no m'aixeco (tenora)	E. Juanals
10 - M.	L'Aplec mariner (estrena)	A. Mas Bou
11 - J.	Esclat d'amor	J. Vicens Xaxu
12 - C.G.	Encís portbouenc	J. Bonaterra
13 - Conjunt	L'Escala	Jaume Vilà
14 - Conjunt	Costa Brava	B. Valmajó
15 - C.B.	Les Delícies de L'Escala	J. Carbó
16 - M.	Roses gentil	F. Mas Ros
17 - J.	Tossa bonica	F. Mas Ros
18 - C.G.	L'Aplec de L'Escala	E. Vilà

COBLA FOMENT

NIT A LES 10

A LA PLATJA

1 - Port de Llança	R. Viladesau
2 - Encís guixolenc	V. Armengol
3 - L'arbre de Colera	M. Tudela
4 - Ofrena a Calonge	E. Vilà
5 - Begur	J. M. ^a Tarridas
6 - Estartidenca	F. Graells

NIT A LES 11

SALA DE FESTES *La Palmera*

GRAN BALL DE NIT PER

l'Orquestra COSTA BRAVA

AMB L'ELECCIO DE LA

Pubilla de la Sardana 1982

QUEVIURES-AUTOSERVEI

Can Llonch

**SALUDA A TOTS ELS SARDANISTES
I ELS DESITJA UNA BONA BALLADA**

c/. Maranges, 25
Telèfon 77 01 95

L'ESCALA

CARNISSERIA i TOSSINERIA

R. Figueras

**TOT EL QUE BUSQUEU
PER QUALITAT I BON PREU
A «CAN BOAC» HO TROBAREU**

c/. Torre, 43
Telèfon 77 03 13

L'ESCALA

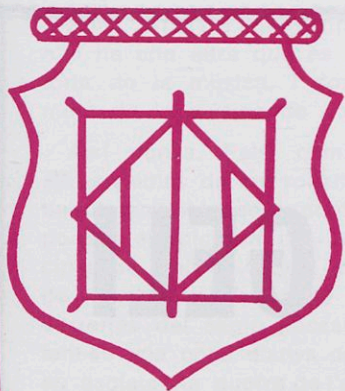

**CAIXA D'ESTALVIS
PROVINCIAL
DE GIRONA**

Plaça Víctor Català, 9

L'ESCALA

Pals i la Sardana

No sé si tothom qui llegirà això coneixerà un petit poble situat d'alt d'un turonet a mig camí de Torroella a Palafrugell, però segur que molts de vosaltres haureu donat un tom pel recinte emmurallat i haureu passejat els ulls sobre aquest quadre vivent que és el que es divisa des del Pedró de Pals.

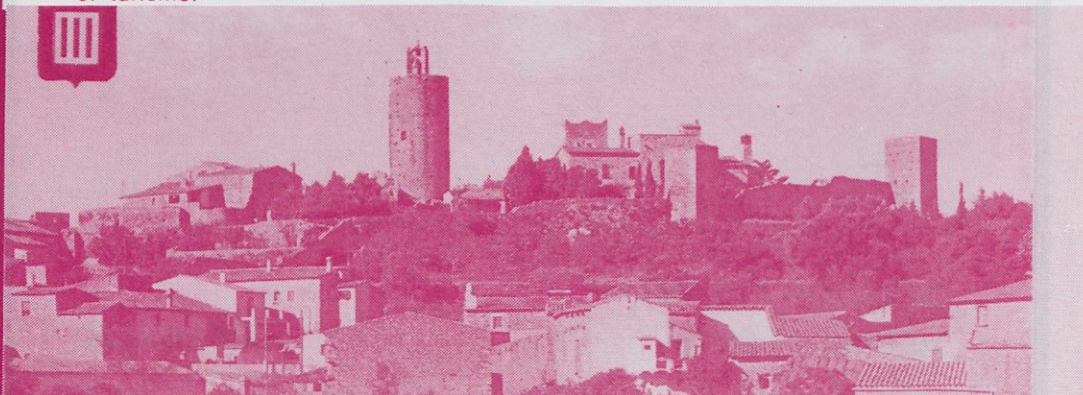
Pals és un poblet de l'Empordà al qual els vestigis dels seus temps passats li donen un atractiu i una bellesa que no passa desapersabuda per a ningú.

El primer que crida l'atenció és l'antiga i altiva Torre de les Hores, l'únic edifici de Pals que ha sobreviscut a totes les guerres i destruccions hagudes des de la seva edificació.

Al costat de la Torre hi ha les restes (actualment restaurades) de l'antic Castell senyorial de la Vila i l'església gòtica, aixecada sobre una altra de romànica que desaparegué en una destrucció.

El nom de Pals ve del llatí Palus, que vol dir estany. Certament Pals s'alça al damunt d'un turó envoltat d'aiguamolls i aigües estancades i per tant incultivables, que més d'una vegada havien produït epidèmies. Així doncs, Pals, durant molts segles, fou un dels pobles més pobres de les nostres contrades sense cap mena de producció agrícola; fins que, a principis d'aquest segle, es començà a plantar arròs aprofitant així les terres incultivables.

Durant molts anys ha viscut de l'arròs, i actualment, i junt amb l'agricultura, el seu medi de vida, al igual que el de molts pobles de la Costa Brava, és el turisme.

PALS amb la Torre de les Hores

CASA FIDEL GELI

CONCESSIONARI DE LES MARQUES
MUNDIALMENT CONEGUDES

TELEFUNKEN - SANYO - PHILIPS

A MES DISPOSA DE VIDEO - CASSETTES

VHS BETA i 2000

i ELECTRODOMESTICS

Ultimes novetats en Discos i Musicassettes

Carrer del Port, 39
Telèfon 77 00 98

L'ESCALA

Però, a part d'aquesta història n'hi ha una altra que és la història de la música, i concretament de la música de cobla.

Així doncs, Pals, com tants altres pobles de les rodalies, ha tingut també la seva cobla que portava el típic nom de «La Principal de Pals». Aquest conjunt de músics va formar-se a les darreries del segle passat, desent-se una colla d'anys després en esclatar la guerra de l'any 36.

D'entre els músics que al llarg dels anys han passat per aquesta cobla, en voldria destacar tres que foren compositors de sardanes: en Josep Estela, en Josep Pi i en Pere Grau, tots tres amb un repertori de sardanes força conegut en l'ambient sardanístic del seu temps.

La Principal de Pals a finals del segle passat

Els altres músics dels que es tenen referències són: En Domingo Anglada, avi; en Joan Anglada, pare; en Domingo Anglada, fill, que més tard fou un dels fundadors de la cobla «Caravana» de Torroella de Montgrí; en Josep Dalmau, en Jaume Pi; en Josep Carbonell i el seu fill Pere Carbonell; en Josep Ventura; l'Arturo Servià; en Rafel Bofill, en Tirso Dalmau; en Josep Quintana; en Joaquim Puig i el seu fill en Joan Puig, més tard conegut com en «Joan de Pals» i qui, havent tocat uns deu anys amb la «Principal de L'Escala», fou un dels fundadors de la «Cobla Barcelona Albert Martí» l'any 1929.

D'ençà de l'any 36 no hi ha hagut cap més formació musical d'aquesta mena; però sí que tenim músics joves que porten l'esperit de Pals a tots els pobles de Catalunya. Em refereixo a dos músics segurament ben coneguts per a tots vosaltres: en Marc Girona, que toca el flaviol a la «Cobla Atlàntida» i en Pere Silvestre, conegut per a tothom com en Pere de Pals», reconegut fiscornaire de la «Cobla Marina».

ROSA SALA

La Principal de Pals els primers anys del segle actual

PER APROVAR ES INDISPENSABLE
SABER CONDUIR

MAXIMA EFICACIA EN

AUTO ESCOLA MARINA

ESTEM AL VOSTRE SERVEI:

MARTI MORENO, EMILI SERRA, MIQUEL BAIX

Avda. Ave Maria s/n
Telèfon 77-06 78

L'ESCALA

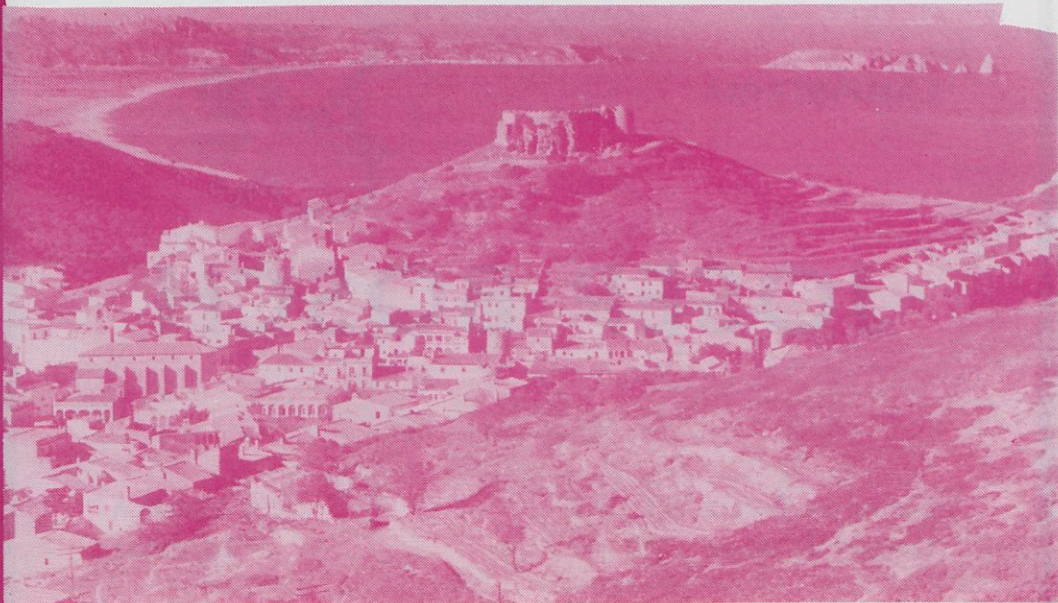

Begur i La Selva tradició sardanista

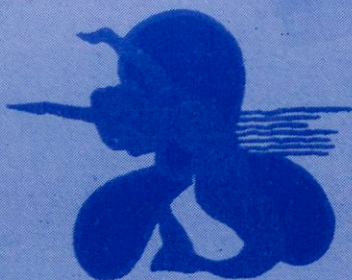
La tradició sardanística a Begur ens ve marcada, més que per colles o agrupacions, per dues persones importants encara que potser no massa conegudes dintre del món sardanístic.

Un compositor de sardanes nascut a Begur l'any 1898 fou en Frederic Sirés, qui moria a Palafrugell l'any 1971, poble en el qual va residir durant llargs anys. En Frederic Sirés, compositor inspirat i sensible, construí unes sardanes senzilles i emotives, moltes de les quals es caracteritzen per l'originalitat de les seves melodies líriques i espontànies, tot sovint encomanades al duo tenora-fiscorn. Les sardanes més populars per ell compostades són la Dansa Eterna i Cala fondo, les quals anys enrera foren enregistrades en disc per les cobles Empordaneses «Els Montgrins» i «La Principal de La Bisbal». Entre d'altres compta amb Neus, Dansaires de Nuria, Espurnell, El petit Grabiell, Es Nin, Paquita i Xispa.

Tota la gent gran de Begur recorda el Mestre Sirés, encara que com he dit abans, darrerament va estar molt vinculat a la Vila de Palafrugell. La meua mare, a qui li agradava molt de cantar, ja que tenia una veu d'àngel, m'explicava que de molt petita venia a cantar al costat del Mestre Sirés el qual tocava el piano en aquesta mateixa sala, en la qual jo avui estic dedicant-li part d'aquest

BEGUR

JOPA

nautica

Closa del Llop, s/n.

Tel. (972) 770755

L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS - MOTORS - ACCESSORIS

EVINRUDE

LAMPISTERIA

JOSEP BOSCH

Carrer de Gràcia, 3

Telèfon 77.06.49

L'ESCALA

(Girona)

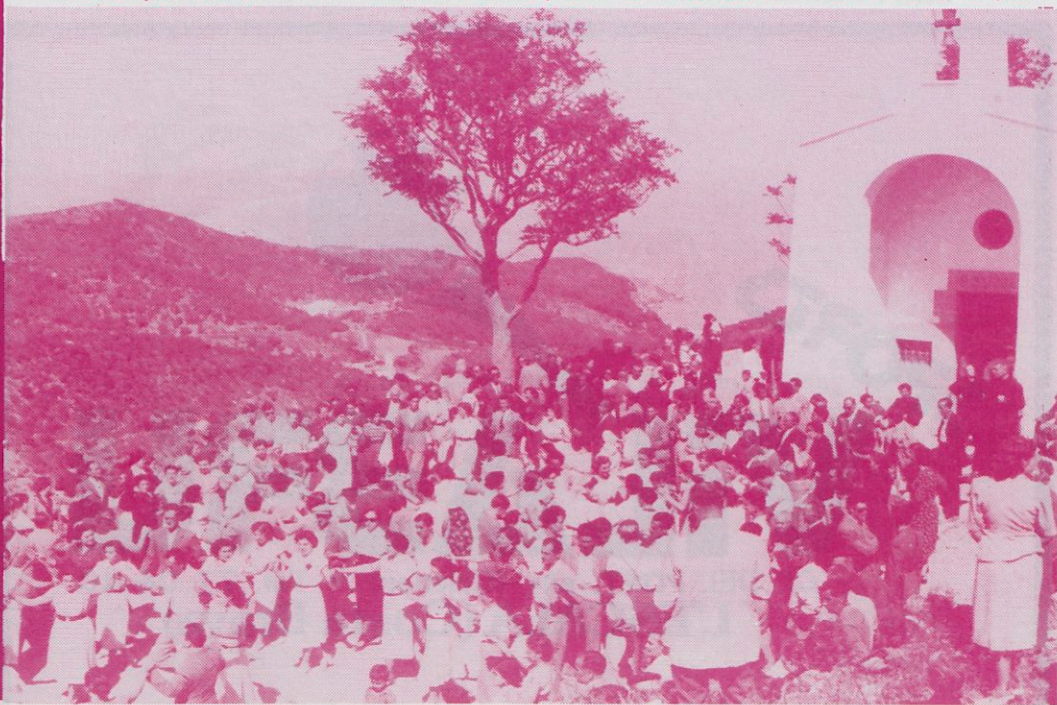
modest escrit. Com a fet curiós la casa on avui visc, junt amb la meva família, fou la casa d'en Frederic Sirés.

En Salvador Raurich encara que no fou nat a Begur, hi va venir a viure els 10 anys. La seva casa pertany als seus descendents els quals tenim tot sovint entre nosaltres. En Salvador Raurich va compondre alguna sardana de bon caient, però no són conegudes. Aquest musicògraf, astrònom, era un coneixedor profund de la música clàssica i moderna, havia escrit música de cambra, peces per orgue, sarsueles, etc. Fou crític musical en importants rotatius Barcelonins i un fervent admirador de l'obra del mestre l'Albert Cotó, de qui es va ocupar amb «Evolució Musical de l'Empordà» i en un altre treball anomenat «Mosaic», d'obres del mateix Cotó. Realitzà un estudi sobre l'obra manuscrita de Pep Ventura i va intentar de restaurar a l'Empordà el contrapàs cerdà.

Aquest famós contrapàs del que tan s'ha escrit i parlat, però del qual el seu origen es ben confús.

Es diu que el contrapàs amb general revestia un caràcter religiós, però la seva característica, de ser un canta ballat, ha donat motiu a la suposició, bastant fundada, que és una supervivència de costums gregues heretades per nosaltres els catalans.

Mercès a haver pogut fullejar uns papers que m'han vingut a les mans, tot buscant les arrels sardanístiques del meu poble, he trobat la meravellosa memòria d'un vell músic de cobla de Begur, en Francesc Puig i Miralles, conegut per Xicu Notari, el qual va fer possible recollir la tonada d'un contrapàs curt de 36 compassos a sis vuit. Integrat per quatre motius de veritable bellesa artística, l'estructura i duració dels quals coincideix amb les formes abreujades que circularen per l'Empordà, en el període de plena decadència. A més, ofereix la parti-

Aplec a l'ermita de Sant Ramon a Begur

TALLER - VENDA
ASSEGURANCES GENERALS

AGENCIA OFICIAL:

CITROËN

A T A I N A

Avinguda Girona, s/n
Telèfon (972) 77 19 05

L'ESCALA (Girona)

SPORTS

VILABRU

C/. DEL PORT, s/n (Galeries) • Tel. 77 04 40
L'ESCALA (Costa Brava)

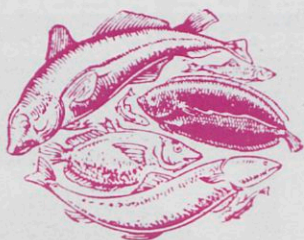
claritat de presentar en els seus últims compassos el motiu que integrà l'última fase del fragment de 16 compassos, que tocaven les cobles com a introducció de les sardanes per allà els anys 1880.

En quant a l'origen de la sardana és una de les grans incògnites de Catalunya, ja sigui a l'hora de definir d'on vé el nom, ja a l'hora de creure teories. Per tot això una de les versions més escoltades dels historiadors, és la que en freqüents excavacions en poblets grecs s'han trobat ceràmiques i atuells amb grabats dansaires en posicions de renglera (semblant al contrapàs) o bé en rodona (semblant a la sardana).

El que sembla que és força fiable, és la teoria que els grecs solien dansar al voltant de les garbes, en època de sega, i que solien fer-ho donant les gràcies als deus per la bona collita. Pel que fa a la coreografia, algun historiador atrevit ha dit, que els curts representen la nit, el silenci, la calma, la tranquil·litat, el son reparador; i els llargs, el dia, l'alegria, el tragir, l'exaltació, el treball. Però tot això no són més que suposicions romàntiques que al final ens fan sortir a flor de llavis aquestes paraules tan boniques amb què definim la nostra dansa «La Sardana és la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan».

He començat dient que Begur no s'ha carecteritzat per colles o agrupacions sardanístiques, però sí que vull deixar ben palés que hi ha molta gent que sent i balla sardanes amb tot aquest entusiasme que carecteritza els Empordanesos. Per tant us convido a venir a Begur qualsevol dissabte durant l'època estiuenca, a veure la Plaça de la nostra Vila, plena de gom a gom, on petits, joves, grans, amics, visitants i fins i tot immigrants que viuen i treballen a Begur, es donen les mans plegats en una meravella de fraternitat en la qual s'obliden les edats i les condicions socials.

TRINITAT NERAS I PLAJA

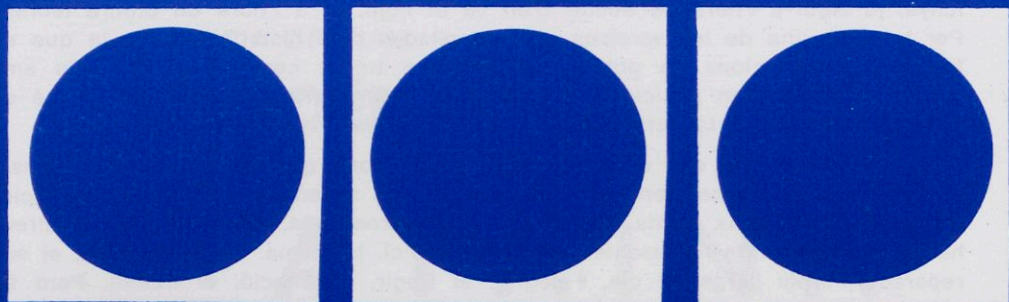
RESTAURANT

MONTGO

JOSE Y RAMONA

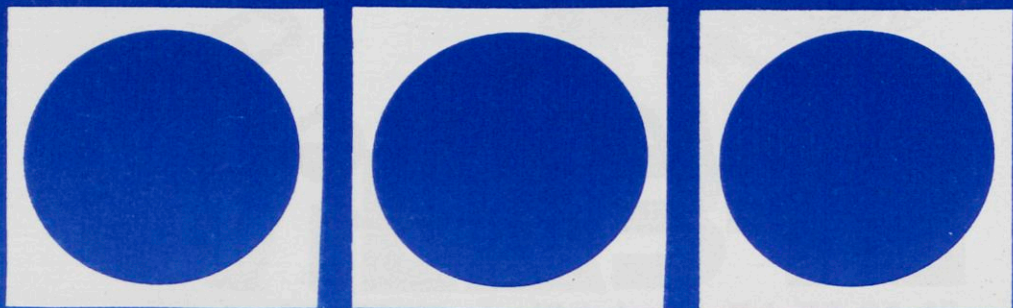
Plaza Escuelas
Teléf. 77 03 36

L'ESCALA
(Gerona)

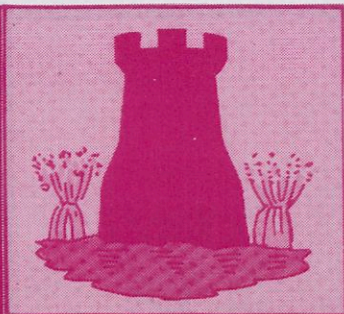

FARMACENES CARMEN

SOUVENIRS Y OBJETOS DE REGALO
C/. PUIG SUREDA, 13 * TEL. 77 03 89 · L ' ESCALA · (Costa Brava)

Palafrugell i la Sardana

Signe d'expressió i sentiment totalment català

La sardana és a Palafrugell, el que ben segur representa arreu dels pobles de Catalunya, un signe d'expressió i sentiment totalment català.

A la Vila del peix fregit, quan es commemora alguna diada o celebra festa popular de qualsevol mena, a Plaça Nova, no hi manca mai l'audició de sardanes. Ja sigui en ple hivern, primavera, estiu o tardor.

Es però en el decurs dels mesos de juliol i agost, quan la sardana a Palafrugell, avans cada dijous, enguany cada divendres de manera fixa, quan s'aplega nombrós públic. Els uns, aimants i balladors de «La dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan.» D'altres, estiuejants vinguts de llunyans països, contempen les rotllanes amigables formades per joves, grans i petits i, bocabadats, tot escoltant la música iniciada pel flabiol, seguida i acompanyada

CALELLA DE PALAFRUGELL

PERRUQUERIA

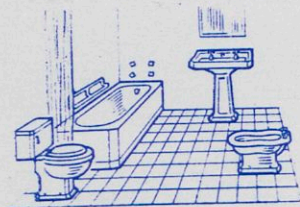

MARIA

c/. Mig, 7
Telèfon 77 00 67

L'ESCALA

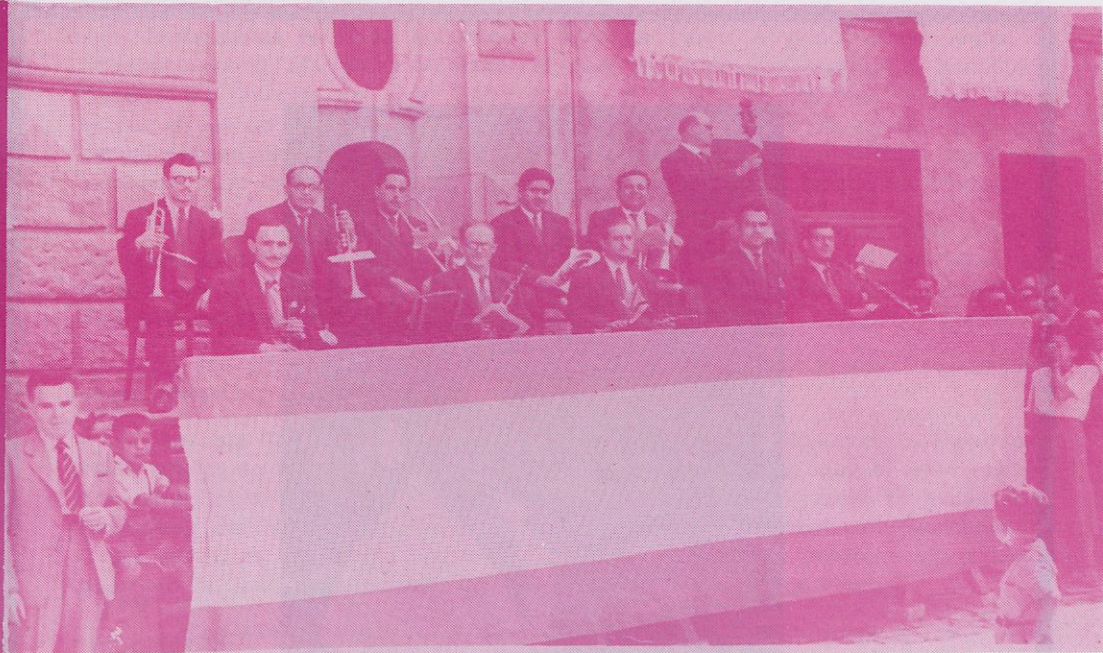
ELECTRICITAT - FONTANERIA

Ramon Pratsevall

c/. Germans Masferrer, 37.
Telèfon 77 05 25

L'ESCALA (Girona)

La Principal de Palafrugell l'any 1942

per la resta d'instruments dels quals el contrabaix —«la berra»—, el tible i la tenora en són les peces, sinó clau, sí imprescindibles, comproven que a Catalunya, la sardana, és realment «la dansa més bella de totes les danses que es fan i es desfan». I tots ells, aplegats a Plaça Nova, unificats i agermanats per la sardana i identificats amb la sardana, donen un relleu a Palafrugell que cap festa ni acte popular pot millorar.

Si a Palafrugell la sardana és imprescindible, no és menys cert que les Cobles de la vila del campanar inacabat, han estat d'un recolzament molt valuós a l'hora de fer ballar normalment al compàs del 2 per 4 o a vegades també pel 6 per 8 amb la clau de Sol i la clau de Fa.

Fent un repàs, ens trobem amb uns apunts de l'escriptor palafrugellenc Josep Martí Clara «Bepes»: «...quan Pep Ventura fundava la Sardana Llarga, tot substituint l'antiga cobla de tres músics, dita «Els Tamborinos», començaren a sorgir, a pobles, viles i ciutats, cobles i cobles. A molts de llocs hi havia més d'una orquestra, i llavors sorgiren les Principals i les Antiques Principals formades, sembla, per elements posseïdors de buf i orella més fines que els altres...» «...a la Vila, com a moltes, hi havia més d'una cobla, la Principal, coneguda també per la «Vella», «l'Empordanesa», dita «la Nova», i «la Nova Empordanesa». La Principal, com a d'altres, tingué una època gloriosa amb músics de renom. Foren traspassats a la Principal de La Bisbal, Torrent, Paré, Juanals, Rigau...». Pel nostre compte, segons que ens hem assabentat, el Príncep de la Tenora, el ben-volgut gran músic Ricard Viladesau, pels anys 40, a la post-guerra, també formà part de la Cobla-Orquestra La Principal de Palafrugell de la qual Bepes n'explica: «...la vella, més tard La Principal, es fundà l'any 1910. Un temps la dirigí Grava-

Bar Manolo

GRAN VARIEDAD DE

TAPAS

BOCADILLOS

MARISCOS

Y LA ESPECIALIDAD DE

GAMBAS A LA MANOLO

c/. Avi Xaxu

L'ESCALA

losa (del 1912 al 1917), i l'orquestra arribà a tallar el bacallà, ja que entre els seus components hi havia autèntiques flors de perer. A principis de segle hi actuava Angelet, clarinet d'excepció, el qual féu una gran carrera a Barcelona. Angelet era deixeble del gran Trifon Bonay, el músic de la vila. Trifon anà a actuar en un concurs a Besiers. Ho féu amb un clarinet de 13 claus i amb una canya esquerdada, però s'emportà el primer premi. «Llor a Trifon!» deia una pancarta quan la vila l'anà a esperar tornant de guanyar la batalla de França...».

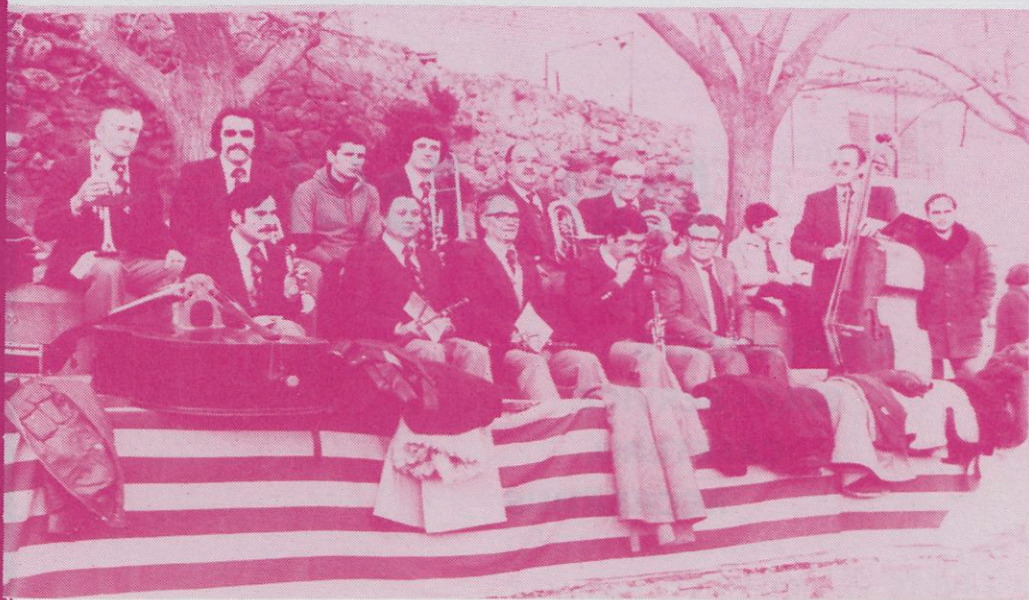
Si bé la Principal de Palafrugell «la Vella», fou la primera, la Cobla Orquestra Costa Brava creada i fundada l'any 1956, donà categoria a la Vila. Car els músics que la integraren en el seu naixement, eren el resultat d'un garbament dels que estaven tocant en cobles de primera fila.

El seu primer Director, fou Florenci Maunné i el seu primer Representant Josep Morell.

Aquesta Cobla Orquestra, es creà en creure que la Principal de Palafrugell havia quedat de 2.ª categoria i, en creure també, que a Palafrugell hi tenia cabuda una altra Cobla sense perjudicar als músics arrelats a la «Vella». Enguany, amb l'esdevenir del temps però i, desapareguda també la Principal de Palafrugell, la Costa Brava, es una Cobla Orquestra, que es manté en un destacat segon ordre quan, no fa tants anys, figurava amb les catalogades de «flor i nata».

I d'aquells gloriosos anys de naixement de Cobles, arribem a l'any 1982, quan una colla de joves i grans, estan perseverant per aconseguir per la sardana, per Catalunya, per Palafrugell, que l'Aplec, sigui i quedi a Palafrugell, plenament consolidat. El seu afany i el seu esforç, bé mereixen el premi d'una bona fita.

JOSEP BOFILL I BLANC

Actuació de despedida de la cobla La Principal de Palafrugell

VINS i LICORS

Els Barrils

GABRIEL VENTURA

c/. Alfoli, 10 i 15
Telèfon 77 01 98

L'ESCALA
Costa Brava

Sant «Rafel»

APARTAMENTS
SELF - SERVICE
CAFETERIA
RECREATIUS

Carrer del Port, 35

L'ESCALA

ES UNA COL-LABORACIO DE

BANESTO

**BANC
ESPANYOL
DE CREDIT**

**La organització més extensa del país amb més
de 2.200 sucursals al servei de tothom, i oficines
de representació arreu del món.**

ESTEM A LA VOSTRA DISPOSICIO A

L'ESCALA

Carrer Maranges, 17

Telèfons 77 07 50 - 77 07 54

Gimnàs Elisabet

Tramuntana, 40 - porta 3

L'ESCALA

GIMNASTICA

SENYORES i NENES

BALLET CLASSIC

NENES

I O G A

MIXTA

SOLFEIG - PIANO - FLAUTA

CLASSES MIXTES

Juliol i Agost

CURSETS D'ESTIU

Informació: Plaça Victor Català, 10, 2.º

Telèfon 77 03 22

La Sardana a Palamós

Esbós d'un gran historial

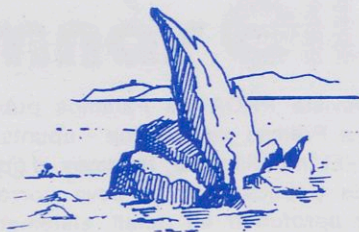
Ja fa temps, la Revista PROA de Palamós publicava un article escrit per Carles Sapena i titulat «La Premsa palamosina - apunts pel seu estudi» en el qual, entre altres coses deia: «El no disposar Palamós d'un arxiu que mereixi aquesta denominació, ni biblioteca pública amb la seva corresponent hemeroteca, es fa sumament difícil el poder aprofundir en detall, sistemàticament, les fonts bibliogràfiques i de publicacions de tota mena que han anat apareixent en el temps a la nostra vila o que se n'hagin fet ressó d'ella.»

Per la nostra part, podem afegir-hi que el mateix cas es dona en quan a la sardana. I per tal de lligar dades i fetes relacionats amb la nostra dansa ens cal espigolar d'ací i d'allà —periòdics i revistes locals particulars sempre incompletes, algun programa guardat al llarg dels temps, memòria de persones d'edat avançada, etc.— i així poder-nos fer una idea, que voldríem que fos més clara, del que ha estat el moviment sardanista a Palamós des del seu inici.

En el periòdic palamosí «Semanario» en el número de 9 de juliol de 1855, N. Pagés ens diu que a principis de segle o sigui per allà el 1800 ja hi havia un grup de quatre músics que tocava el contrapàs i la sardana curta i ho feia amb els següents instruments: dues «tarotes», un «sac de gemecs» i tamborí i flaviol que hem de suposar un xic diferents dels que es fan servir avui. Més tard, cap el 1843 fou creada la primera cobla el nom de la qual s'ignora que tocava sardanes curtes fins que cap el 1851 començà a adaptar-se a la sardana llarga. El grup el formaven al principi, Josep Casademont, Agustí Ribas, Genís Juera i Mariano Camós, quatre músics que durant la interpretació alternaven sis instruments; violí, tible, clarinet, contrabaix, flaviol i coixinera. Aquesta cobla durà bastants anys i les que la succeïren anaven incrementat, poc a poc, el número de músics.

PALAMOS

PUB TRATTORIA

RESTAURANT

«LA CLOTA»

Telèfon 972/77 08 27

(Port La Clota)

L'ESCALA

No hem trobat cap antecedent sobre les entitats o persones que tenien cura d'organitzar les ballades fins arribar a principis d'aquest segle que sabem que les sales de ball «Can Gardela», «Sant Helm» i més tard el teatre «Calderón», les sovintejaven. Quan van ser habituals les ballades fou a partir de l'any 1915 i les èpiques de major activitat sardanista a la nostra vila es registraren en els períodes que van del 1918 al 1924 i a partir de 1929 fins avui, si deixem de banda els temps de guerra civil 1936-39 que fou de menor activitat o quasi nul·la.

«La Principal Antiga», «La Lira», «La Principal de Palamós» i «Baix Empordà» són els noms de les cobles locals amb més prestigi que han deleïtat als sardanistes palamosins en tot el que va d'aquest segle i entre els nostres compositors i instrumentistes més coneguts vinculats a la sardana hi ha Josep Casanovas «Paixero», Josep Estela, Eduard Castelló, etc.

Joan Puig de Pals,
guanyador del concurs

Abans esmentàvem com una de les èpoques de gran activitat sardanista la que va del 1918 al 1924. El mes de Juny de 1924, probablement per la festa major, tingué un esdeveniment de gran ressò i del que se'n parlà molt de temps. Amb

CONCURS D'ESTUDIANTS DE TENORA I TIPLE A PALAMÓS

DIPLOMA

a favor de D. Joan Puig de Pals (Tenora)

Afavorit amb el 1er premi

Juli Garriga i Josep Casanovas

26 de Juny de 1922

(Handwritten signatures)
Josep M. Estela
Josep Estela

El diploma que acredita
el primer premi assolit.

VIAJES
ESCALATOUR, S.L.

ORGANITZACIO DE VIATGES
RESERVES DE BITLLETS
CANVI DE MONEDA ESTRANGERA
LLOGUER DE XALETES I APARTAMENTS

c/. Camí Ample, 2

Tel. 77 02 18

PRO-INVER

F. CALLOL, A. P. I.

VENDA D'APARTAMENTS, TERRENYS I XALETES
AGENCIA D'ASSEGURANCES BANC VITALICI

c/. Camí Ample, 2

Passeig de Catalunya

Tel. 77 02 18

Tel. 75 93 79

L'ESCALA

TORROELLA DE MONTGRI

el teatre Carme abarrotat de gom a gom tingué lloc un Concurs de joves instrumentistes de tenora i tible. Els concursants eren tots menors de 18 anys i la cobla local cedia la cadira corresponent al tible o tenora concursant. El Jurat estava format per Juli Garreta, Josep M.ª Soler, Josep Estela, Ramón Rossell, Enric Barnosell i Josep Casanovas «Paixero» i el seu veredicte donà guanyador a JOAN PUIG, tenora, 17 anys, de Pals; el 2.º fou per NARCIS COSTA, tible, 14 anys, de Cervià; el 3.º per JOSEP COLOM, tenora, 15 anys, de Calonge; el 4.º LLUIS PUJOL, tible, 17 anys d'Olot; el 5.º JOAN LLAGOSTERA, tenor, 15 anys, de Palamós i el 6.º per ANTON JUVINYA, tenora, 15 anys, d'Olot. I no ens pensem pas que la seva tasca fos senzilla, sardanes com «Esmeragdina», «Roses de Maig», «Isabel», «La masovera guapa», «Enjogassada», etc. eran per posar a prova les seves aptituds. I el que mé devia imposar-los era la composició del Jurat, cal remarcar-lo. Alguns d'aquests joves que participaren al Concurs arribaren a ser grans instrumentistes i compositors de sardanes ben celebrades.

En el present, el moviment sardanista a Palamós és conreat principalment per l'Agrupació Sardanista COSTA BRAVA l'activitat de la qual és ben plausible i digne de tota mena de recolzament. Només cenyint-nos a l'any 1981 direm que ha patrocinat 12 ballades de sardanes, dos concerts de música de cobla i cant coral, el XIII Aplec de la sardana, el XVI Curset d'ensenyament i així mateix ha tingut cura de l'organització del XXXVIII Concurs de Colles Sardanistes i del I Concurs de Redacció, tema La Sardana, per a escolars.

I per acabar, volem deixar ben palès que els sardanistes palamosins restem agraïts als companys de la Comissió del VII Aplec de L'Escala per haver-nos donat l'oportunitat d'aquesta col·laboració i a l'ensem encoratjar-los perquè l'història sardanista de la seva marinera vila, també llarg i dens, perduri i es faci més frondós cada dia.

B. C.

La cobla Baix Empordà de Palamós

Montserrat Sala

CAMPING GAS i TELEVISIO

Carrer del Mar, 7

Telèfon 77 01 92

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS

Rafel Sotillo

Carrer Sant Pere, 53

L'ESCALA

CONSTRUCCIONS

Ginés

VENDA DIRECTA
DE CASES I TERRENYS

Els desitja una bona diada de l'Aplec

c/. Tramuntana
Telèfon 77 05 43

L'ESCALA

Els avantatges d'un Gran Banc

Viatjar per Espanya o per l'estranger sabent que teniu a la vostra disposició nombroses oficines i corresponsals a tot el món.

Passar pel Banc els pagaments fixos que se us presenten cada mes.

Comprar el que desitgeu sense necessitat de portar diners, només el vostre talonari de xecs o targeta de crèdit.

Fer gestions comercials i operacions a l'estranger a través de la Divisió Internacional, dotada de serveis altament especialitzats.

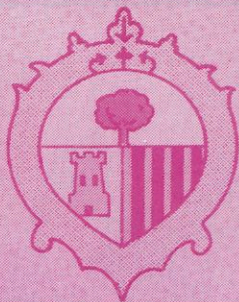
Informar-vos de qualsevol gestió relacionada amb el Banc i assessorar-vos convenientment.

Aquests i molts més són els avantatges d'un gran Banc.

Els avantatges del Banc Central.

BANC CENTRAL

Cobles, Músics i la Sardana a Calonge

La primera notícia de què es té esment sobre les cobles existents a Calonge, és una fotografia del segle passat de «La Principal de Calonge», bastant malmesa però amb la particularitat que, apuntats amb llapis, hi ha els motius dels seus components, d'alguns dels quals he pogut esbrinar els seus noms, i que formava de la forma que segueix: Flaviol; Marcelino (Vicenç Dalmau); Tible 2n: Licu de Pontmajor; Tible 1.er: Es Noi Endal (Josep Estrany); Tenora 1.er Rafael Colom; Tenora 2n: Baldiri Vigila; Cornetí 2n: En Met Tendre; Cornetí 1.er: Peia; primer Fiscorn: En Juià; 2n Fiscorn: Es Cossi, i contrabaix: En Patusques. Com es pot veure no aclareix gaire les coses.

Més tar ens trobem que a la mateixa cobla entre altres s'hi van incorporant l'Enric Vilà, pare, i Josep Mercader i Oriols com a cornetins, i els fills del primer Rogeli, tenora i Enric, fiscorn; com a contrabaix En Victor Clavé (Ixo) i Jaume Esteve com a Tible.

CALONGE

Fincas BALLESTA

(AGUSTINA BALLESTA LLINAS)

Agència de la Propietat Immobiliària

LLOGUER i VENDA de:

**XALETS - APARTAMENTS
PARCEL·LES i TERRENYS**

Agència d'Assegurances
de OCCIDENTE S. A.

Carrer de Gràcia, 9

Telèfon 77 01 88

L'ESCALA

Cobla-Orquestra La Principal de Calonge

Cap a l'any 1932 es forma, ja desfeta la primera, «La Principal Calongina» amb els següents components: Ricard Viladesau, flaviol; tible 2on, Josep Estrany; tible 1.er, Jaume Esteve; tenores Josep Colom i el seu pare Rafael Colom; trompetes Josep Pijoan i Josep Mercader; fiscorns: Emili Puig i Josep Gumà (Director) i contrabaix: Martí Molla.

Arriba el juliol de l'any 1936 i per les causes de tots sabudes es desfà i ens trobem que arriba l'any 39, han de reorganitzar-se totes les formacions musicals i Calonge es queda sense cobla, actuant els músics amb formació sense nom durant uns mesos.

L'any 1940 es forma «La Tropical», formada per 7 components i juny amb en Gomà, Molla i Pijuan, hi veiem En Juli Gumà, Ricard Rosselló, Josep Descaire, Juli Esteve i més tar en Lluís Guixeres i altres fins la seva desaparició cap els anys 43 ó 44.

Encara que s'intentà formar noves formacions, i com que molts dels anomenats últimament passaren a altres cobles, es va acabar, definitivament, d'haver-hi cobla a Calonge.

Músics calongins destacats

Recordo perfectament que durant la meva infantesa eren nombrosos els joves que aprenien solfeig a casa de dos homes als quals haig de fer un petit esment de la seva quasi ignorada obra pedagògica dintre la música.

Tots dos vivien prop de la meua llar, encara que a diferents carrers i això va fer que la meua memòria infantil copsés detalls que poden semblar estranys als lectors d'aquestes ratlles.

PENSIO-RESTAURANT

Can Roura

Telèfon 77 03 05

SANT MARTI D'EMPURIES
L'ESCALA - Costa Brava

HOTEL

Río Mar

Sant Martí d'Empúries

Telèfon 77 03 62

L'ESCALA

Festa Major de Calonge l'any 1916

En Rafael Colom, fuster d'ofici i músic per vocació i en Josep Mercader, taper i també amb les mateixes inquietuds que en Colom, eren dos homes providencials que es desfeien per, d'una forma bastant rudimentària, fer entrar les lliçons del pentagrama en el cap dels seus alumnes. D'En Colom no vaig presenciar mai com desenvolupava el seu mestratge, sols veia els joves que esperaven el seu torn al carrer, però la meua pobra imaginació infantil anava lligada al que presenciava amb En Mercader. Més de quatre vegades el vaig fer enfadar, per la senzilla raó que el meu nas s'enganxava als vidres de les ventalles de la porta de l'entrada, lloc on, amb energia, donava les lliçons. No li venia d'una el fer repetir si el compàs del braç de l'alumne de torn no s'avenia amb la cantarella de les notes, i més d'un crit es sentia si l'alumne no entrava com ell volia.

Feta aquesta introducció passo a referir-me a altres membres que han sortit bons músics o fins i tot compositors de sardanes en alguns cassos: Jaume Esteve i Homs va entrar als quinze anys (1928) a formar part de «La Principal de Calonge» i a les sardanes feia l'entrada i el contrapunt amb el flaviol, i després el tible era el seu instrument, que no deixà fins a la seva jubilació.

Home modest a qui sempre havia agradat passar desapercebut, ha estat un dels músics que, podent triomfar obertament, ha preferit fer poca fressa però si endreça i la seva trajectòria musical ha estat bastant llarga. Després de la seva primera cobla va ingressar a «La Principal Calongina» fins al juliol del 36. El maig del 39 ingressa a La Selvatana fins a primers del 1941 que passa als Mendoza de Figueres; els 44-45 Els Montgrins; La Montgrinenca el 47; del 48 al 58 a La Principal de Cassà; a la Carbó fins el 52 i a La Malavella arriba al 54, anant fins el 64 amb la Costa Brava. Plega de tocar sardanes fins el seu ingrés a la Cobla Ciutat de Girona de la que forma part els anys 75-76 i 77, retirant-se a primers del 1978.

El seu germà Juli, que formava part de La Tropical i que va haver de fer la mili, el trobem tocant la tenora des de l'octubre del 45 al febrer del 1946 que va a La Mongrinenca; 47-50 a La Principal de Cassà; 51-52 La Principal de Llagostera, amb la particularitat que aquest any agafa el tible, que ja no deixarà més; 53-54 Els Victors; 55-57 La Principal de Palafrugell; 58-59 Amoga; 60-64 Costa Brava i el 1975, després d'uns anys d'anar amb un conjunt, ingressa a la Ciutat de Girona, a la qual continua actualment.

ROUILLOT

ARTICLES

BRICOLATGE
PINTURES
NETEJA
FERRETERIA
JARDINS

Carrer del Mar, 6
Telèfon 77 04 86

L'ESCALA

En Miquel Faig i Solana, home pulcre i fi amb la tenora va ser un executant que tampoc va voler fer ús de l'orgull i va preferir la modèstia i feina callada. Va tenir com a mestre en Josep Coll i va començar l'any 1929 amb els antics de La Principal de La Bisbal junt amb Magne Bosch, a més d'ell mateix hi havia En Josep Felip, en Paco de la flauta, Galí, Juanola, Roldós, Brufau de Banyoles, Bach de Verges i altres. Els anys 31 i 32 va amb L'As D'Anglès i el 33 marxa al servei militar i del 34 al 36 actua amb l'Arbucienca, L'Any 40 ingressa a La Principal de Palafrugell fins que el 43 passa a Els Montgrins, el 46 es troba amb La Montgrinenca i el 48 amb la Carbó.

Està uns anys sense tocar i l'any 52 plega quan estava amb la Principal de Girona.

Entre els seus records hi ha una fotografia de Pau Casals, que li va dedicar el dia de Sant Martí del 52, per haver anat a tocar a sota la seva finestra el «solo» del Cant dels Ocells. L'any 1929, en el Palau Nacional de Montjuic, van aconseguir el primer premi d'interpretació amb la sardana La Verge Catalana de Josep M.ª Ruera.

Un altre a destacar és el fiscornaire Emili Puig i Viñals que va començar amb La Principal Calongina fins al 1935 que va anar a fer el servei. Amb La Principal de Sabadell, hi formà part 2 mesos, fins el juliol del 1936. Acabada la guerra ingressa a Els Fatxendes 40 - 43, amb l'orquestra Ricard el 44, ingressant tot seguit a la Cobla Barcelona de primer fiscorn l'any 45 fins al 72 que es jubilà.

I dels que encara estan en actiu també cal fer esment d'en Lluís Guixeres i Reig, tenora que de La Tropical i després de la mili els anys 46 - 47 forma amb La Principal de Llagostera, va ingressar el 48 a Els Verds de Mataró fins el 65. Després entra a La Principal de Mataró i posteriorment a la Cobla Laietana de la qual és representant. Cal recordar que amb la Llagostera a més de primera tenora també n'era director.

COBLA-ORQUESTRA "LA PRINCIPAL CALONGINA"

CALONGE (Prov. Girona)

NOVA PHOTO

DE
JAUME SAGRERA

**ESTUDI FOTOGRAFIC
SERVEI DE REVELAT EN COLOR,
BLANC i NEGRE, EN 1 DIA**

**FOTOGRAFIES PER CARNET
DE MAINADA
i REPORTATGES DE CASAMENTS**

Carrer del Port, 34
Telèfon 77 04 74

L'ESCALA

Referent a compositors no cal oblidar a Ricard Viladesau, Enric Vilà i Armengol i el Mestre Lluís Moreno i Pallí. Crec que sobre els tres ja són suficientment coneguts com per fer-ne cap més comentari que no sigui recalcar la seva arrel calongina i el bon fer-se la seva música.

En Jaume Esteve, abans esmentat com a músic té escrites dues sardanes: «Anna Maria» i «L'Anna Maria i la Montserrat», dedicades a les seves nêtes.

Un cas força curiós és el d'En Josep Pijoan i Galceran, trompeta, que va debutar amb La Principal de Calonge l'any 29. Passà a La Principal Calongina fins al 36, que ingressà a La Lira de Sant Ce'oni, per pocs mesos. Acabada la lluita passa a La Tropical i bastant jove es retirà de músic. Era l'any 79 quan en el cinquè Aplec de Calonge va estrenar la seva primera sardana, «La Vall dels Molins» a la qual segueixen L'Aplec de Calonge» 1980; En Narcís i la Rosa Maria, 81 i enguany, «Maria», dedicada a la seva germana.

Joaquim Sardó i Vilar, que sabia molt poc de música va deixar escrites: «A L'antonet», «Enrica», «Melangia», «Torre Valentina» i «Tot Floreix a la masia».

Agustí Faig juntament amb Puigferrer va compondre Maria Dolors, obligada de tiple, instrument que ell tocava.

I pel que fa a sardanes amb el nom de Calonge podem anomenar Esperit Calongí, «Calongina» i «El foc de Calonge» de R. Viladesau; «Ofrena a Calonge», d'Enric Vilar i Armengol; «Calonge», d'En Pere Mercader i «Calonge, bell recés», de Josep M.ª Ruera.

Ballades de Sardanes

Les ballades de sardanes no pot dir-se que hagin abundat molt al nostre municipi, ja que durant molts anys solament se'n tocaven per les festes Majors:

Placa gravada Carrer Mestre Moreno
Sant Antoni de Calonge

CONFECCIONS

BRUGUERA

Carrer del Mar, 5
Telèfon 77 02 77

L'ESCALA

PEIXATERIA

COLL

Carrer Joan Massanet, 52

L'ESCALA

segon dissabte, diumenge i dilluns de juliol i per Sant Martí, i els dies que hi havia ball, abans de sortir els conjunts, se'n tocaven dues. Eren comptades les audicions completes. Fou a mitjans dels anys 70, quan durant els mesos de juliol i agost començaren les audicions estiuenques, el diumenge a la nit a Sant Antoni i els dijous a Calonge. Durant tres o quatre anys, fins a 8 se'n feren a Torre Valentina, però a causa de la poca assistència de públic es varen suspendre. Totes aquestes audicions les paga l'Ajuntament.

Des de l'any 75 que cada any es fa l'Aplec de la Sardana, els cinc primers es feren el setembre i els tres últims el mes de març. La bona voluntat dels organitzadors no es veu gaire compensada pel públic, però es va fent.

Ensenyança de ballar sardanes

L'any 1973 va començar l'ensenyament amb nombrosa assistència de nous sardanistes. Cada any fins al 76 es feia la Pubilla entre els alumnes, així com el nomenament de dues Pubilletes (Catalana i castellana) i es donaven trofeus i obsequis, especialment llibres als més avantatjats. Es feren dues o tres sortides als Aplecs forans i a Montserrat, però la cosa anà defallint i des de fa dos anys ja no se'n fan. Cal destacar que la sardana «Esperit Calongi» del mestre Viladesau fou dedicada a la mainada dels cursets de Calonge i Sant Antoni l'any 74, l'estrena va tenir lloc a Sant Antoni el dia 28 d'abril de dit any, durant la cloenda dels cursets.

Primer Guardó Juvenil «Anella Calongina»

Durant la ballada de la tarda del dia 28 de març d'enguany, dintre el vuitè Aplec de la Sardana, va tenir lloc el lliurament dels primers Guardons «Anella Calongina», que presentats com a candidats per agrupacions sardanistes varen ser lliurats als que per un Jurat es varen creure mereixedors d'ells.

Encara que la convocatòria era per un noi i una noia, el Jurat va creure oportú crear-ne un d'honor pels mèrits contrets per una de les cinc noies presentades.

Amb l'assistència de la Srta. Anna Climent i Miquel, Pubilla Universal de la Sardana per un costat i Pubilla de Catalunya per l'altre, foren lliurats a Francesc Casas i Bigorra, de Ripoll el de nois; a Marta Padró i Guinovart, de Tarragona, el D'Honor i a Caterina Riera i Martin, d'Anglès el de noies. Tambè fou entregat a Anna Climent un artístic plat de ceràmica, obra de l'escultor J. Picart, jove francès casat amb una calongina i veí de la població que representava la plaça d'armes del Castell calongi.

Aquest Guardó es concedirà durant 4 anys més al noi i la noia que es cregui son mereixedors pel seu historial sardanista i la seva tasca desarrotllada, a favor de la Cultura Popular Catalana.

Aquest és l'historial del poble de Calonge dins els diferents aspectes de la sardana, encara que per causa dels pocs documents existents pot haver-hi manca d'algunes coses o bé algun error involuntari.

Amics de L'Escola i sardanistes en general accepteu la meua voluntat si observeu alguna d'aquestes coses. Moltes gràcies.

JOSEP GENDRAU I XIFRO

BOUTIQUE

مكتبة

Avda. Ave Maria s/n

Telèfon 77 04 37

L'ESCALA

Castell-Platja d'Aro i la Sardana

Castell-Platja d'Aro no ha estat un municipi que s'hagi destacat mai per ser el lloc de naixença de músics i compositors de sardanes, malgrat de tenir uns veïns com Sant Feliu de Guixols i Calonge de tant prestigi en aquest camp. No obstant això i com a tants pobles d'arreu de Catalunya, la sardana ha estat un element imprescindible en les nostres festes i tradicions populars.

Sens dubte la festa més antiga del poble i que té la sardana com element principal de la diada és l'APLEC DE SANT MARC, d'una gran tradició, sobre tot a Fanals i Platja d'Aro. No hi han dates sobre el seu origen. La tradició oral de les famílies del poble ha anat passant de pares a fills l'existència de l'Aplec, de manera que es perd en la nit dels temps. Fins fa poc la diada de Sant Marc es celebrava en el seu dia, el 25 d'Abril, en què es feia festa. La plaça de Sant Marc, lloc on es celebra l'Aplec, està situada al bell mig del bosc, on la gent de Fanals i Calonge hi pujava a peu pels camins de bosc; l'únic que pujava amb carro

PLATJA D'ARO

AUTOSERVEI

MONTGÓ

M.ª TERESA LLISTOSELLA

Carretera de Montgó

Telèfon 77 06 09

L'ESCALA

eren els instruments dels músics de la Principal de Calonge, cobla que en aquells temps amenitzava la festa quasi cada any, tocant les sardanes i tot seguit ball amb els mateixos instruments de cobla.

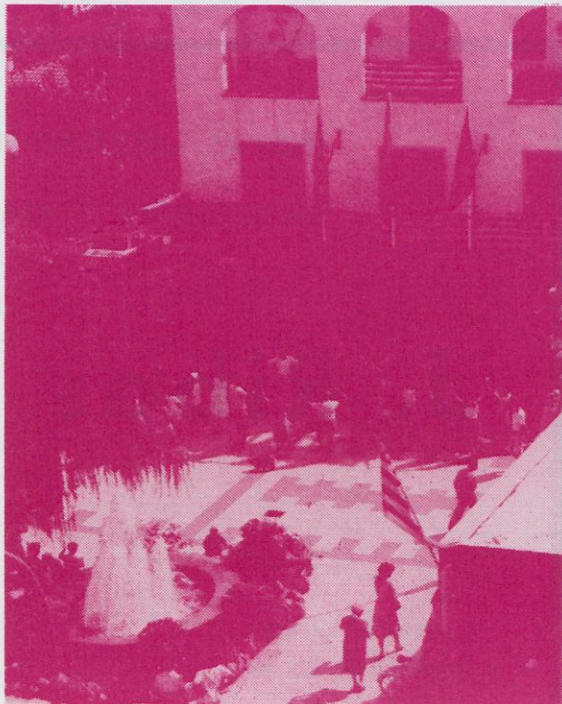
L'Aplec del Remei que es celebra a l'ermita del Remei de Castell d'Aro el segon diumenge d'Octubre, és un altra de les manifestacions sardanistes més arrelades a la Vall. Aquesta festa fou engegada a principi de segle per l'Agrupació Sardanista de Sant Feliu de Guixols i ha tingut continuïtat fins els nostres dies.

Quant a concursos de sardanistes, no podem oblidar el que es celebrà durant molts anys a la plaça del Roserar de S'Agaró, esdeveniment que tenia lloc a mitjans d'Agost i al qual hi assistien nombroses colles d'arreu de Catalunya.

No ha existit en els nostres dos pobles una entitat específicament sardanista, però la tasca encomanada a aquests tipus de societats l'han desenvolupat al llarg del temps els dos «casinos» que encara avui continuen existint. Ens referim al «Casino Castellenc» de Castell d'Aro i la «Societat Recreativa El Pervindre Fanalenc» de Platja d'Aro. La primera és la més antiga del municipi i data de l'any 1888 tenint entre els seus fundadors el poeta de la Renaixença, Joan Sitjar i Bullsegura. Aquesta entitat té cura de l'organització de la Festa Major entre altres festes i actes que es realitzen a Castell d'Aro. La Societat Recreativa «El Pervindre Fanalenc», més coneguda pel «Centre», té al seu càrrec la celebració i organització de la Festa Major, de l'Aplec de Sant Marc i del Dijous Gras també abans de què es celebressin a Platja d'Aro aquest Carnavals de quatre dies de durada. Darrerament col·labora també en les tasques organitzatives dels APLECS DE LA SARDANA juntament amb l'Ajuntament.

En aquests darrers anys i durant la temporada d'estiu, són ja clàssiques les audicions de sardanes que s'ofereixen cada dimarts en diferents indrets del poble de les quals té cura d'oferir als nostres visitants estiuencs l'Ajuntament i el Foment de Turisme.

Per últim, deixar constància de les sardanes dedicades als nostres pobles: PLATJA D'ARO del mestre Tarridas i la recent composició guanyadora del premi «Joaquim Serra» d'enguany, CARTELL D'ARO de Joan Gibert i que ben segur que tot el poble desitja escoltar-la, potser per primera vegada, en aquest X APLEC DE LA SARDANA 1982 de Castell-Platja d'Aro.

Audició davant l'Ajuntament de Platja d'Aro

FUSTERIA

Esteve Ribas

c/. Riera, 50

L'ESCALA

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES
SANITARIES i CALEFACCIO

J. Ribas Torrent

Carrer El Greco, 2
Telèfon 77 02 28

L'ESCALA

Fets de la història
sardanista

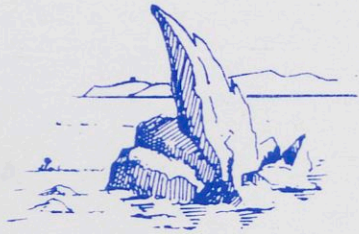
**CONFECCIONS
GENERES DE PUNT**

JUYNAR

Carrer de Gràcia, 4

Telèfon 77 07 47

L'ESCALA

ES UNA COL.LABORACIO
DE
HOTEL - RESTAURANT

VORAMAR

TEL. 77 01 08

ACUARIUM CLUB

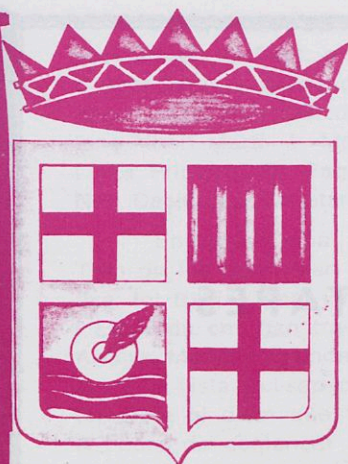
TEL. 77 03 77

BAR CASABLANCA

TEL. 77 00 02

L'ESCALA

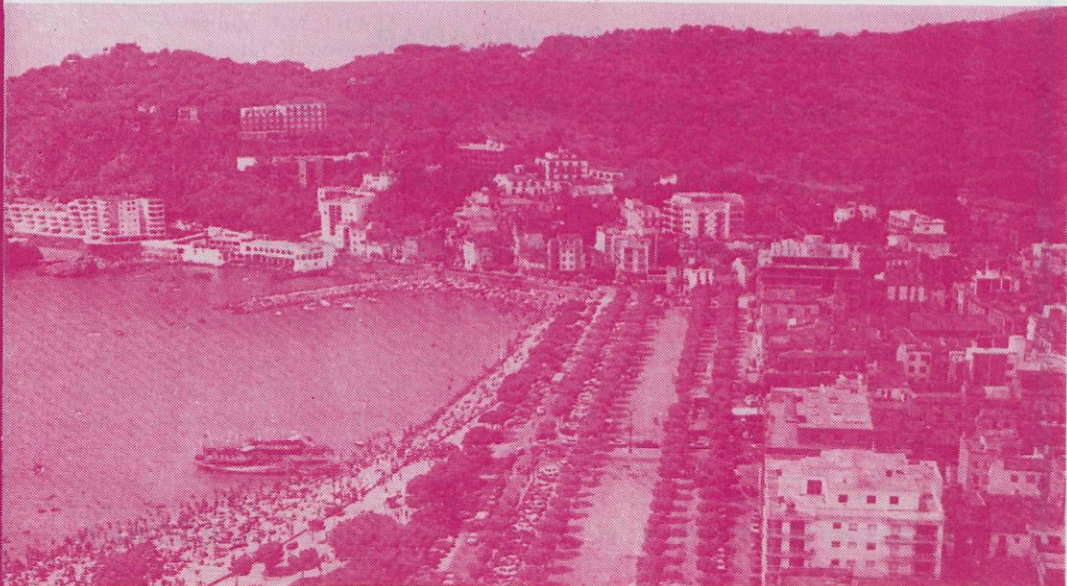
Fets de la història sardanista a Sant Feliu

Una gaia festa: Primer aplec de la Costa Brava

Tret del n.º 581 del setmanari guixolenc «L'Avi Muné», del 15 de juny 1929.

«Diumenge passat, des de les primeres hores del matí els carrers guixolencs estaven d'allò més animats. A mesura que arribaven els trens i els autòmibus que fan el servei regular i diari, la corrua de forasters creixia, i quan a un quart de dotze escàs, el vaixell «Mallorca» féu la seva aparició per la punta de garbí, el Passeig del Mar quedà convertit en un formigueix humà.

El «Mallorca», al sons de la sardana d'En Pujol, «L'esplendorosa» anà entrant a la rada bon xic decantat a babord. Ja amarrat al moll, després de complicada aquells vuit centenars de turistes formen maniobra, el passatge comença a baixar, i una compacta processó, la qual, degudament escortada pels qui els han anat a rebre, segueix moll de Colasanc avall, carrer de Colom i Passeig de Guixols, fins al Passeig del Mar...

SANT FELIU DE GUIXOLS

**ESPECIALITATS EN TAPES
i MARISCS**

Bar LA PUNTA

JOAN HUERVA

**EL QUE TE BON PALADAR
SAP ON ES EL «BAR LA PUNTA»
I QUI S'HI VOL ENTAULAR
SI NO HO CONEIX HO PREGUNTA**

Passeig Dr. Isern s/n

L'ESCALA

Bars, cafès, societats veuen les terrasses envaïdes en pocs moments. Sota dels arbres, al Parc, als quioscos de begudes, allà on hi ha una ombra, uns bancs o unes cadires, tot queda ple, així mateix. Parteixen per a S'Agaró les cobles Barcelona i «La Principal de Peralada, acompanyades de força excursionistes: «Barcelona-Albert Martí» i «Montgrins» es dirigeixen als Banys Sant Elm, i «La Selvatana» i «La Principal de Eages», resten al Passeig, davant els casinos El Guixolense i Nou Casino La Constància, respectivament.

En havent dinat, hom no pot donar un pas enlloc. Tot està ple com un ou. Tren de les dues, tren de les tres, autòmibus, autos particulars, autos de trajecte fixe; tot tragina gent i més gent a Guixols. Gironins, cassanencs, palamosins, Selva i Empordà ens han tramès representacions nombroses. De Lloret, Tossa, Sant Pol, Arenys, Mongat, Sabadell, Villafranca: d'una colla de pobles i viles que farien allargar aquesta llista qui-sap-lo, havem saludat cares i més cares conegudes... De gent forastera si diem que han passat de cinc mil, no creiem haver dit cap disbarat. A l'hora de començar l'«Aplec Sardanista», allò més que un formigueix humà és una massa compacta.

I arriba l'hora, podriem dir-ne suprema: les quatre de la tarda. Ara començarà el I Aplec Sardanista de la Costa Brava. Les sis cobles pugen al llarg cadafalç muntat expressament i rompen el foc, quatre d'elles amb «Davant la Verge», de Morera; «Dintre el bosc», de Pérez Moya; «Al ritme de les ones», de Blancs; «Mar blava», de Joaquim Serra; «Tarragona», de Casals; «Costejant», de J. M.ª Vilà; «Flor de neu», de Garreta; «Entremaliada», de Pujol, i «Ganxona», de Gravalosa.

Les cobles «B.A.M.», «La Selvatana» i «Els Montgrins», passen a interpretar l'episodi simfònic de J. M. Vià, «El timbal del Bruc...». A continuació les cobles «Barcelona» i «La Principal» de Peralada, interpretaren «Pirinenques», de Francesc Pujol.

Cloqué tan magnífica festa la joia sardanística «Juny» de Juli Garreta, els accents masculiníssims i robusts de la qual feren tremir els cors i vibrar d'entusiasme aquella espessa gernació congregada allí...

La sirena del «Mallorca» avisa repetides voltes els excursionistes que ha arribat l'hora de la partença. L'escampadissa és general. Uns cap al moll, altres cap al tren, la majoria cap als automòbils i cotxes particulars; en mitja hora aquell allau de forasters ha desaparegut gairebé totalment. En haven sopat, serveix de colofó a la grandiosa festa, una sessió de sardanes, a càrrec de la cobla local «Joventut artística», la qual audició té la virtut de congregar altra vegada mig Sant Feliu al Passeig.»

Els compositors de Sant Feliu de Guixols

AGUSTI FIGUERAS I BOLIVAR (1861-1947)

Entre les moltes sardanes que ha deixat escrites citarem: «La Nuri», «Records de Bell-Lloc», «Una nit a Montcalvari», «Donzelleta encisadora», «La noia enamorada», «Una sorpresa», «Rosa blanca», «Cant de Joventut», «La plaça de S'Agaró», etc. L'únic professor que va tenir fou el seu pare, i ell fou mestre de molts músics que formaren en els professorats de bones cobles com en Josep Pascual, Antoni Carbonell, Josep Calzada, Ramon Pla, Ramon Cortada, Josep M.ª Vilà, etc. i naturalment el seu fill Rafael Figueras. Formà part de la cobla «La Principal de Sant Feliu de Guixols» i durant molts anys de l'orquestra Garreta. Fou músic de 2.ª de la Banda Militar de Sevilla durant sis anys.

**CARNS i EMBOTITS
DE QUALITAT**

Agustí Gardella

ESPECIALITATS:

**BOTIFARRA NEGRE, BLANCA
CATALANA i FUET**

Carrer del Port, 26
Telèfon 77 06 05

L'ESCALA

JULI GARRETA I ARBOIX (1875-1925)

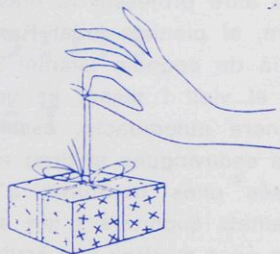
El seu pare Esteve Garreta i Roig, rellotjer i músic, va inicar-lo en el seu ofici i a la vegada en la música. Sense cap altre professor ni mestre que el seu pare, el pianista local Ramon Novi, i un italià de cognom Gianini que l'ensinistrà en el violí i piano, es va formar d'una manera autodidacta, essent extraordinari que esdevingués el gran músic que composés unes partitures d'una tècnica i qualitats superiors i tan admirables a la que pocs mestres han arribat. Juli Garreta assolí un domini tan perfecte de la cobla, que les seves sardanes són veritables joies simfòniques. Tenint 22 anys va estrenar la seva primera sardana amb el títol de «La Pubilla» amb motiu del bateig de la filla d'un amic seu, i aquí es va iniciar la sèrie d'unès 80 sardanes de les que podem citar «Juny», «Dalt les Gavarres», «La rosada», «Matinada», «Innominada», «Pastoral», «La donzella de la costa», «Pedregada», «Llicorella», «A en Pau Casals», etc. Garreta tenia predilecció pels noms de dona; citem algunes d'elles: «Griselda», «Nydia», «Nuri», «Rosó», «Maria», «Carmeta», etc. No podia mancar «Isabel», dedicada a la seva muller, Isabel Pagès. Juli Garreta escrigué a més de sardanes, música clàssica com poemes, sonates, obres simfòniques i moltes composicions de concert de gran interès. A l'any 1898 escriu un «Quartet» per a piano, violí, viola i violoncel. Fou la seva iniciació en la música de cambra.

Juli Garreta i Arboix

A l'any 1902 es premiada a Figueres la sardana «La rondalla» i a les Festes de la Mercè del mateix any, en el concurs de cobles celebrat al Teatre Novetats de Barcelona, «La Principal de La Bisbal» obté medalla d'or interpretant i estrenant «La Fada», mentre dintre el mateix concurs la «Unió Cassanenca» obtenia medalla de plata, per la interpretació de «La filla del marxant», també de Garreta. A l'any 1911 es premiada a La Bisbal la sardana «Llicorella», en la que ha introduït per primera vegada la sordina en els instruments de metall de les cobles. A l'any 1919 la Fundació Patxot premia les sardanes «Recordant», «Pastoral», «Somnis» i «Juny» i a Girona es llorejada «Dalt les Gavarres». El 1920 obtenien el premi Cambé, les sardanes «Isabel» i «La pastora enamorada», mentre a Banyoles es premiada la sardana «La llar» que fou l'última que escrigué el gran mestre guixolenc. El 2 de desembre 1925, moria d'un atac d'urèmia quan podien esperar-se d'ell d'altres obres de veritable mèrit i d'esplendorosa producció, ja que solament tenia 50 anys i estava en la plenitud de la seva clarividència tècnica. Després del seu traspàs han tingut lloc diversos homenatges dels que cal destacar el celebrat l'any 1975, centenari del seu neixement i cinquantenari de la seva mort, amb caire multitudinari, set cobles al passeig, conferències, pel·licules, concert a la Porta Ferrada per tres cobles, edició de dos discs de les seves obres... A més de Sant Feliu de Guixols altres poblacions li han dedicat carrers amb el seu nom.

ARTICLES REGAL

Record

CUYAS - OLIVERAS

Revelat de pel·lícules en color i blanc i negre en 24 hores

Venda de material Fotogràfic

c/. Enric Serra, 9 - 13

c/. Maranges, 8 - 27

Telèfon 77 04 25

L'ESCALA

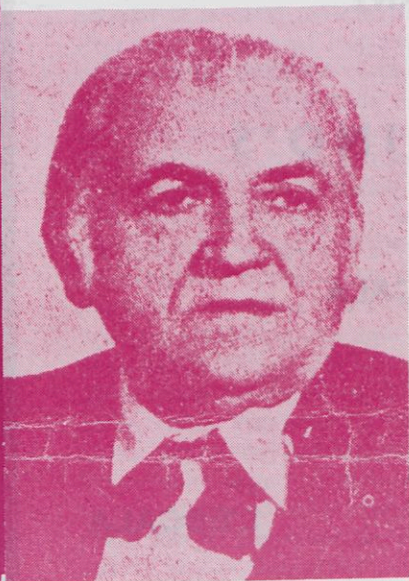
JOSEP GRAVALOSA I GERONES (1882-1975)

Encara que fill de Santa Coloma de Farners el mestre compositor Josep Gravalosa era considerat guixolenc d'adopció ja que residí a Sant Feliu o fou on desenvolupà molta part de la seva vida artística i social. Les seves despullles reposen en el cementiri de la nostra ciutat. A l'any 1892 amb altres elements joves forma la cobla «La Juvenil», al 1895 ingressa a la cobla Farnense. Pocs anys després s'instal·la a Sant Feliu i actua com a violinista a l'orquestra Esteva Garreta. La seva amistat amb Juli Garreta li serveix per perfeccionar-se i millor formar-se en la tècnica de la música. Garreta exercí molta influència sobre d'ell i li perdurà tota la vida. Fou director de la cobla «La Principal de Palafrugell» i uns anys després es director de la cobla «La Selvatana». La seva darrera etapa com a director i intèrpret és a Barcelona, on junt amb l'escalenc Albert Martí forma la Cobla Barcelona. La seva primera sardana la donà a conèixer a l'any 1917 i va titular-la «De broma». L'èxit fou notable i l'animà a escriure'n altres: «A cal Pollé», «La penitenta», «Somniant», etc. Ha escrit unes 80 sardanes i alguna important composició simfònica per a cobla. Moltes de les seves sardanes han estat gravades en disc i han obtingut premis tals com a Girona l'any 1919 amb «La nostra dansa»; a Arenys de Mar el premi Diputació l'any 1922 amb «L'encís d'un despertar»; a l'any 1953 novament a Girona amb «Evocacions gironines» i a l'any 1964 guanya el premi Joaquim Serra. Li foren tribuats diversos homenatges, el darrer dels quals tingué lloc el 22 novembre 1974 al Palau de la Música de Barcelona, organitzat pel Sindicat de Músics fent-li ofrena d'una medalla d'or com a músic més vell d'Espanya.

ARTUR RIEMBAU I CLOS (1898-1978)

Quan tenia 9 anys la seva família va traslladar-se a Agullana, on sota la direcció de Mosèn Cardona va aprendre les primeres lliçons de música. A l'any 1912 pren part com a instrumentista de fiscorn en la cobla «La juvenil agullense» que més tard prenia el nom de «La Fama». A l'any 1916 per circumstàncies apremiants, hagué de traslladar-se a Barcelona i deixar temporalment la música. En

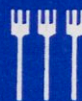
iniciar la tasca musical va ésser per ampliar llurs coneixements indispensables per assolir una sòlida preparació en l'art de la composició. Presentava la seva primera sardana, que va titular «L'Aplec de joventut» a l'Aplec de la muntanya del Carmelo. El mestre Rieimbau a més de sardanes ha deixat escrites cançons, música religiosa, cuplets, himnes, obres líriques, i de la seva extensa producció sardanista no varen mancar-hi títols dedicats a Sant Feliu, la seva anyorada ciutat nadiua, son sardanes com «Aires de Ganxonia», «Noies guixolenques», «La font de Mont-Calvari», «De cara al mar», «Garvinada», «Les noies de S'Agaró», etc. L'estrena de la seva sardana «Noies palamosines» tingué lloc a Barcelona el 1 maig 1960 i és executada de conjunt per deu cobles. Els darrers anys de la seva vida els passa a Girona, on va treballar encara en la composició i edició de sardanes.

Artur Rieimbau i Clos

Restaurant

hotel "el rem"

OBERT TOT L'ANY

DISCOTECA DINO'S

LA PETITA GRAN

DISCOTECA DE L'ESCALA

Passeig Marítim s/n

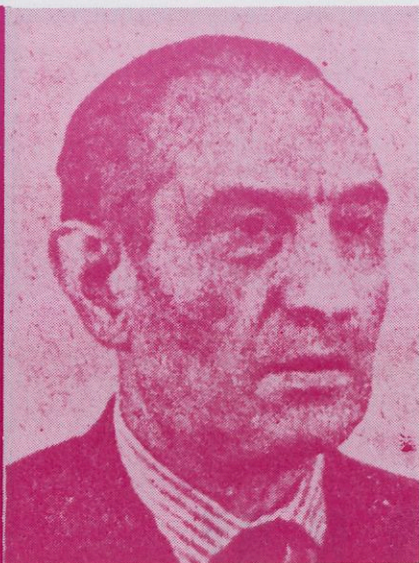
Telèfon 77 02 45

L'ESCALA

JOSEP M.ª VILA I GANDOL (1904-1937)

Essent encara infant estudià música amb els mestres Agustí Figueras, Ramon Novi i el magistral Juli Garreta. Tenint 10 anys ingressà a l'Escolania i Capella de Montserrat on estigué set anys estudiant constantment i formant-se extraordinàriament en la música. En tornar a la nostra ciutat se li confià l'orgue i Capella de Música parroquial per a la que escrigué pessets religiosos i música sacra, entrant a formar part aquest mateix any del Quintet Garreta, com a contrabaix. En el seu afany de compositor, escrigué obres per a orquestra, gloses, obres per a cobla i airores sardanes, producció sovint supervisada pel mateix Garreta, molt amic seu i del que aprengué força. La música de Josep M.ª Vilà es molt variada, amb un

Rafael Figueras i Auladell

nombre considerable de sardanes de gran vigor i inspiració: com totes elles d'un gran gust català i empordanès. Cada sardana d'ell és un tros de la seva ànima: la mateixa ànima que deixà repartida entre la seva música i els seus amics. Entre altres, citarem «A una noia bruna», «L'Aplec de l'amor», «S'Agaró», «La Rosius», «Mar plana», etc. El 18 de març de 1937 moria a l'Hospital de Girona, víctima d'una penosa enfermetat i era enterrat al cementiri de la nostra ciutat.

RAFAEL FIGUERAS I AULADELL

Neix a Sant Feliu el 15 juliol 1906, d'una família totalment de músics i seguint la tradició familiar esdevindria un notable músic, instrumentista, compositor i director. El seu avi i el seu pare eren distingits músics, aquest últim remarcable professor de fiscorn i compositor, no es estrany doncs, que pujat en un ambient familiar i casolà, curull de notes, solfes i pentàgrames, aprengué del seu pare les primeres nocions de solfeix, harmonia i composició que més endavant perfeccionaria amb l'estudi de mètodes i obres del nostre genial Juli Garreta. Cal remarcar que a més d'ésser professor de tible, que interpretava amb molt sentiment, formés part com a actiu dirigent de l'Agrupació Amics de la Sardana. Dels anys 1923 al 25, actua en la cobla Art Musical de Sant Celoni. A l'any 1928 escrigué i estrena la seva primera sardana que es titularia «Muntanyes regalades». Aquest mateix any ingressa a la cobla «La Principal de L'Escala». Els anys 30 i 31 forma part de la cobla «La Principal de Sant Feliu de Guixols», el 1939 actua a la cobla Victors, de la nostra ciutat, fins a l'any 1955, d'aquest any fins al 1958 el veiem formant part de la cobla Selvatana, el 1959-60 es component de la cobla Iris, de Salt, el 1960-61 en la cobla Farnense, la temporada 1961-62 correspon a la seva actuació en la Costa Brava, de Palafrugell i l'any 1963 forma part en la cobla «La Principal de Palafrugell» durant quatre temporades que serien les últimes de la seva activitat com a músic instrumentista. Cal remarcar que a l'any 1930 es director de la Societat Coral «Nova Gesoria», de Sant Feliu de Guixols, activitat que duraria fins a l'any 1947 i que el mes d'octubre de 1963 fou component de la cobla que acompanyà al Grup Folklòric de Ribes de Freser, en la seva estada a Mèxic. En el camp de

ELECTRODOMESTICS

LINDAN

A. PRADO

TELEV. BLANC I NEGRE

COLOR PAL - SECAM

Concessionari:

VANGUARD - LAVIS - PHILIPS - TELEFUNKEN

INSTAL·LACIONS D'ALARMA CONTRA ROBOS

Plaça Escoles - Telèfon 77 04 90

L'ESCALA

Cobla La Principal de Sant Feliu de Guixols

la composició ha sobreixit d'una manera molt notable i de la seva producció que es molt considerable citarem alguna de les seves sardanes com «Engràcia», «L'encís de la mar», «Rosegar de S'Agaró» (de tenora), «La Festa de Cadaqués», «Pinya seca», «De més verdes en maduren» (de tible), «S'Agaronenca», «L'Hostal de les Gavarres», «Sant Feliu, vila de roses», «L'encís d'Agullana», «Port Salvi», etc., així com d'altres dedicades a persones que treballen pels bons costums de la nostra terra, com es el cas de les que porten per títol: «Els dansaires del Montclar», «Colla Guixolenc», «Colla Rossinyols», «L'Aplec de Pedralta» i «A en Josep IIIa», darrera de les seves sardanes.

LLUIS LLOANSI I MARILL

Nat a Sant Feliu el 25 d'agost de 1914, rep els primers estudis musicals del seu germà Just i es el seu amic i mestre Josep M.ª Vilà Gandol qui li desperta les seves innates inquietuts per a la música. A l'any 1942 escriu la seva sardana: «Sol de maig». Poc després escriu noves sardanes i ja tenim un nou compositor guixolenc (fins ara el benjamí d'ells) en el camí que portaria a destacar-se en l'art de la composició i direcció musical. D'aquesta època són «Hivernal», «Maria Josepa», «La cançó de la joia», «Mar bella» i «La millor del Rosegar». A l'any 1959 en el Concurs de Música Barcino, instituït pel Cercle Sardanistic de Barcelona, son premiades les seves sardanes «Gentil» i «Flordeneu». Obté el trofeu Sant Jordi otorgat per votació popular entre els assistents al concert d'estrena de les obres guanyadores. Altres sardanes seves són «Una vela en el mar blau», «L'ermita de Sant Grau», «S'Adollitx», «Ginesta ran el mar» i «Punta Prima». El 13 març 1971 escrita per a dues cobles, estrena la sardana «La darrera florida» i el 19 març 1975 amb ocasió dels actes commemoratius del Centenari de Juli Garreta celebrats a Sant Feliu, s'estrena la seva darrera sardana per a dues cobles, «Bell-Iloc», que dedicà al genial guixolenc. Si en el camp de la composició el mestre Lluís Lloansi ocupa un lloc destacat i ha merescut els millors elogis, hem de remarcar i fer notar que en els darrers temps s'ha convertit en un excel·lent director de concerts

ARTICLES DE PELL

CREACIONS

Montserrat

Despatx: c/. Gràcia, 16 - Telèfon 77 07 56

Platja: Telèfon 77 07 79

C/. del Mar - Telèfon 77 07 45

L'ESCALA

en la modalitat de música de cobla, essent ben visibles les seves condicions extraordinàries, fins el punt que la seva col·laboració ha estat considerada imprescindible en tot concert d'aquesta fàlisi que s'organitzi en el nostre país. El seu coneixement profund de les obres que es disposa a interpretar i l'autoritat amb que queda investit en el mateix moment de situar-se davant el faristol i les cobles, garanteixen una interpretació viva, fidel de les obres que es disposa a dirigir. Els guixolencs hem pogut comprovar-ho molt sovint a la nostra ciutat.

Les Cobles de Sant Feliu de Guixols

En el transcórrer dels anys, Sant Feliu ha tingut varies i renomades Cobles així com alguns conjunts i orquestines, passant tots a la història ganxona com a ben considerades agrupacions musicals.

A primers de segle existia la Cobla Orquestra Esteva Garreta (pare del genial Garreta) que actuava a la sala Vidal i que va existir fins allà l'any 1914. Des de 1908 ó 1910 aproximadament, fins a l'any 1929 ó 1930 va existir la famosa Cobla Orquestra Unió Guixolencs, que popularment era coneguda per «La Punyalada». En els anys 1930, 1931 i 1932 o sigui després de la decadència de l'Unió Guixolencs (La Punyalada), es formaren la Cobla-Orquestra Joventut Artística que més tard prengué el nom La Principal de Sant Feliu; l'orquestrina Guixols; el conjunt Dazzling i la Cobla-Orquestra Catalònia.

L'arribada de la guerra nacional de 1936 i degut a llurs conseqüències, va tirar a terra l'existència d'aquelles agrupacions musicals que ja no pogueren reixir.

Malgrat aixó l'esperit musical resorgí amb molts elements d'aquelles desaparegudes orquestres i conjunts, formant-se la Cobla-Orquestra Victors a l'any 1939, que fou la darrera formació musical que tingué Sant Feliu de Guixols, tota vegada que una desafortunada manca de nous músics la va fer morir a l'any 1954, al plegar molts dels seus elements.

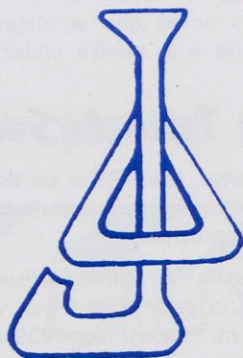
Les Cobles-Orquestres que més durada han tingut a la nostra Ciutat han estat l'Unió Guixolencs (La Punyalada) i Els Victors; per aixó foren les més populars i les de més anomenada en els nostres dies.

Agrupacions Sardanistes de Sant Feliu de Guixols

A Sant Feliu de Guixols —uns quans segles enrera era quasi exclusivament una població de pescadors— s'hi ballava la sardana curta de vuit compassos per setze; fou de les primeres poblacions que s'adaptà a la sardana llarga, entre els anys 1860 i 1870 després d'instaurada per en Pep Ventura de Figueres l'actual cobla completa, i divulgada la manera de repartir-la, que conjuminà en Miquel Pardàs de Torroella de Montgri.

El juny de l'any 1922, ara fa seixanta anys, un grup d'entusiastes de la sardana es constituí en comissió per portar a terme el foment de la nostra dansa. El grup indicat prengué el nom d'AMICS DE LA SARDANA i la comissió estava integrada pels entusiastes sardanistes: JAUME LLADO, PAU CONDOM, EUDALD CASERAS, JOSEP ARXER, JOSEP ANGLADA, MANUEL TORRES i JOSEP RABELL.

Es donaven audicions durant l'estiu amb dues cobles notables. Els mesos d'hivern també es celebraven ballades al saló Goula. Es va formar la Colla sardanista, que també amb el nom d'Amics de la Sardana, es lluïa a tots els concursos que prenia part, guanyant els primers premis i moltes vegades el primer.

Jordi Oviedo

AGENT DE LA PROPIETAT IMMOBILIARIA

COMPRA - VENDA DE TERRENYS

APARTAMENTS I XALETES

ASESORIA D'INVERSIONS IMMOBILIARIES

FINQUES RUSTIQUES

Port d'en Perris, 4

Telèfon 77 01 60

L'ESCALA

A l'octubre de l'any 1926, es constituí una nova comissió que, per tal de donar un fort i definitiu impuls a la Societat, llançà una crida als guixolencs, per fundar amb caire oficial, l'entitat que va assolir un èxit esclatant. Aquesta comissió organitzadora que més tard seria la primera Junta Directiva, estava formada per Pau Condom, Josep M.ª Vilà, Antoni Bergeli, Francesc Callicó, Josep Albó, Joan Maura, Joan Soler, Eusebi Ribera, Miquel Jordana, Enric Descaire i Jaume Lladó.

L'expediment de la sardana i d'aquesta Agrupació amb notables i sagrats afanys, col·locaren en els cims més alts la dansa dels nostres amors; va ésser l'Agrupació progressiva i sòlida de tot un poble. L'activitat que els movia eren les ballades de sardanes durant tot l'any, celebració d'un escaient Aplec Sardanistic a la veïna ermita del Remei i més tard a les pinedes de la Font Picant per precisar de mes espai. Es publicava també el portaveu de la Societat, revista que posava al corrent a tots els associats.

Malauradament, en el pas del temps, la Societat no anava prou bé. Sembla que l'Agrupació anava perdent vitalitat i la seva vida anava extingint-se sense cap remei possible per salvar-la. No hem pogut establir fins a quin any va tenir vida, de segur que la disolució esdevingué uns anys abans del 1936, per acabar amb les seves activitats sardanistes que duraren poc més de 10 ó 12 anys. A la ment de quantes persones visqueren aquell temps està encara el record i la melangia de les floreixents tasques que llavors portaven a cap els antics Amics de la Sardana.

Uns vint-i-cinc anys han hagut de passar, per a que una nova llavor, una nova generació de joves sardanistes posessin mans a l'obra per fundar de cap i de nou una nova entitat. Vint-i-cinc anys en que la nostra ciutat quedà orfe d'una societat sardanística com aquella. Efectivament, a l'estiu de 1959 uns joves plens d'entusiasme i sentint-se guixolencs es proposen fundar una societat sardanista i es posen en activitat per formalitzar les corresponents gestions, essent enviats el dia 26 de setembre de 1959 els estatuts de l'entitat «AGRUPACIO AMICS DE LA SARDANA», nom que es va adoptar en memòria a la que va existir anteriorment.

A l'arribar al 60 aniversari d'aquell estiu de 1922, volem animar a la Junta Directiva de l'actual etapa d'Amics de la Sardana, perquè segueixi amb el mateix entusiasme que fins ara, el camí marcat per aquells antecessors i que aprenguin d'ells l'anhel d'una constant superació, per poder arribar aquesta vegada als SEIXANTA ANYS de vida, però de vida continuada.

G. F.

Concurs sardanista al Passeig de Sant Feliu

CARNES

Alfons Casas

Plaça Victor Català, 6 - Telèfon 77 00 93

L'ESCALA

BICICLETES i ACCESORIS TOTES MARQUES

Sports Hernàndez

(Especialitat en carrera)

VENDA i LLOGUER

EQUIPS COMPLETS PER EL CICLISTA

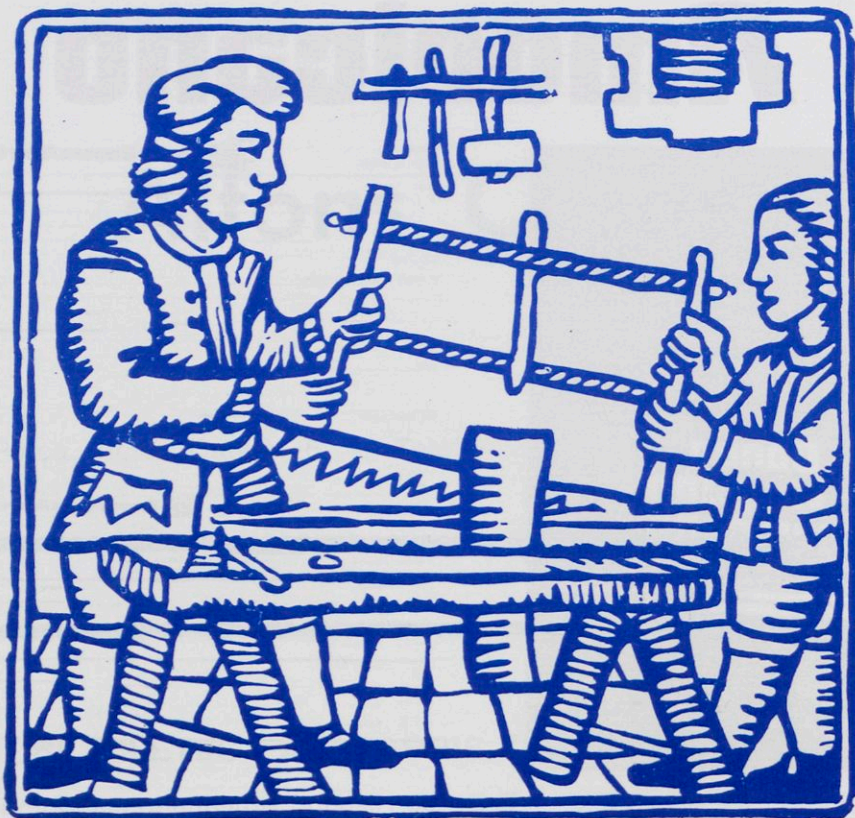
COTXETS NEN

c/. Horts, 7

Telèfon 77 07 30

L'ESCALA

Mobles Sancho

Ctra. Palafrugell s/n (davant gasolinera)

Telèfon 77 04 85

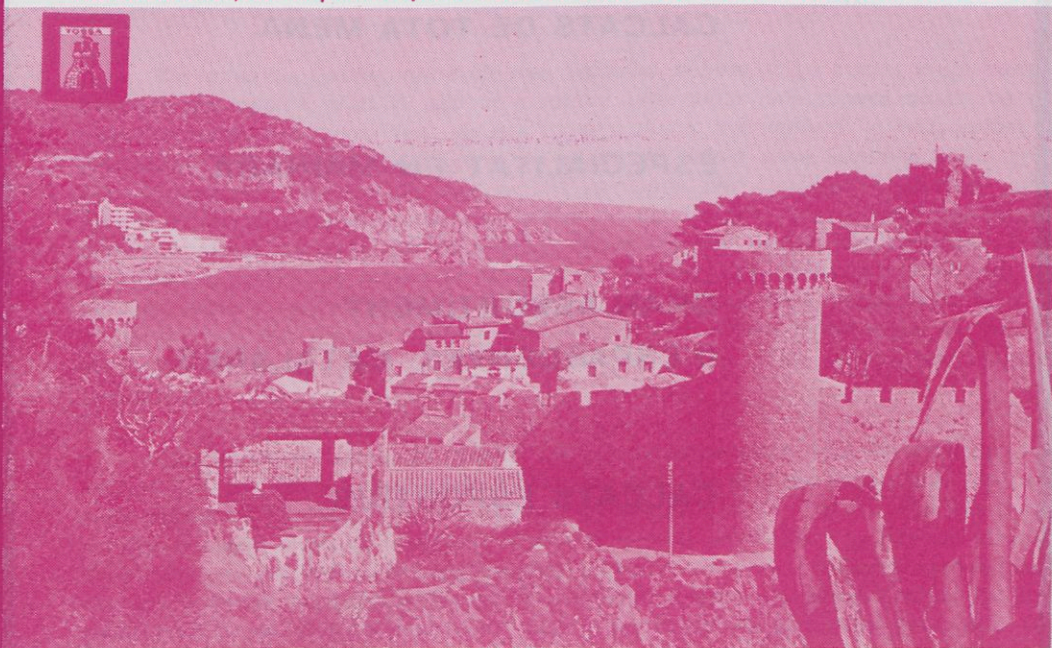
L'ESCALA

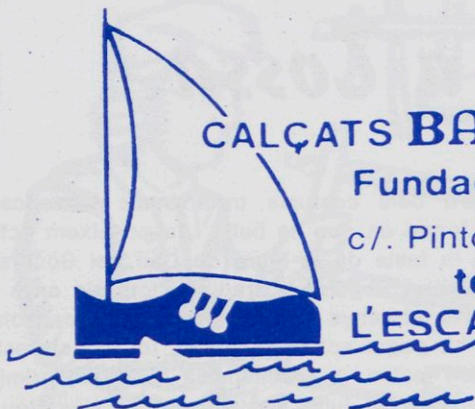
La Sardana a Tossa

Ben viu encara, a dintre dels costums tradicionals tossencs hi ha un precedent de la sardana, de la forma en que es balla i la coneixem actualment. En la diada en què la vila celebra la festa de la Mare de Déu del Socors, el dos de Juliol, es ballen les «Nou Sardanes». Seguint la tradició, tots els anys s'han ballat sense interrompre's mai. Només en els anys de la Guerra Civil Espanyola. S'explica, que per haver mort el rei, no s'ha pogut aclarir quin era, tot el país estava de dol, hi varen ésser suspeses totes les festes. A Tossa havia quedat suprimida la Festa Major de Sant Pere, però el dia dos de Juliol es varen tocar «les Nou Sardanes», per considerar-les d'un caire religiós, ja que es ballen davant de la capella de la Mare de Déu del Socors.

Aquest ball consta de nou sardanes curtes i que fa molts anys les toca la cobla de Llagostera. Les melodies varen ésser recollides per el músic tossenc Narcís Darder, en el primer quart d'aquest segle. Tot seguit després de cada sarda-

TOSSA

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

c/. Pintor Joan Massanet, 10

telf.770253

L'ESCALA (Costa Brava)

CALÇATS DE TOTA MENA

ESPECIALITAT EN MAINADA

**GRAN ASSORTIMENT
D'ESPARDENYES CATALANES**

CALÇATS ESPORTIUS

na, es toca un galop que s'en diu «el toca-la a correr». Es ballen les sardanes fent anella i «el toca-la a correr», dues dones portant un home al mitg i que elles en aquest dia tenen opció d'elegir, més generalment, canviat a cada ballada. «El toca-la a correr», es balla tot al llarg del carrer del Socors, éssent molt concorregut en aquest últims anys. Es té notícia, que anys endarrera, també es tocaven set sardanes curtes i «el toca-la a correr» en el carrer Nou, precisament en la festa de la Mare de Déu del Carme.

A més de la sardana curta, antigament a Tossa, es ballava el contrapàs. No sabem en quina modalitat. Actualment es balla la sardana i a diferència d'altres viles de la comarca de la Selva, a Tossa, sempre s'ha adoptat la forma empordanesa, acabant cap a l'esquerra.

A finals del segle passat, a l'església parroquial de Tossa hi havia a més de bastants capellans, un mestre de música organista, que s'ocupava en les festes i solemnitats, de tocar l'orgue magnífic que hi havia i que va destruir-se l'any 1936. A més es cuidava d'organitzar un petit cor de veus blanques, amb infants de la vila. Un d'aquests organistes va ésser el mestre Frigola, que s'estava a dispesa a la casa d'un mestre serraller i ferrer que es deia Pere Darder i Bordas. En aquesta casa tenien bastants fills, tres d'ells eren nois. El mestre Frigola els va ensenyar de música a tots tres. El professor era un home molt sever, ja que els mètodes didàctics en aquella època eren rígids, però els vaillets Josep, Vicenç i Narcís, en varen sortir uns deixebles ben aprofitats, tocant tota una colla d'instruments. Vicenç havia compost varies peces de caire religiós, en forma de cantata i a la cobla tocava el flaviol, Josep el tiple. Narcís potser era el més dotat d'una facilitat per copsar immediatament tots els secrets de la música. Coneixia i tocava tots els instruments, especialment el violí, en el qual segons testimonis de l'època, era un virtuós. Feia amb facilitat tota mena d'arranjaments musicals i de la mateixa manera composava.

De la família Darder, entre els tres germans, nebots, fills i cosins a qui havien ensenyat de música, s'en va arribar a formar una cobla, que tocava quasi bé en totes les festes de Tossa. Tant els era tocar a plaça, a l'església, al ball, aplecs o processóns. En aquesta agrupació si va ajuntar el músic Joan Bancells i Bas amb més aspiracions, desitjós de més amplis horitzons per l'agrupació musical, amb fretura de fer-se conèixer arreu de Catalunya. Els Darder, homes mols casolans i amb una petita indústria surera familiar, varen refusar davant els projectes d'en Bancells, declinant les possibles sortides de la vila. Les discussions acabaren en baralles, separant-se els músics. En Bancells va tenir la seva cobla, amb la qual es va arruinar. Els Darder formaren un quintet, que durant molts anys, va animar les festes de Tossa i amb curts desplaçaments a les viles veïnes de Lloret i Llagostera.

Cap als anys trenta, en Narcís Darder, ja força gran, feia de professor de música a Tossa, donant-ne classes a tota una colla de nois de la vila que eren els seus deixebles. El mestre no feia servir cap mètode imprès. Era ell, que dia a dia donava als seus alumnes una nova lliçó improvisada, el mateix era per les classes de solfeig com per les de música. Aquells noiets varen arribar a formar una orquestra, que a Tossa en deien «d'Es petits», arribant a tocar sardanes i balls. Pel ball varen adoptar el nom de «Mont-Llor Jaz». Poc abans de començar la guerra del 1936, va morir en Narcís Darder, els seus deixebles continuaven tocant, però tots

TORRES - APARTAMENTS - TERRENYS
CONSTRUCCIO PROPIA

A. Martí

Delegat de la
«Mútua General de Seguros»

Telèfon 77 01 96

Camí Ample, 11

L'ESCALA

Cobla Turissa

joves, varen ésser cridades les seves lleves per incorporar-se al front. Alguns no en tornarien.

Acabada la guerra, cap el 1941 o 42, els que varen tornar, s'ajuntaren formant la cobla-orquestra Turissa, la qual dirigida per en Feliu Casas i en Josep Serrat, varen portar el nom de Tossa per tots els indrets de Catalunya, aconseguint ben aviat un bon prestigi a tot el país. Aquest agrupació va desfer-se cap a l'any 1957.

Tossa ha donat uns bons músics, com exemple immediat podem citar en Tomàs Grau i Balmaña i en Josep Maymí i Nualart, tots dos mestres de la trompeta i que durant molts anys varen tocar a «La Selvatana». Avui, tenim en Josep Cullell i Sallés, virtuós de la tenora que d'ençà de fa uns quants anys està amb la cobla «Ciutat de Girona», aquest i en Maymí, alumnes encara, d'en Narcís Darder.

Dintre les audicions de sardanes, que s'han donat a Tossa, moltes són memorables. Strawinski va ésser fotografiat a la Plaça de Tossa, escoltant-ne una audició. En una altre ocasió, diu que el famós músic nord-americà Cole Porter, va estar uns dies hostatjat en un hotel de Tossa, durant unes vacances a la Costa Brava. Va venir a entreviure-lo un periodista d'anomenada, que li va preguntar què opinava de la música espanyola. Ell va respondre que li interessava molt, especialment la popular. El periodista li preguntà —El flamenco? El músic li respongué categoricament. —No. La sardana.

Son molts els músics que s'han inspirat a la nostra vila o amb el seu paisatge, per escriure sardanes meravelloses. Algunes malgrat la seva qualitat, no han estat conegudes del gran públic, altres en canvi són ben famoses i han esdevingut populars.

SUPER STOCK-1

Avda. Ave Maria

L'ESCALA

SUPER STOCK-2

c/. Maranges

L'ESCALA

**ALIMENTACIO, NETEJA, FRUITES, VERDURES
CARNISSERIA I XARCUTERIA**

Visiteu SUPER STOCK

i VEGEU EL SEU ESTIL DIFERENT DE VENDA

**UN NOU SISTEMA PER A UNA MES GRAN
ECONOMIA A LA SEVA LLAR**

**VISITEU-NOS
I VEREU LA DIFERENCIA**

Parking a 50 metres

Gràcies per la seva visita

Pot considerar-se de memorable, el concert que organitzat pel Grup de Teatre Xixanet i el Centre de Iniciatives i Turisme, els dos de la vila i que el primer sempre fa coses per elevar el nivell cultural popular, va oferir la Cobla Ciutat de Girona en l'antiga Plaça d'Armes, dintre del recinte enmurallat de Vila Vella, la Tossa Medieval.

Era el dia 9 de Juliol del 1976. Feia poc que en el país s'havia acabat una forma de governar-lo i que havia durat quaranta anys. Ningú sabia encara cap a on tombaria l'administració, per a tothom era una incògnita, però els organitzadors, conscients i amb el desig de desvetllar uns sentiments que semblaven adormits, varen proposar de fer un concert de música catalana, de les sardanes dedicades a Tossa. La Cobla Ciutat de Girona i especialment en Josep Cullell hi varen brindar la seva ajuda.

De la torre de l'homenatge en davallava una senyera que baixava des dels matacans fins al sòl. Les autoritats temeroses i fidels, varen exigir que s'en poses una altre d'iguals dimensions d'espanyola a la torre veïna. Sobre l'escenaria de la cobla, bellament guarnit, si va col·locar la bandera de Tossa, blava amb un castell al mitg, encerclada dels colors catalans, fets amb clavells grocs i vermells. Uns membres del grup teatral, van oferir plens d'emoció, el concert al públic, que omplia la plaça de gom a gom. Entre mig si trobaven el mestre Mas Ros i en Rogeli Bou, fill del mestre Vicenç Bou. Se n'havien invitat d'altres, però no varen poder assistir-hi. També hi havia totes les autoritats locals.

El concert va consistir d'una primera part amb sardanes clàssiques i de difícil interpretació, algunes d'elles obligades d'algun instrument de la cobla. En la segona i tercera part, es varen tocar vuit sardanes de les moltes que s'han dedicat a Tossa. Abans de cada una, es feia una petita explicació sobre l'autor o bé sobre la composició musical, part que era dita per companys del Grup Teatral Xixanet.

Les sardanes que es varen interpretar varen ser:

Giverola	de Juli Garreta
Tossa la vila vella	d'Enric Morera
Mar Menuda	de Pere Mercader
Tossa flor de mar	de Vicenç Bou

aquí es va recitar la lletra que per aquesta sardana va escriure el poeta tossenc Manuel Vila.

Continuà el concert amb

Es racó de Tossa	de Josep Albertí
L'Hostal d'en Coris	de Ramon Rossell
Mar de Tossa	de Ricard Viladesau
Tossa bonica	de Francesc Mas Ros

aquí un membre del Grup Xixanet, va donar les gràcies a la cobla i als assistents, especialment a les personalitats que hi eren presents, fent memòria de tots els músics tossencs que ens havien precedit en altres generacions i a la Cobla Turissa, que havia portat la sardana arreu de Catalunya i va fer saber emocionadament que

RAMIRO PALAU

INSTA AGUA Y ELECTRICIDAD

Perchel 41-43, Tel: 77 03 60
La Escala (Gerona)

SERVICIO TECNICO OFICIAL

G · 849

INSTAL·LACIONS I REPARACIONS

D'ELECTRICITAT I FONTANERIA

GAS I CALEFACCIO

SERVEI TECNIC OFICIAL

BOMBAS ESPA

MUNTATGE I VENDA D'ALARMES ANTIROBATORI

EN INDUSTRIES I XALETS.

es va contagiar tot el públic, que la Ciutat de Girona, interpretaria per a tots, una sardana «entranyable en el cor de tots els catalans», «La Santa Espina». El públic es va posar d'empeus escoltant amb llàgrimes als ulls, la composició que tant significa per a tots els que estimem la nostra dansa i la nostra terra, els aplaudiments i els visques es barrejaven entre mig d'abraçades del públic que es sentia pres, del sentiment fet callar durant tants anys, però viu en el cor de tots. La sardana havia aconseguit el prodigi.

VICENÇ ESTEBAN I DARDER

Sardanes a la Plaça d'Armes
de la Vila Vella de Tossa.

TABACS

PELLICER

c/. del Port, 53
Teléfono 77 00 01

L'ESCALA

HOTEL - RESIDENCIA

podyum

RESTAURANTE - SNACK-BAR

C/. De Gràcia, 81

Telèfons 77 06 52 - 77 03 80

L'ESCALA

NOVETATS

MARGARIDA

ARTICLES DE PELL

BRODATS

BATES I DAVANTALS

Maranges, 24

Telèfon 77 00 87

L'ESCALA

(Girona)

**Servei regular de mercaderies des de L'Escala,
Torroella de Montgri i pobles de les contrades a
Barcelona, Girona i viceversa.**

Càrregues completes i fraccionades

Servei ràpid i acurat

**Carrers: Enric Serra n.º 6 i Germans Masferrer s/n
Telèfons: 77 01 32 - 77 01 83**

L'ESCALA

Telèfon 75 80 86 de TORROELLA DE MONTGRI

Lloret de Mar i la Sardana

«Lloret de Mar és una vila sardanista per dret propi, per pes específic.»
escrivia el nostre literat Esteve Fàbregas en un dels programes d'Aplec de Lloret.

Així és, els lloretencs mai no s'han quedat tancats a casa seva, sempre han admès allò que més els ha abellit i amb la mateixa liberalitat no han transmès als altres. En el curs de la Història veiem com les nostres naus han navegat al llarg i ample de la Mediterrània en temps molt reculats, més tard l'Atlàntic i el Pacífic eren solcats portant càrrega d'ací d'allà.

En terra, a la nostra vila, hi quedava la família i els parents. Els qui navegaven tenien frisança d'arribar a la vila, fer-hi una estada i tornar-se'n amarats de l'esperit catalanesc que sempre els fills d'aquesta terra portem dintre.

A la vegada les influències foranes també es feien sentir: les dels pobles germans mediterrànics, o les de més lluny, sense malmetre l'esperit més pur del nostre catalanisme més enter. L'arrelament a la terra i a la sardana fou i és permanent.

LLORET DE MAR

Agencia MARQUES

SEGUROS ASSEGURANCES

Ens oferim per assegurar-li la seva vivenda contra el robatori i l'incendi, amb una sola pòlissa que surt més econòmica, a més tenim l'assegurança adequada a cada situació.

¡¡LA SOLIDESA DE LA COMPANYIA ES LA QUE VAL!!

Agent col·legiat: JOAN MARQUES I PRAT

Avda. de Montgó s/n (Oficina Central i Tècnica)

Telèfon 77 02 98

c/. Velàquez s/n (Domicili Particular)

Telèfon 77 00 64

Monument a la Sardana
Lloret de Mar - 1971

pianistes: en Panxito, en Joanet Coll i d'altres, sempre els començaven amb dues sardanes.

El cultiu de la sardana a Lloret és antiquíssim, ens hi perdriem si ho haguéssim d'esbrinar. Pensèem que la nostra «Dansa de Sese Morratxes» portava com fetigó final una sardana que... en l'han feta perdre.

De totes maneres a Lloret si es vol alguna festa tothom pensa que s'ha de llogar una cobla perquè hi hagi sardanes. Xaragues a Lloret en fem moltes però la cobla no hi pot faltar mai.

Quan prengué un caire més definit el culte a la Sardana fou l'any 1922 quan uns bons lloretencs començaren les audicions d'estiu. Des d'aleshores no s'han interromput més (naturalment hi hem de descomptar els anys de la nostra guerra). Enguany serà la 56 temporada. Varen començar pagant-s'ho de la seva butxaca. Més tard el cercle s'anà ampliant. Abans de la maltempsada del 1936 eren molts els dissabtes que a la nit hi havia dues cobles, encara que en llocs diferents. Ja a l'any 1939 es varen reprendre les audicions d'estiu. Si bé és veritat que passaren moments difícils per ser finançades, les entitats se'n feren càrrec, fos com fos, amb donatius voluntaris, passant floretes o... com sigui continuaren.

En certs moments les audicions eren de quatre sardanes. La seguretat de les audicions fou complerta al fer-se'n càrrec la «Junta de Turisme» i ara l'Ajuntament a través de la Conselleria de Cultura n'és el continuador. Cal fer constar que d'ençà del 1922 aquestes audicions han estat sempre els dissabtes de l'estiu (tots els dissabtes d'una manera ininterrompuda).

Des de fa uns anys l'activitat sardanista a la nostra vila és molt més trascendent. Volem recordar un Concurs de Colles Sardanistes celebrat als anys 20, un altre celebrat el 1955. Però es necessari que apereguin les colles sardanistes: Dansaires Lloretencs a l'any 1955, després d'altres com Llorer i Jovenívola. Aquest magnífic esperit és potenciat per l'entitat «Amics de la Sardana» que comença amb l'Ap'ec de la Sardana (començats el 1968 amb un èxit esclatant, i cosa a remarcar,

A la segona meitat del segle passat trobem orquestres que tocaven sardanes: L'ATZAVARA, LA PERLA LLORETENSE, L'ORQUESTRA DEL SR. SERVIA. Probablement molts pobles de les nostres contrades també en tenien.

Amb la professionalització de les cobles, les d'aficionats varen anar desapareixent. Quedaren però els músics i a casa nostre en tenim de molt bona solera: el compositor Domènec Moner un dels millors compositors de sardanes que hi ha a tot Catalunya. També ens queda en Josep M.^a del Rio, a més surten joves promeses com en Xavier Alberti.

Si musicalment Lloret ha fet bona feina, no ha descuidat les activitats cara a la dansa. Veieu-ho.

Al segle passat no es començava cap audició de ball sense que es toquessin dues sardanes d'encapçalament.

En temps no massa reculats quan els balls eren amenitzats pels coneguts

TEL. 77 01 26

Casa Callot Callot

CTRA. VILADEMAT - PALA FRUGELL - KM. 4,5

L' ESCALA

COSTA BRAVA .

DISTRIBUÏDORA DE:

GASOSA - SUPER "D"
LICORS DESTIL·LERIES - VIRBEN
CERVESES DAMM
VERMOUTH - BITTER CINZANO
PRODUCTES LACTIS RAM
TRINARANJUS - PINYA - POMA
AIGUA VICHY CATALAN
FONTER - FONT-VELLA
PRODUCTES NETEJA - GUERRERO
VINS OLIVEDA - VINS JUMILLA
VINS BERBERANA (RIOJA)
AIGUA MALAVELLA
NECTARS I SUCS DE FRUITA - "COFRUTOS"

presidit el primer d'ells, ja per la senyera ben sola); aquesta entitat organitza també el Concurs de Colles Sardanistes, i creiem cal fer notar els Concursos Musicals de Sardanes amb els quals es va pretendre estimular els compositors.

L'esclat màxim s'esdevingué l'any 1971 amb el nomenament de LLORET CIUTAT PUBILLA DE LA SARDANA, obtenint l'honorable qualificació de «Meritíssima en la Sardana». Recordar aquest fet i els actes que es varen desenrotllar a casa nostra ens omple d'una alegria plena. Encara que sigui una ressenya ben sucinta val la pena de fer-la. Actes de preparació durant sis mesos amb intervenció de totes les entitats de la vila i una forta incidència popular, hi era tothom. Conferències, recitals, (Ll. Llach, Maria del Mar Bonet, La Trinca), concert (Pral. La Bisbal), concentració de més de 30 cors de Clavé, Pregó (Octavi Saltor), Concurs Literari, Concurs de Fotografia, Concurs Cinematogràfic, Concurs Musical de Sardanes, Concurs de Colles Sardanistes, Concurs d'Aparadors, Exposicions (La Sardana, Filatèlica de Folklore Universal, Fotogràfica, Ciutat Pubilla), Aplec de la Sardana. I el 18 d'abril diada de la proclamació; el nomenament de la Pubilla Universal de la Sardana (M.^a del Carme Giral), la inauguració del Monument a la Sardana, l'acte de proclamació (Els Montgrins i Capella Polifònica de Girona) amb la lectura de la «Lliçó Magistral de la Sardana» d'Esteve Fàbregas i Barri i del «Missatge al món sardanista» de Lluís Moreno i Pallí (President de l'Obra del Ballet Popular), la Caravana de la Flama, i tot un seguit de celebracions foren la cloenda a unes jornades intensíssimes per Lloret de Mar. El seu record és sempre present.

Quan una vila està amarada d'esperit i de sardanisme sempre està a punt per expressar-ho amb la màxima intensitat.

Encara ens cal recordar l'edició de l'opuscle «LA SARDANA, missatge de Pau i de Germanor» traduïda a 40 idiomes, feta possible pels «Amics de la Sardana» i la tasca incansable de l'Esteve Fàbregas.

Per finalitzar ens hem de fer ressó de la celebració al Pavelló d'Esports Lloretenc a l'any 1980, de la IX NIT DE LA SARDANA, on fou elegida Sardana de l'Any «L'Aplec de tardor» obra del recentment desaparegut mestre Conrad Saló.

A. Batlle Nicolau

L'Aplec de Lloret

**CANVI DE MONEDA
TRAVALERS XECS**

ISIDRE PONS i RIUS

Carrer de Gràcia, 2
Telèfon 77 01 19

L'ESCALA

Souvenirs

Jovi

LA PLATJA

L'ESCALA

TEL. 77 05 40

(COSTA BRAVA)

CRESA

A SEGUADORA IBERICA

Agent:

RICARD GUANTER I FLAQUE

**UN ASSEGUADOR DE SEMPRE
ADICTE A UNA GRAN COMPANYIA**

**Amb les pòlisses de la LLAR i del COMERÇ
us oferim SEGURETAT i TRANQUIL.LITAT**

Avinguda Avè Maria, 7
Carrer Alfoli, 19

Tel. (972) 77 02 72
Tel. (972) 77 03 49

L'ESCALA

**CARNISSERIA
CANSALADERIA**

Narcís

**GRAN ASSORTIMENT EN CARN PER A HOTELS
AMB SERVEI A DOMICILI**

C/. Pintor Joan Massanet, 38
Telèfon 77 02 95

L'ESCALA

FABRICA D'EMBOTITS

Muntanya Blanca

**ELS HOTELS I RESTAURANTS
QUE BUSQUEN QUALITAT
A EMBOTITS "MUNTANYA BLANCA"
HI TROBARAN EL MILLOR
I TOTA LA VARIETAT**

Paratge Muntanya Blanca
Telèfon 77 04 96

L'ESCALA

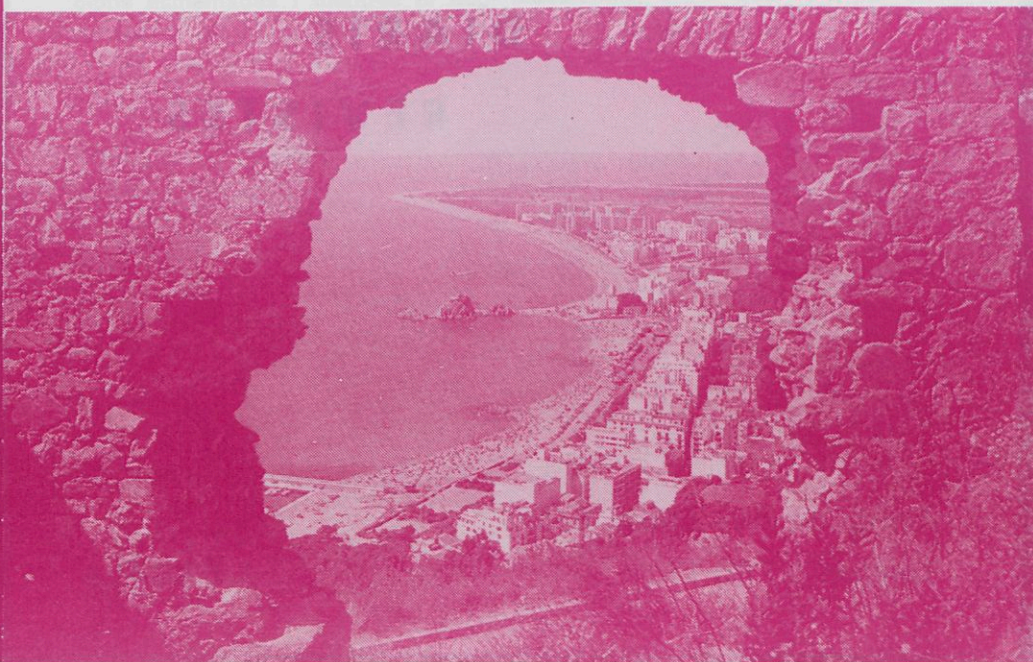

Blanes i la música

El poble que no canta, és trist. Algú ho ha dit abans d'ara i, sens dubte, és cert. Per això, hom pensa que Blanes, vila marinera i camperola com n'hi hagin, davant l'harmonia del contorn que la rodeja en la seva privilegiada situació en la nostra Costa Brava, d'alguna manera ha estat vinculada amb acorts i arpegis, posant en música la bellesa natural de la que gaudeix. No sembla pás de bell antuvi, que en la història del poble, hi hagi constància de grans manifestacions musicals amb homes de nom o entitats corals de nomenada.

Serà probablement en el decurs del present segle, quan es troben indicis de persones que dediquessin el seu temps a la música amb alguna de les possibles vessants. Així, podem esmentar la Capella de Sta. Cecília, Coral de veus mixtes, fundada per Mn. Joan Batlle, que dedicava les seves activitats en realçar les funcions religioses a la Parròquia de Sta. Maria i àdhuc, en vetllades literari-musicals al Centre catòlic en diades assenyalades amb repertoris que avui s'anyorent per la gran qualitat.

BLANES

**JOGUETERIA
PAPERERIA
LLIBRERIA**

BAMBY

**DIARIS
REVISTES**

Avinguda Ave Maria s/n
Telèfon 77 00 13

L'ESCALA

En la dècada dels anys vint, apareix La Societat Coral La Flor Blanca sota la batuta d'en «XAXU» de Malgrat, que reuní un grapat de blanencs afeccionats al cant, escampant arreu de les contrades catalanes les seves cançons durant molts anys.

En l'actualitat, és més ample el ventall de les manifestacions musicals. Des de fa déu anys, és important la tasca que desenvolupa el Col·legi de Sta. Maria de Blanes, regit per les mares de La Sagrada Família entorn a la música. Compta amb una magnífica banda musical que actua en moltes contrades del país i, a més, fa algunes sortides a l'estranger. Són molt conegudes les seves cobles, tant la infantil com la juvenil. El mestre director és el P. J. Algeza.

Mereix també ésser destacada la presència en la vida blanenca de la Coral «Les veus blanques» a cura de la Sra. Rosa Vidal de Ros, qui durant els deu anys de la seva existència, ha assolit grans èxits tant a casa nostra com a l'estranger.

No podem deixar de banda en aquest breu comentari, l'existència del grup dansaire blanenc L'Esbart Joaquim Ruyra que amb molta brillantor interpreta sempre la bella dansa catalana.

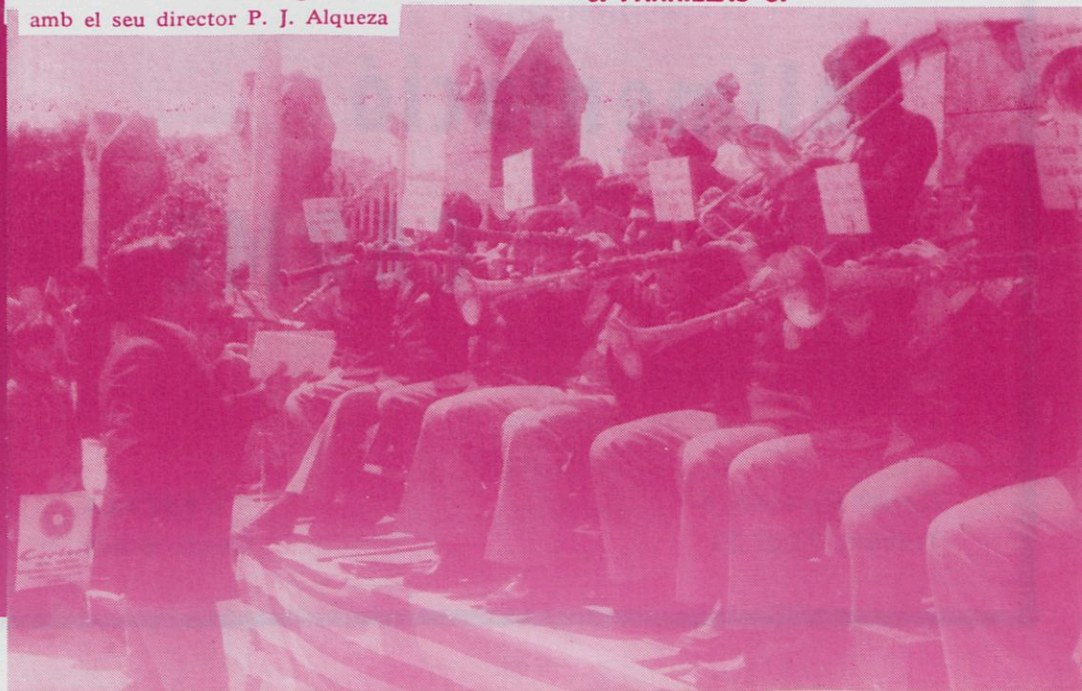
L'Agrupació Sardanista de Blanes té cura durant l'any de celebrar ballades de «la dansa més bella»...

I finalment, després de molts anys de silenci, ha tornat a reeixir la Coral La Flor Blanca i, de moment, amb un grup encara un xic reduït, està actuant des de fa un parell d'anys, la secció del «grup d'havaneres» que com simples afeccionats i amb molt d'entusiasme, llençant les seves veus al vent, per recrear a tothom que els escolta, amb les havaneres i cançons, que per antigues que siguin, tant agraden en les nostres comarques catalanes.

Per ara i tant, doncs, la música és viva a Blanes en les diferents manifestacions esmentades i mentres hi hagi afeccionats, segur que serà per molts anys.

Cobla infantil del Col·legi de Santa Maria
amb el seu director P. J. Algeza

J. PARRILLAS C.

Caravel·la

Alimentació

CARME

Carrer Picasso, 4
Telèfon 77 07 33

L'ESCALA
Costa Brava

Comiat

MAGATZEMS

TITUS

S. A.

L'ESCALA

Magatzem:

Ctra. de **Vilademat** a **Palafrugell** km. 7

Telèfons 77 04 04

77 05 08

77 05 84

Representacions:

GELATS FRIGO

HENNINGER

LA CASERA

TRINARANJUS

DAMM

LETONA

AIGÜES MINERALS

RANIA

VI BACOVIN

VINS BERBERAN

MARTINI ROSSI

FRUCO

CODORNIU

SASTRERIA

Vilabrat

Carrer del Port, 25 - Telèf. 77 02 21

L'ESCALA Costa Brava

Comiat

Si tots els anys hem volgut demostrar el nostre agraïment, envers totes aquelles persones i entitats, que amb el seu ajut han fet possible que el nostre Aplec arribés a feliç terme, aquest més que mai, per l'especial circumstància de dedicar-lo a les poblacions de la Costa Brava i haver precisat de major nombre de col·laboradors, al tancar aquest butlletí, hem de regradar-ho a tots els qui, d'una manera o altra, han contribuït a fer el màxim de lluída la diada del setè Aplec de la Sardana.

Confiant en haver-vos sabut complaure ens acomiadem amb un cordial

A REVEURE AMICS SARDANISTES!!

El nostre sincer agraïment a tots els qui han col·laborat en aquest butlletí, puix que gràcies a ells s'ha pogut portar a feliç terme.

NOTES:

La Comissió organitzadora es reserva el dret d'alterar aquest programa si causes imprevistes l'obliguessin a fer-ho. Dintre el recinte de l'aplec hi trobareu per a la vostra millor comoditat un complert servei d'altaveus, d'informació i bar. Tindreu l'oportunitat d'adquirir el disc d'homenatge a Josep Vicens Juli «Avi Xaxu», grabació de la Cobla Principal del Llobregat i l'Orfeó Laudate.

Index

- 1 Convit
- 3 Pròleg (Joanet Ballesta «Calafat»)
- 5 La Costa Brava i la Sardana (Eugeni Molero)
- 15 Portbou i la Sardana (Francesc Sàcera)
- 19 La Sardana a Colera
- 21 Llançà i la Sardana (Josep M.ª Salvatella)
- 25 El Port de la Selva i la Sardana (J. Mallol)
- 31 La Sardana a Cadaqués (Narcís i Sebastià)
- 35 Roses Sardanista (Martí Balló)
- 45 Castelló d'Empúries (Josep Augé)
- 55 Sardanes a Sant Pere (Albert Reig)
- 59 L'Escala i la Sardana (Lluís Albert)
- 79 Torroella i la Sardana (E. Vilà i F. Graells)
- 98 PROGRAMA
- 103 Pals i la Sardana (Rosa Sala)
- 107 Begur i la seva tradició sardanista (T. Neres)
- 113 Palafrugell i la Sardana (Josep Bofill)
- 121 La Sardana a Palamós (B.C.)
- 129 La Sardana a Calonge (Josep Gendrau i Xifró)
- 141 Castell d'Aro - Platja d'Aro i la Sardana
- 147 Fets de la història sardanista a Sant Feliu
- 165 La Sardana a Tossa (Viçens Esteban i Darder)
- 177 Lloret i la Sardana (A. Batlle i Nicolau)
- 185 Blanes i la Música (J. Parrillas C.)
- 191 Comiat
- 192 Index

Reg. 3886

Sign CL 394.3(467.1EmA
(L'Escala)(06) Ape

BAN

BANC

BANCC

BANCOTRANS

B EXCLÒS DE PRÉSTEC

B-1

BANCOTRANS

Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

Casa Central: BARCELONA
MES DE 90 OFICINES A ESPANYA

ESCALANOVA

APARTAMENTS GRAN STANDING
PRIMERA LINEA AL MAR

EDIFICIS:

PASSEIG DEL MAR
FRONTMAR
PORT ESCALA
LES GAVINES
EL CARGOL
ELS AMARRES
POBLE AMARRES

CONSTRUCCIO I VENDA DE
CASES DE PRIMERISSIMA QUALITAT

Zona Residencial "LAS ARDILLAS"

NOVAESCALA

Passeig Maritim
Telèfon 77 05 54

L'ESCALA

CL
(46
L'E
(06